

SANTA COLOMA DE GRAMENET

PROPOSTES PER UNA RENOVACIÓ
POLÍTICA, URBANÍSTICA
I SOCIOCULTURAL

Autors:

Jordi Borja

Manuel Herce

Albert Arias

GestióndelaCiudad

ÍNDIX

0. Presentació	4
--------------------------------	---

PRIMERA PART: RECUPERACIÓ I INNOVACIÓ DEMOCRÀTICA

1. Objectius en el context polític, econòmic i territorial present	5
1.1. Respondre a la crisi de confiança política	5
1.2. Resposta als reptes socioeconòmics i urbanístics	6
1.3. Sobre iniciatives polítiques que corresponen als objectius citats	8
1.4. Mobilització social i participació ciutadana	9
2. Per un nou pacte entre Ajuntament i ciutadania	11
2.1. Introducció	11
2.2. Objectius immediats per avançar cap un pacte ciutadà	12
2.3. Per una democràcia municipal renovada: criteris i propostes	14
3. Propostes de renovació democràtica ciutadana	18
3.1. Un govern de la ciutat d'àmplia base política i social	19
3.2. Renovar la democràcia participativa	19
3.3. Desconcentració de la gestió i la participació per Districtes	20
3.4. Reforçar el barri: identitat sociocultural i física, qualitat urbana, integració ciutadana	20
3.5. Convivència, espai públic i imatge	21
3.6. Instruments municipals amb vocació ciutadana. Ràdio Municipal i Comunicació virtual.	21
3.7. Assemblea Ciutadana i Projecte de Ciutat. L'ús de l'Informe	22
3.8. Conclusions. Una nota justificativa	23

SEGONA PART: ÀMBIT URBANÍSTIC

4. Diagnosi de l'àmbit urbanístic	24
4.1. Introducció	24
4.2. Diagnosi	25
5. Propostes per l'àmbit urbanístic	29
5.1. Eix cultural i d'oci	29
5.2. Eix comercial	31

5.3.	<u>Reforçament i utilització dels valor naturals de la Serra de Marina</u>	33
5.4.	<u>Creació d'àrees de nova centralitat a l'entorn de dues de les noves estacions de la línia 9.</u>	34
5.5.	<u>Polítiques de mobilitat sostenibles i equitatives</u>	35
5.6.	<u>Algunes actuacions de rehabilitació de barris, polítiques d'habitatge i de creació d'equipaments i espais públics</u>	37
5.7.	<u>Plànols de les propostes urbanístiques</u>	41
 TERCERA PART: ÀMBIT SOCIAL I CULTURAL		
6.	<u>Diagnosi de l'àmbit sociocultural</u>	41
6.1.	<u>Introducció</u>	41
6.2.	<u>Diagnosi</u>	41
7.	<u>Propostes per l'àmbit sociocultural</u>	44
7.1.	<u>La diversitat com a potencialitat</u>	44
7.2.	<u>El centre urbà, un lloc per tots/es</u>	47
7.3.	<u>Relació Universitat – Ciutat. Una oportunitat única</u>	48
7.4.	<u>Centres Cívics. Els pols dinamitzadors</u>	51
8.	<u>BIBLIOGRAFIA I FONTS D'INFORMACIÓ</u>	52
9.	<u>ANNEX1. SÍNTESI DE LES ENTREVISTES</u>	54
9.1.	<u>ENTREVISTATS</u>	54
9.2.	<u>ELS RESULTATS</u>	55
9.3.	<u>AJUNTAMENT I PARTICIPACIÓ CIUTADANA</u>	56
9.4.	<u>ÀMBIT URBANÍSTIC</u>	58
9.5.	<u>ÀMBIT SOCIOCULTURAL</u>	60
10.	<u>ANNEX2. SÍNTESI DE DADES ESTADÍSTIQUES RELLEVANTS</u>	- 63 -

L'informe que presentem respon a un encàrrec del Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet a la Universitat Oberta de Catalunya i específicament a l'Àrea de Gestió de la Ciutat i Urbanisme. Ha estat redactat per un equip format per Jordi Borja (geògraf-urbanista), Manuel Herce (enginyer de camins - urbanista), directors de l'Àrea i el geògraf Albert Arias (expert en estudis socials urbans), amb la col·laboració de Maja Drnda (coordinadora tècnica del equip). Han participat en la recollida, anàlisi i representació de la informació per la diagnosi les consultores EGI i Urban Technology Consulting. El treball es va iniciar al mes de juny del 2010 i l'entrega està prevista pel mes de novembre del mateix any.

Per a l'elaboració d'aquest s'han realitzat unes 11 entrevistes col·lectives i 25 individuals. L'informe conté un annex amb la síntesi del contingut d'aquestes. I un altre, en un volum a part, d'informació estadística i gràfica sobre demografia, habitatge, urbanisme, ocupació, equipaments i mobilitat.

Hem considerat que hi havia una coincidència entre els objectius del encàrrec i les demandes explícites de la població (expressades en les entrevistes): la qüestió més important i més urgent es restablir una base de confiança entre la institució i la ciutadania. Per aquest motiu hem donat una especial rellevància als temes d'organització i transparència del govern de la ciutat, instruments de comunicació i participació, reforçament de les xarxes socials i de la vida associativa així com també del reconeixement del diàleg i del conflicte com un factor de vitalitat ciutadana.

Per altra banda, els temes citats no son solament qüestions formals, es refereixen a les polítiques públiques, a l'urbanisme, a les infraestructures, a la mobilitat i als equipaments i serveis. Però també a les activitats econòmiques, a l'oferta cultural i educativa i als programes socials. Sense pretendre fer un estudi específic complet d'aquests temes ni proposar un programa de govern "ideal" hem procurat apuntar les qüestions més rellevants i proposar alguns criteris, objectius i exemples d'actuació. No proposem un "projecte de ciutat, però aportem alguns elements per contribuir a fer-lo.

PRIMERA PART: RECUPERACIÓ I INNOVACIÓ DEMOCRÀTICA

1.1. Respondre a la crisi de confiança política

Com es diu en la presentació considerem que cal donar prioritat a la forma de governar, a la relació amb la ciutadania i a les principals demandes socials i urbanes.

Cal partir de la consideració que hi ha una relativa **crisi política o de governabilitat** en el conjunt del país degut a un creixent descrèdit de les institucions i dels partits polítics, que no tenen prou capacitat per enfrontar-se amb els efectes de la **crisi econòmica** i que estan, uns més que altres i no tots, afectats per diversos casos de corrupció, malversació de fons públics o mala gestió dels pressuposts municipals. Els ajuntaments, endeutats i amb recursos disminuïts per la baixada dels ingressos fiscals, tenen menys capacitat que en el passat recent per desenvolupar activitats de generació d'ocupació i programes socials i culturals d'integració ciutadana, lo qual debilita l'eficàcia de les xarxes de protecció social locals.

A Santa Coloma aquests problemes s'accentuen degut a la específica **crisi política local** derivada de les acusacions judicials de corrupció que han afectat al govern de la ciutat. El estil autoritari i opac que va caracteritzar al període anterior (2003-2009) ha incidit en un ambient enrarit i irritat a la ciutat i ha fet més versemblants unes acusacions que no estan ara per ara del tot confirmades. Però es pràcticament unànime el malestar i la irritació per l'estil de govern d'aquest període, acompanyat per la multiplicació d'obres aparatoses promogudes personalment per l'ex-alcalde i portades a terme d'esquenes a la ciutadania i a la legalitat. Per tot això, s'ha creat una desconfiança respecte al Ajuntament que obliga a donar proves de transparència, actitud dialogant i acceptació de la crítica.

En totes les **entrevistes es manifesta una manca de confiança** vers l'Ajuntament. Es valora positivament l'actitud personal de l'actual alcaldessa però es considera que els hàbits adquirits per part de molts responsables polítics, alts funcionaris i tècnics es mantenen: autoritarisme, manca d'informació i de debat clar i real amb la ciutadania, manca reconeixement del teixit social, penalització o menyspreu de les posicions crítiques, etc. En definitiva, crítiques a un equip de govern actua com "propietari" únic del ajuntament i de les polítiques públiques.

Sense discutir si aquesta percepció social és més o menys justa el fet que estigui molt generalitzada es un factor condicionant del govern de la ciutat. En política la realitat que més compta el la que es creu la majoria.

Conclusió: calen actuacions contundents que mostrin i demostrin un canvi d'estil de govern. Més endavant proposem exemples com la dissolució i replantejament del Consell de Ciutat, la conversió de la Radio en radio ciutadana, les oficines d'atenció al ciutadà en els districtes, les xarxes socials i els consells participatius, etc.

1.2. Resposta als reptes socioeconòmics i urbanístics

Calen també definir unes prioritats urbanístiques i socials més dialogades o amb més consens per part de la població, en alguns casos bastant diferents per adequar-se al moment actual, en altres pot haver-hi continuïtat per aprofitar la inversió feta (donant-li si cal usos diversos) i també cal trobar iniciatives innovadores (se'n proposen algunes).

Els problemes urbans i socioeconòmics de la ciutat son coneguts: dèficits en habitatge i equipaments en els barris (malgrat les millores importants realitzades en el període democràtic), nivell ínfim d'activitat econòmica productiva (excepte comerç local), manca d'equipaments culturals i educatius que proporcionin elements de centralitat metropolitana (la instal·lació de la Universitat representa una important oportunitat), deficient accessibilitat fins a fa molt poc temps (el metro, una altra oportunitat), població molt heterogènia i de baixos ingressos amb importants nuclis de poblacions extraeuropees arribades en els darrers anys (es pot recuperar el Pla de convivència que en la pràctica s'ha abandonat en els darrers anys). En resum, si es reconeixen els problemes, les solucions o les respostes possibles apareixen immediatament.

Apuntem tres tipus d'objectius de base territorial:

- La major i millor integració de Santa Coloma en la ciutat metropolitana.
- El reforçament del centre per fer-lo atractiu cap al exterior i integrador de la població colomenca.
- La continuació de la millora dels barris per millorar-ne la seva accessibilitat, la qualitat del seus nuclis i eixos centrals i les condicions dels habitatges, de l'espai públic i dels equipaments.

Santa Coloma com a ciutat metropolitana té dos referents: Barcelona- ciutat i la zona urbana del Baix Besòs, de Montcada a Sant Adrià. S'han començat a crear les condicions materials de la relació amb aquests dos àmbits, és a dir, la comunicació viària i el transport públic. Ara falten, especialment en l'àmbit d'una hipotètica "Ciutat del Besòs" (aglomeració plurimunicipal), voluntats polítiques i ciutadanes per crear projectes i serveis comuns, promoció conjunta de les seves ofertes i construcció de xarxes socials.

Pel que fa al **centre de Santa Coloma**, cal reforçar llocs centrals, places, eixos (comercials, culturals, etc), mercats, esdeveniments, etc. Tots ells accessibles, amb capacitat d'atraure la població local i part de la metropolitana, que es converteixin en factors d'autoestima de la ciutadania i de promoció de la ciutat. El centre ha de ser de tots, no només exclusiu dels colomencs de "tota la vida". Per exemple: en el centre han de localitzar-se els centres principals de culte i de cultura de les diferents poblacions que conviuen a la ciutat.

Als **barris** hi predomina absolutament la població treballadora. Hi trobem població arribada a la ciutat procedent de la resta d'Espanya en els anys 50 i 60, avui envellida, que representa prop del 30% de la població. Hi trobem també immigració extracomunitària procedent d'un centenar de països i arribada en els darrers 10 anys, que avui arriba al 25% de la població. Cal afegir que el 45% restant, nascuts a Santa Coloma o a la resta de Catalunya. Tenint en compte aquesta realitat, les polítiques públiques en els barris han de tenir en compte no solament les necessitats i demandes materials (equipaments, accessibilitat, habitatge, nuclis centrals) sinó també aspectes simbòlics com elements de prestigi i autoestima, el reconeixement de les poblacions específiques, la creació de referents simbòlics en el territori o el suport a les activitats col·lectives i a les formes associatives pròpies de cada grup o col·lectiu (generacional, social, ètnic, de gènere, etc).

1.3. Sobre iniciatives polítiques que corresponen als objectius citats

Santa Coloma s'ha caracteritzat per la consciència col·lectiva dels sectors actius de la seva ciutadania: des dels moviments reivindicatius dels anys 70 fins els nuclis que

avui mantenen i promouen activitats socials i culturals, associacions diverses, cercles de debat i crítica, campanyes de denuncia. Uns es caracteritzen per una actitud contrària al Ajuntament, altres prioritzen l'afany de participar i col·laborar. Tots ells es mouen però amb un afany de millorar la qualitat democràtica i de vida de Santa Coloma, tots mereixen un reconeixement per part de l'ajuntament i del conjunt de la societat civil.

No es el cas ara. El **Consell de la Ciutat**, com ja s'ha dit, és un organisme devaluat, desprestigiats, cremat. Fóra positiu dissoldre'l i convocar conjuntament amb entitats i col·lectius una **Assemblea ciutadana** per aprovar uns punts bàsics sobre la relació entre el Ajuntament i la ciutadania. Es poden experimentar en aquest procés assembleari formes de participació que ofereixin a tots expressar opinions, acords, rebuig o desinterès. També ens hem referit a la **Ràdio municipal**: recomanem una gestió ciutadana. Fóra un test de gran impacte si entenem que la gestió ciutadana implica que els ciutadans han de ser els protagonistes i que els responsables i col·laboradors principals (professionals alguns, voluntaris la majoria) han de ser independents del poder municipal. Les actuals tecnologies permeten multiplicar les possibilitats de **comunicació interactiva** amb la ciutadania i construir **xarxes socials** que poden establir dialèctiques interessants amb els **consells participatius** que exposarem més endavant. El potencial participatiu de Santa Coloma existeix. Només cal donar-li l'ocasió de realitzar-se i d'innovar.

Entre les propostes de **reforma política** que es proposen citem las següents:

- Promoure una **Comissió permanent de col·laboració dels Municipis del Baix Besòs** (Montcada, Sant Adrià, Badalona i Santa Coloma) amb Barcelona (Districtes de Sant Andreu- Sagrera i Sant Martí) que elaboraria propostes estratègiques i proposaria actuacions d'interès comú.
- Elaborar un pla de **Reforma políticoadministrativa dels serveis centrals** del Ajuntament per fer-los més transparents, més avaluable, més receptius a les demandes ciutadanes i més relacionats amb la societat ciutadana organitzada. Les **Comissions del Plenari** es recolzaran en els serveis centrals i en els Consells de participació ciutadana. Els **Consells de participació** poden ser de base **territorial** (vegeu més endavant la referència als Districtes) o de base **sectorial**. Aquests poden ser permanents (urbanisme i habitatge; energia, aigua i transports; convivència, espai públic i seguretat; cultures i integració ciutadana; les dones, etc) o ad hoc, per

situacions o projectes específics (el Riu; avaluació de l'herència del període 2003-2009; localització d'equipaments socials, culturals i religiosos; etc).

Els Consells de participació tindran un reglament de funcionament que garanteixi el seu dret a estar informat, la capacitat de prendre acords, fer-ne el seguiment i avaluar la seva eficàcia i la representativitat. Els responsables polítics i els funcionaris o tècnics que hi assisteixin participaran en els debats quan se'ls hi demani però no prendran part en la presa de decisions. La ràdio i la web municipals informaran àmpliament de l'activitat dels Consells. El govern municipal també promourà o donarà suport a les iniciatives constituents de **xarxes socials** formades per professionals o per persones interessades en temàtiques específiques. Les xarxes socials es podran vincular als consells de participació per alimentar-se mútuament.

- **Desconcentració** política i tècnica del Ajuntament per Districtes amb funcions de gestió, execució, proposta i seguiment. Els Districtes co-gestionarien els **Centres Cívics** conjuntament amb entitats ciutadanes. S'hauria d'estudiar una possible remodelació dels Districtes reduir el nombre a 4. Per exemple el I i el IV podrien fusionar-se. Refer el mapa territorial sense trencar barris, que han de tenir equipaments i vida associativa, no estructura administrativa (excepte en alguns casos una antena específica). En els Districtes hi haurà una **Oficina d'atenció al ciutadà** i es constituirà un **Consell de Participació ciutadana**.

1.4. Mobilització social i participació ciutadana

Santa Coloma té una valuosa història de mobilització de barri i ciutadana. Un resultat d'aquesta mobilització és l'existència d'una cultura participativa i d'una reflexió sobre la ciutat que s'ha de valorar. Els ciutadans tenen la sensació de que no es té en compte, bé per ignorància bé per considerar que són reminiscències del passat. Certament les circumstàncies actuals obliguen a definir nous objectius però solament seran acceptats per els sectors més actius de la ciutadania si vinculem les propostes de futur a les il·lusions forjades per l'història ciutadana dels darrers 40 anys.

La demanda de "participació ciutadana" és un tema recurrent de totes les entrevistes. És unànime la crítica al estil del anterior alcalde, però també a la manca d'instruments eficients a l'abast dels ciutadans, que permetin una informació suficient i una participació influent. Exemples: el **Full informatiu** i el **Consell de Ciutat**. En el cas del

Full es considera un instrument exclusiu de l'Alcaldia i el Consell de Ciutat un organisme sense cap possible influència en la gestió municipal.

Es troba a faltar un **“Projecte de ciutat”** elaborat amb participació ciutadana, plans d'actuació a curt termini debatuts amb entitats i col·lectius a cada barri, pressupost participatiu, dret d'iniciativa i d'intervenció en el plenari... Alguns reconeixen que molts aquests instruments existeixen però que el Ajuntament ni n'estimula ni en facilita el seu ús. Però sobretot tothom es queixa d'una **manca d'informació a temps**, clara i transparent pel que segurament es desitja que hi hagi una oficina d'informació al ciutadà a cada districte i una oficina central al Ajuntament fàcilment accessibles, més la pàgina web i un full informatiu que no es limiti a exposar l'activitat de l'alcaldia.

De tot plegat es pot deduir que hi ha una demanda bastant general de **“regeneració democràtica”**. Per que es doni un procés regeneratiu cal un canvi de cultura política, o si es prefereix, que es manifesti una voluntat de retrobament entre la institució municipal i els partits que hi son presents i la ciutadania, organitzada com societat civil, i també la que es ara absent ara de la vida ciutadana.

2.1. Introducció

A l'inici del període democràtic es va establir a moltes ciutats i pobles de **Catalunya Pacte** (tàcit) entre les noves institucions i la ciutadania activa. Els Ajuntaments es feien càrrec de les demandes i reivindicacions socials acumulades especialment al llarg de la dècada dels 70 i es comprometien a una gestió pública transparent, propera i facilitadora de la participació ciutadana. Una majoria dels ciutadans van donar el vot a llistes que assumien aquests compromisos i mitjançant diverses formes associatives o col·lectives es van mostrar disponibles a integrar-se o utilitzar les diverses formes en que es va anar concretant la participació. Així va ser especialment a les ciutats grans i mitjanes on s'havia desenvolupat una mobilització popular intermitent però amb moments forts i important consens ciutadà en contra de les polítiques urbanes del ajuntaments de la dictadura.

A **Santa Coloma**, malgrat els canvis de majoria política que es van produir en el govern municipal durant més de 20 anys l'Ajuntament, o com a mínim els seus principals responsables, van mantenir relacions fluides amb la ciutadania i van promoure canvis positius en les condicions de vida de tots els barris. Amb independència del judici que es pugui fer de les polítiques realitzades, de les seves limitacions estructurals degut a la feixuga herència recollida i a l'escassetat de recursos, cal reconèixer el canvi positiu de la ciutat. A més, malgrat la tendència a la burocratització de la gestió municipal i a que els càrrecs públics tendeixen amb el temps a considerar que tenen el monopoli del "interès general", l'estil proper i dialogant dels alcaldes, del PSUC primer i del PSC més tard, va permetre mantenir una relació de relativa confiança entre Ajuntament i ciutadania.

Però aquesta relació de confiança es va trencar gradualment durant la primera dècada del nostre segle. L'estil autoritari del anterior alcalde, la no acceptació de les crítiques ni del diàleg amb la ciutadania, les decisions personals de l'alcalde prescindint dels òrgans municipals i l'opacitat de la gestió posterior mitjançant "òrgans autònoms", la multiplicació d'iniciatives unilaterals que eren contràries a les opinions de sectors influents del teixit social, etc. va provocar un distanciament entre el ajuntament i la ciutadania que va explotar en forma de fractura quan es van fer públic el caràcter presumptament delictiu, o en tot cas incorrecte, del comportament de l'alcalde i alguns dels seu principals col·laboradors i beneficiats de les iniciatives municipals. Un any

després ens trobem davant d'un Ajuntament "sota sospita", malgrat el canvi a l'alcaldia i la bona imatge aconseguida per l'alcaldesa en el temps que porta al capdavant del consistori.

No fóra just reconèixer que ens aquests anys s'han fet **actuacions importants de millora de la ciutat**, tant en l'aspecte urbanístic i de millora dels barris com en el camp social, educatiu i cultural. Fins i tot es pot considerar que operacions polèmiques, com els Cúbics, molt discutible, corresponen a una moda que identifica els projectes arquitectònics ostentosos amb el progrés de la ciutat, doncs es suposa que la fan més atractiva i competitiva. Vegeu un cas extrem a l'Hospitalet i la seva Plaça Europa. En aquest cas l'alcalde no ha anat a la presó doncs no hi responsabilitat penal, al contrari, un cop perpetrada la barbaritat urbanística el van nomenar ministre.

Però en el cas de Santa Coloma, les oposicions als projectes municipals s'havien aguditzat considerablement per l'estil de l'alcaldia i quan es va fer públic que hi havien indicis evidents de il·legalitat procedimental i de possible corrupció pública al servei d'interessos privats, la ruptura del pacte tàcit amb la ciutadania, ja molt debilitat, va ser inevitable.

Cal dir que amb independència de les intencions i de si va haver-hi enriquiment personal o no per part de responsables municipals, **el mal fet a la ciutadania i a la institució és considerable**. La ciutat va generar unes enormes plusvàlues que van anar a parar a butxaques privades d'especuladors i "aconseguidors", es a dir una xarxa corrupta i corruptora. Les polítiques públiques han quedat desacreditades de tal forma que ara hi ha el risc de caure en el immobilisme per no acusat de servir a interessos inconfessables.

2.2. Objectius immediats per avançar cap un pacte ciutadà

A partir de les anteriors consideracions, exposarem els objectius i les actuacions polítiques que generin les condicions per assolir un pacte ciutadà.

A..L'objectiu principal del actual Ajuntament ha de ser el de començar a refer les bases de confiança amb la ciutadania, reconstruir el pacte tàcit que s'ha trencat.

Amb independència del resultat de les properes eleccions i dels interessos electorals d'uns i altres tots els partits, i principalment l'alcaldesa i l'actual equip de govern, han

de prendre mesures ara que permetin iniciar el nou període polític després de les eleccions, sense haver de passar comptes amb el passat recent.

B..S'ha de denunciar amb molta contundència un estil de govern contrari a una democràcia real i les accions concretes perjudicials per la ciutat del govern anterior, fet que suposa també una autocrítica, per omissió sovint,, doncs se'n formava part. La denúncia política es independent del procediment judicial. Sense aquesta denúncia, per dolorosa que sigui personalment, difícilment es recuperarà la confiança ciutadana. És possible que no tots els imputats hagin comès delictes verificables, en un sentit jurídic. Però si per les raons que siguin han facilitat que es cometessin actes improcedents que han representat un perjudici econòmic o polític per la ciutat i per la institució i han beneficiat a tercers s'han de denunciar davant de l'opinió pública.

C. S'ha de defensar una gran part de les actuacions realitzades pels governs municipals des de 1979 i també aquelles actuacions dels darrers anys que han resultat positives per la ciutat. I deixar clar que el fet de que alguns grans projectes de l'anterior alcaldia no fossin adequats per la ciutat ni correctes políticament no ha de significar que la ciutat hagi de renunciar a projectes urbans ambiciosos. Els programes d'actuació dels diferents governs municipals des de 1979 contenen objectius, actuacions i projectes que en bona part son o podien ser positius per la ciutat. Però sí que han de ser entesos pels ciutadans i beneficiosos per la ciutat. És a dir, cal que els projectes urbans facin ciutadania, que els habitants es sentin més lliures i més iguals. Tots, sense exclusió.

D. Els projectes i les actuacions del govern municipal solament seran creïbles i acceptables si es prenen mesures concretes, irreversibles i molt visibles que convencin als ciutadans que no es governarà com abans, que seran tinguts en compte. Calen actes forts com la denúncia de la deriva autoritària i incorrecte de l'anterior alcaldia que ja hem citat al inici. No és una qüestió únicament judicial, la política i l'ètica va més enllà del dret penal. També hi ha una responsabilitat compartida, que si bé no és delictiva sí que requereix autocrítica política i personal. Però cal mirar endavant i donar garanties a la població de que ara es governarà d'una altre manera.

E. Santa Coloma es pot convertir en un referent per una nova forma de governar, de democràcia municipal avançada, de nova relació del Ajuntament amb

ciutadania. Cal utilitzar la crisi política, el nou context socioeconòmic i la demanda moral que hi ha a la societat per expressar una voluntat d'innovació democràtica. Per una part, recollir la tradició de lluita i participació que històricament ha tingut la societat colomenca des del franquisme. És a dir, cal valorar positivament l'activitat crítica i el conflicte social. Per altra part, cal recollir les bones pràctiques democràtiques que s'han desenvolupat tant a Catalunya com a la resta del món, entre altres les que es recolzen en les actuals tecnologies de comunicació, per adaptar-les de forma innovadora a una societat caracteritzada per l'atur, la diversitat ètnica i cultural, la desmoralització dels sectors actius i l'atomització d'una gran part de la població relegada en el seu entorn immediat i en l'anonimat.

2.3. Per una democràcia municipal renovada: criteris i propostes

El pacte ciutadà serà a la vegada resultat i desenvoluparà un conjunt de pràctiques polítiques públiques de renovació democràtica.

2.3.1. Polítiques públiques i ciutadania. La gestió de la ciutat, és a dir, el conjunt de polítiques públiques, té per objectiu justificador crear, mantenir i desenvolupar, les condicions favorables per l'exercici de la ciutadania. És a dir, fer reals els drets potencials que atribueix el status de ciutadà i estar legitimat per exigir els corresponents deures. El govern municipal no és democràtic pel sol fet d'haver estat elegit i funcionar segons el marc legal existent. Aquesta es una condició necessària però no suficient. Cal també que realitzi un conjunt de polítiques públiques que responguin a les demandes i necessitats dels ciutadans, que redueixin les desigualtats socials i territorials existents, que afavoreixin la participació de tothom en la vida ciutadana i que les seves actuacions estiguin sempre guiades per els interessos generals i no per servir interessos i privilegis d'individus o grups particulars. La dialèctica permanent entre Ajuntament i societat civil és una condició indispensable de la democràcia municipal.

2.3.2 Patriotisme de ciutat, autoestima ciutadana, identitats culturals i territorials.

En una societat com la colomenca hi han patriotismes i identitats de naturalesa diversa. En el centre predomina probablement el patriotisme de ciutat però també està present encara que més difós en nuclis barrials per afirmació en relació a Barcelona. En aquests nuclis, la identitat barrial pot tenir una base històrica, d'arrelament conquerit dècades en darrera. En altres casos la identitat es recolza en bases

ètniques, culturals, religioses, és a dir, comunitàries i vinculades a un territori de la quotidianitat. Donar suport, estimular, reconèixer la dignitat de totes les expressions identitàries, cohesionadores de col·lectius socials, territorials o ètnics, per diferenciades que siguin aquestes expressions afavoreix la integració ciutadana. Festes de cadascuna de les comunitats ètniques farà més factible la participació de tots en festes de tot el barri o de tota la ciutat. Com més es desenvolupi el associacionisme de grup o de barri més forts es sentiran els ciutadans i seran més actors de la vida ciutadana. Els diàlegs interculturals seran més viables si prèviament cadascú s'integra en el col·lectiu cultural més proper.

No s'ha de confondre la presència institucional en el territori (els Districtes per exemple) amb les xarxes associatives dels barris (tres vegades més nombrosos). En el àmbit del barri es pot desenvolupar més fàcilment la vida col·lectiva tant de cada grup com la que es derivi de la relació i la cooperació entre col·lectius diversos (casals, festes, microurbanisme, etc).

2.3.3. Propostes: un deure del govern municipal. Però també ha d'assumir i estimular iniciatives procedents de la ciutadania. El govern de la ciutat ha de tenir programa, projectes, propostes. La participació ciutadana serà més efectiva si el govern té iniciatives i les confronta amb les demandes de la població. Però també cal estimular les iniciatives ciutadanes i fins i tot assumir les dimensions positives de les accions i mobilitzacions crítiques o alternatives com les que representen les intervencions en el espai públic, el donar un ús social a edificis o locals abandonats, les accions expressives de col·lectius exclosos.

Un deure de les institucions locals és donar veu, presència en el espai públic, força, autoestima... als sectors més febles com gent gran, població d'origen immigrant, joves, etc. i garantir que les millores urbanes no generin noves exclusions.

2.3.4. Per una política de classe, assumir amb orgull Santa Coloma com ciutat de treballadors/es. Fer del contingut de classe un factor de cohesió social. Santa Coloma ha estat i és avui una ciutat fonamentalment de població treballadora, heterogènia, popular. Predominen sectors de baixos ingressos, una diversitat cultural sovint poc valorada, una imatge urbana relativament modesta. Cal donar més qualitat a l'oferta urbana, generar elements i activitats que li donin atractiu i centralitat, afavorir més mixtura social. Però no es tracta de fer focs d'encenalls, operacions aparatoses de "nous rics" que no ho són, projectes aliens a la població. I, sobretot, calen unes

polítiques públiques que valoritzin el contingut de classe de la ciutat, les cultures aportades per poblacions diverses, la capacitat de treball dels sectors populars. Cal assumir amb orgull la voluntat de viure i progressar de la seva gent.

No emfatitzem el cas de la població d'origen immigrant per evitar vincular sempre la seva situació amb problemes socials. Cal un discurs valoritzador del seu treball, dels valors i costums que aporten, de la seva diferència. En segon lloc, si es relaciona immigració amb seguretat cal posar en primer pla la seva "inseguretat", la precarietat de la seva situació, la discriminació (política, jurídica, religiosa, etc), la xenofòbia, etc. i finalment oferir programes integradors..

2.3.5. El espai públic i la imatge física de la ciutat és una condició essencial d'una ciutat democràtica

Ja ens hem referit a la qualitat de l'oferta urbana. No es tracta solament de habitatges dignes, d'equipaments ben distribuïts i de serveis eficients. És indispensable però no suficient. Es tracta d'espais públics de qualitat, de punts centrals atractius, de corredors (culturals, comercials, ambientals) que ofereixin a la vegada relacions fluides i paisatges urbans amables. A una ciutat com Santa Coloma el "luxe" en l'espai i en els edificis públics no és malversació, és justícia. I com és qualitat del espai públic i més bona imatge física més civisme i respecte al mobiliari urbà, més autoestima col·lectiva, més seguretat i millor convivència.

2.3.6. Identitat de Santa Coloma en la regió metropolitana: de perifèria a un del nuclis centrals de la "Ciutat del Besòs".

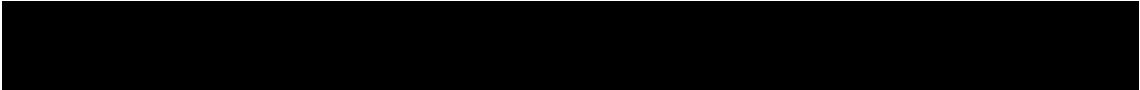
Cal superar l'ambivalència reduccionista sobre la relació Barcelona- Santa Coloma, la capital rica i la perifèria pobra. Santa Coloma és una ciutat de la regió metropolitana en que la capital concentra solament un terç de la població. Forma part d'una aglomeració compacte anomenada "àrea metropolitana" que engloba la capital i una primera corona, cadascuna amb la meitat de la població. I està situada en una conurbació destinada a tenir projectes compartits, la Ciutat del Besòs: amb Badalona, Sant Adrià, Montcada i alguns districtes de Barcelona (Sant Andreu especialment, i potser també Sant Martí i Nou Barris).

Santa Coloma ha de projectar-se en aquestes tres dimensions, amb els Vallès i fins i tot el Baix Llobregat en comunicacions directes; amb la capital i el seu entorn en el transport públic, els equipaments i el comerç i altres serveis; i amb l'àmbit del Besòs per definir projectes urbanístics, grans equipaments, comunicacions molt fluides, campanyes de promoció conjuntes. No es tracta tant de competir amb la capital, doncs

es pot devenir una caricatura. En canvi cal ser una centralitat important de la “Ciutat del Besòs”.

2.3.7. Oferir il·lusions, retornar a l’idea col·lectiva que hi ha un futur, un projecte de ciutat.

És sense dubte el repte més important. Més que els fets, més que proclamar tot allò de positiu que s’ha fet en els darrers 30 anys, més que presentar un programa d’actuacions necessàries a fer en els propers anys, el que cal ara és, a més de generar confiança, oferir il·lusions, esperances, convivència. Santa Coloma té instal·lada una bomba de rellotgeria si no es recupera a temps la confiança en les institucions i no es construeixen il·lusions mobilitzadores i integradores de la població.

La relació de confiança entre Ajuntament i ciutadania requereix la transparència en la gestió i un estil de comportament que no generi cap sospita de servir a interessos particulars i afavorir situacions de privilegi. Els ciutadans han de tenir el convenciment del que els responsables polítics i tècnics assumeixen que ni tenen un poder absolut en l'exercici de les seves competències ni el monopoli de l'“interès general”.

Els governants no han d'oblidar que els col·lectius socials i els ciutadans en general tenen sempre raons, encara que no tinguin sempre “la raó”, quan es confronten amb el govern municipal. Es a dir unes condicions que no s'han donat en el període 2003-2009.

S'ha produït en conseqüència una crisi de confiança que ha posat en qüestió la democràcia municipal. Els governs no són democràtics pel sol fet de ser elegits, cal també que en el dia a dia es practiqui el diàleg amb la ciutadania. Solament així es poden promoure i gestionar polítiques públiques que responguin a les necessitats i a les demandes de la població.

La “participació” sovint s'ha convertit en una retòrica, o s'ha confós amb informació unilateral, o amb escoltar de tant en tant algunes queixes o amb clientelisme respecte a determinats col·lectius o entitats. La participació suposa reconèixer la diversitat de valors i interessos en la societat local i per tant s'ha d'acceptar com una dimensió democràtica necessària l'expressió del conflicte. S'ha d'assumir que el govern municipal no solament està al servei de tots sinó que ha d'afavorir especialment que s'expressin les demandes i necessitats dels que tenen menys veus, menys presència en l'escena pública. La participació és construir permanentment escenaris de confrontació i col·laboració entre Ajuntament i ciutadania. La confiança es construeix en el diàleg social.

En les actuals condicions que viu la ciutat després de la crisi del 2009 cal construir els instruments i escenaris d'aquest diàleg. La solució, però, no vindrà per la via d'elaborar reglaments o crear òrgans, encara que també caldrà fer-ho. Cal que es generin primer els canvis psicosocials citats: confiança, acceptació de l'altre, voluntat d'arribar a acord, capacitat de presentar mesures i projectes. Uns canvis que afecten a tots plegats, polítics i tècnics, activistes socials i ciutadans anònims. Però que en el cas de

Santa Coloma correspon especialment a l'Ajuntament realitzar un conjunt d'accions demostratives, presentar iniciatives i propostes i iniciar formes diverses de diàleg amb la ciutadania.

A continuació exposem un conjunt de propostes, més com exemples que com un programa complet, que poden contribuir a promoure una renovació de la democràcia municipal.

3.1. Un govern de la ciutat d'àmplia base política i social

Proposem un govern amb participació de diferents partits i personalitats independents però amb un programa de govern únic (evitar la compartimentació per partits). Sembla útil mantenir les 3 grans àrees de gestió articulades amb les Comissions del Plenari. Criteri general: gestors professionals a les àrees de gestió i regidors a les Comissions. Exposar regularment a la pàgina web i altres mitjans de comunicació (preferentment interactiva, atractiva i fàcil d'accés) les actuacions en curs i el grau de compliment dels programes així com les iniciatives i propostes a debatre amb la ciutadania. Crear un **Consell assessor** amb personalitats polítiques (p.e. ex-alcaldes i ex-regidors), dirigents socials, intel·lectuals i professionals, tots de Santa Coloma que faci propostes per redefinir un avantprojecte de ciutat que es sotmetrà al debat ciutadà.

3.2. Renovar la democràcia participativa

Dissoldre l'actual Consell de Ciutat i fer-ne la crítica i autocrítica públiques. Crear **Consells sectorials de participació** per grans temes permanents (Infraestructures i Mobilitat, Energia i Aigua, Cultura, Immigració i interculturalitat, Gent gran, Atur, etc) o ad hoc (Corredors comercials, què fer amb el Riu, etc). I Consells territorials (un a cada districte). Amb un reglament que garanteixi la representativitat i l'eficàcia (articulació amb les Comissions municipals i avaluació de com es reben les propostes). En cap cas els polítics o tècnics vinculats amb l'Ajuntament que participin en el Consell representaran més del 20% dels membres i s'abstindran de votar quan es tracti de resolucions adreçades al govern municipal.

Els Consells i el govern de la ciutat promouran o s'articularan amb "**xarxes socials**" de tota mena (vegeu exemple de les xarxes socials que promou la Generalitat). Les

xarxes han de convertir-se, conjuntament amb les entitats ciutadanes o de barri i les organitzacions socials en el substrat fonamental dels instruments de participació.

3.3. Desconcentració de la gestió i la participació per Districtes

Refer el mapa territorial per passar a 4 Districtes centrats en el Centre, el Riu, Singuerlín i Fondo. Vincular aquesta Desconcentració amb funcions d'atenció al ciutadà, gestió o seguiment de programes de caràcter local (barri) d'urbanisme, socials o cultural, etc.

És a dir, funcions que requereixen un equip tecnicoadministratiu molt reduït i la dedicació parcial d'un regidor. Crear o enfortir un Centre Cívic de gestió compartida: municipal-professional en la direcció executiva i participativa en la definició el programa d'activitats i en la realització d'una part d'aquestes. Desenvolupar centralitats i eixos estructurants a cada districte.

3.4. Reforçar el barri: identitat sociocultural i física, qualitat urbana, integració ciutadana

Els barris (actualment 14) no s'han de confondre amb els Districtes (4 com a mínim), els quals no han de trencar els barris (malgrat que sovint els límits son difosos i canviants). "Millorem els barris" vol dir actuacions físiques i socials, reforçar identitats i autoestima, promoure debat i participació. Calen centralitats de barri i equipaments específics que els facin atractius per la ciutat, La composició social o ètnica i la història i la geografia, poden servir com afirmació d'una personalitat diferenciada. Per exemple, les festes de barri, que poden ser a la vegada de les comunitats (per exemple d'origen immigrant) i de relació interciutadana.

Els **casals de barri** son un instrument de la vida associativa que poden tenir un suport bàsic municipal però no s'han de confondre amb l'Administració (però poden servir de suport a alguns programes socials de gestió compartida). Els **instruments ja clàssics de participació** com la participació en el pressupost, la definició i gestió de projectes urbanístics, les assemblees, el dret d'iniciativa, la cooperació en programes i activitats socials i culturals, el seguiment i avaluació del funcionament dels serveis públics, etc es poden aplicar en general més fàcil en el àmbit del barri o del districte que en el conjunt de la ciutat.

3.5. Convivència, espai públic i imatge

Convertir els problemes en solucions, la imatge negativa en atractiu, els actors crítics en constructors de ciutadania. Valoritzar la immigració: el seu treball i també el país d'origen, la seva llengua, cultura, costums. Relativitzar la diferència religiosa, però reconèixer la seva dignitat, afavorir els diàlegs interculturals. Reactivar el Pla de Convivència. Fer presents en el espai públic les diferències socioculturals.

No solament la població d'origen immigrant té un dèficit d'integració ciutadana. També els joves, els aturats, gent gran i pobre. Els que pateixen exclusió necessiten no solament programes socials, també visibilitat, reconeixement. Els que es fan presents en el espai públic, sovint amb formes conflictives també s'han de reconèixer per trobar fórmules de pacte, fins i tot de cooperació. Per exemple els "okupes" de segona generació, sovint predisposats a intervenir de forma constructiva en la gestió d'equipaments o en l'animació del espai públic; col·lectius de joves que assumeixen tasques vinculades a "millorem el barri"; o d'immigrants que contribueixen a organitzar la seva comunitat i la col·laboració amb programes públics; etc.

3.6. Instruments municipals amb vocació ciutadana. Ràdio Municipal i Comunicació virtual.

La Ràdio Municipal, ara que s'ha recuperat, té un gran potencial ciutadà. No ha de dependre de l'Ajuntament (actualment depèn de la direcció de comunicació municipal). Proposem tres criteris: a) Un director independent, professional, que constitueixi un nucli estable plural; b) Una xarxa de voluntaris-col·laboradors regulars que proposin, dissenyin, gestionin o realitzin programes (com ja fan altres ràdios municipals; c) Un reglament que garanteixi el pluralisme polític, social i cultural, amb espais propis. L'Ajuntament disposarà de programes propis, però també els grups polítics, les entitats i els col·lectius ciutadans, etc.

La Comunicació virtual, mitjançant la pàgina web i altres instruments possibles s'ha de potenciar i fer molt més interactiva. Les organitzacions socials, els centres cívics i els casals de barri, les escoles, etc han d'estar connectats i motivats mitjançant un intranet.

3.7. **Assemblea Ciutadana i Projecte de Ciutat. L'ús de l'Informe**

L'Ajuntament ha de demostrar una capacitat de autorreforma per aproximar-se a la ciutadania. Aquest Informe pot ser utilitzat per deduir-ne elements de diagnòstic, propostes destinades a crear un marc de confiança política entre la institució i els ciutadans i línies d'actuació urbanístiques, socioeconòmiques i culturals adequades al actual context econòmic i territorial.

Es pot promoure un debat, a partir de l'Informe, entre els responsables municipals i els principals col·lectius socials, econòmics, culturals i polítics. I també els funcionaris i tècnics vinculats a la gestió municipal que segurament necessiten rebre estímuls per recuperar la motivació i l'autoestima en uns casos i en altres per superar els hàbits adquirits en el període anterior.

Aquest debat, anterior a les eleccions, pot fer-se en un mes, al inici del proper any i tindria dos objectius. El primer, elaborar una proposta de relacions entre Ajuntament i ciutadania. El segon, proposar les actuacions prioritàries pel proper període. La proximitat de les eleccions municipals hauria de provocar que els partits polítics i els possibles candidats es pronunciessin sobre les propostes.

El fet que les entitats i col·lectius socials, la majoria consultats, rebin aquest informe conjuntament amb el Ajuntament pot provocar una reacció que aportí comentaris, crítiques i noves propostes pot estimular el procés abans descrit.

Un cop celebrades les eleccions es podria convocar **l'Assemblea ciutadana** al mateix temps que es formalitzava la dissolució del Consell de Ciutat. Aquesta Assemblea aprovaria el marc de relacions entre Ajuntament i ciutadania que pot incloure si s'escau les propostes que es fan en aquest Informe i altres que hagin sorgit del procés anterior i de la campanya electoral. Es posarien en marxa els diferents instruments participatius, com els Consells, la desconcentració en Districtes, les xarxes socials, etc. i al cap d'un any una segona Assemblea podria constituir en el nou Consell de Ciutat i aprovar les bases d'un nou Projecte de Ciutat.

El nou Consell de Ciutat s'ha de considerar no tant com un instrument regular de participació si no com una Assemblea (potser anual) que sintetitzi i socialitzi les diverses experiències participatives que es desenvolupen en la gestió quotidiana.

3.8. Conclusions. Una nota justificativa

Com ja hem dit a l'inici d'aquest text hem considerat que l'objectiu principal d'aquest Informe és contribuir a un replantejament de les relacions entre Ajuntament i ciutadania. Per tant el contingut es més polític que tècnic per la raó que la crisi de confiança que va esclatar el any 2009 es un problema polític que no és resolt amb mesures únicament tècniques.

En el text sovint les propostes es repeteixen. Es un mètode d'exposició volgut. Per experiència sabem que en aquesta mena d'Informes les propostes o bé s'entenen com exemples més o menys realitzables o es deixen de banda doncs no coincideixen amb les intencions dels responsables polítics o no formen part dels hàbits adquirits pels serveis tècnics o administratius. En mols casos bé pel llenguatge utilitzat, bé per que no coincideixen amb les pràctiques habituals dels col·lectius socials, la repetició de les propostes en el marc d'argumentacions diferents té com objectiu fer-les, a parer dels autors, més entenedores, més viables, més útils.

Malgrat que no s'ha explicitat , excepte a l'inici, hem tingut molt en compte no solament el context específic de Santa Coloma i el moment pre-electoral sinó també la crisis econòmica general, que té efectes socials, culturals i polítics, que fan pensar que entrem en una etapa diferent de l'anterior, es a dir que les polítiques no tornaran a ser com abans.

Hem entrat en un període que requereix creativitat, innovació, nous comportaments polítics, urbanístics, socioculturals, econòmics, ambientals. La definició de nous objectius i la concreció dels mateixos en accions públiques i comportaments socials no pot ser monopoli de les institucions i del partits polítics. Fora demanar-los molt més del que poden donar. Cal una societat més organitzada, més motivada i més relacionada amb les institucions per afrontar els reptes del actual moment històric.

SEGONA PART: ÀMBIT URBANÍSTIC

4.1. Introducció

No hi ha dubte que les polítiques urbanístiques dutes a terme en el període democràtic han millorat substancialment la qualitat de vida i les oportunitats dels ciutadans de Santa Coloma. Tanmateix, el salt d'escala de les actuacions en els darrers anys, no ha estat comprès per la ciutadania en la mesura que no s'ha sabut explicar a quins objectius socials o de millora del teixit urbà responien aquest projectes.

En aquest sentit, no és objecte d'aquest informe criticar ni tant sols comentar els projectes més conflictius de la darrera època com poden ser les operacions de Front Fluvial o dels Cúbics. La intenció no és ni reivindicar la seva realització ni, pel contrari, proposar la seva marxa en darrera; les edificacions existents en aquests llocs són ja una realitat, i l'única actitud realista es veure la manera en que poden conjugar amb les polítiques socials o econòmiques que la ciutat precisa. El que sí que està clar és que la desconfiança generada sobre aquest tipus de projectes, sobre tot per les circumstàncies de tipus judicial que les han acompanyat, fa molt difícil defensar una línia continuista, malgrat s'hagi forçosament de posar fi d'una forma digna i acceptada socialment, dels mateixos.

Les circumstàncies econòmiques del país han canviat de forma molt accelerada als darrers anys. En l'actual conjuntura són més adequats projectes que generin una plusvàlua que faciliti la millora del seu entorn per processos de difusió del valor o de la qualitat urbana. A més, és obvi que el municipi de Santa Coloma, que forma part de la gran ciutat metropolitana de Barcelona, no pot desenvolupar aquestes estratègies sense contemplar les que se estan desenvolupant al seu voltant, fonamentalment als municipis de Barcelona i Badalona. De fet, Santa Coloma hauria d'extreure de la complementarietat amb aquestes un potencial propi de desenvolupament. En aquest sentit en trobem un exemple amb l'increment d'accessibilitat al municipi gràcies a les polítiques de transport públic d'escala metropolitana, amb una potent i nova oferta de xarxa de ferrocarrils metropolitans, què tal i com es mostra en el gràfic adjunt donen una cobertura quasi total del terme municipal.

Les noves polítiques de recuperació de l'activitat econòmica de les ciutats han començat a girar sobre polítiques de gestió d'allò quotidià, de l'impuls de la capacitat organitzativa de la ciutadania i d'atenció al medi ambient i a la equitat social. Polítiques de proximitat i de petita escala (la qual cosa no vol dir petit esforç públic) amb dues lectures complementaries. Per una banda, polítiques que tenen la intenció de desenvolupar o recolzar processos sorgits en el sí de la societat civil i en els quals es troben tendències de desenvolupament sostenible; d'altra banda, provocar processos que pugin conduir cap a noves activitats que fomenten un nou model de desenvolupament econòmic i de cohesió social.

Són moltes les experiències en aquests sentit que comencen a donar resultats positius a diferents municipis europeus. Des de polítiques de mobilitat local que fomenten l'ús de mitjans de transport de menor consum energètic, i, conseqüentment, de menys producció d'elements contaminants; a promoure activitats econòmiques afins a les noves tecnologies de la informació, comunicació, ambientals, culturals i fins i tot de comercialització.

En aquest ordre de coses sembla haver una certa coincidència em els municipis més progressistes d'Europa en concentrar el seu paper en aquests esforços econòmics i socials sobre polítiques d'impuls i reforçament d'alguns aspectes que tenen directament a veure con noves polítiques urbanístiques. I malgrat el que es pugui pensar, els municipis més eficaços en aquestes polítiques són municipis de les perifèries de les grans ciutats, que gaudeixen de les oportunitats metropolitanes i, a la vegada, estan menys condicionats per les dinàmiques pròpies i ineludibles de la ciutat central.

Entre el ventall de polítiques d'aquest estil, hem seleccionat les que ens semblen més adequades a les característiques diferencials de Santa Coloma, extretes no tan sols de les dades que es reflecteixen a les taules i mapes de l'annex a aquest escrit, sinó fonamentalment del conjunt d'entrevistes realitzades amb persones i entitats colomenques per al desenvolupament d'aquest treball.

4.2. Diagnosi

Malgrat que les característiques més rellevants de l'actual problemàtica urbana de Santa Coloma estan reflectides a la diagnosi annexa a aquest informe, sembla oportú

resumir-les en aquest text per una comprensió del perquè del tipus de polítiques que es suggereixen a continuació.

Santa Coloma és un terme municipal dens i quasi colmat, la qual cosa no vol dir que no siguin necessàries i possibles intervencions físiques sobre el seu teixit urbà. La població actual de Santa Coloma és de 118.000 habitants, i les previsions de creixement demogràfic contingudes als plans municipals és de 130.000 per un horitzó de 15 anys. Hi haurà dificultats per a pair aquest creixement, malgrat la seva petita grandària, dintre del municipi.

Però no és aquesta la principal preocupació; s'afegeix la ineludible necessitat de rehabilitació integral de barris com el Raval, Safarells o Les Oliveres i de polítiques de millora i rehabilitació d'habitatges a tot el municipi. En aquest sentit, el recent Pla Municipal d'Habitatge, redactat mitjançant conveni amb la Diputació Provincial, quantifica una necessitat prioritària d'intervenció: la creació de 3.000- 3.500 habitatges de tipus protegit, dels quals gairebé la meitat han de ser en règim de lloguer per a col·lectius amb perill de marginalitat. Tanmateix, el treball citat posa de relleu la necessitat de rehabilitació del 4% del parc actual d'habitatges (uns 1.800 habitatges a rehabilitar), concentrades fonamentalment als barris de Raval i Les Oliveres; a més de gairebé 25.000 habitatges que poden requerir actuacions de rehabilitació lleugera com la instal·lació d'elevadors per motius d'accessibilitat.

D'altra banda, malgrat es pugui considerar força equilibrada l'oferta total d'equipaments existents a Santa Coloma, hi ha alguns dels barris amb mancances d'equipaments i d'espais lliures si els comparem amb altres zones del municipi.

Presentem a continuació algunes de les mancances urbanístiques del municipi sense voluntat de ser exhaustius ni entrar en detall. Aquestes mancances són:

- Manca d'espai per a dur a terme noves polítiques d'ocupació de sòl per satisfer les necessitats actuals o futures de la població, així com pel desenvolupament d'activitats de futur.
- Població local caracteritzada per un grau d'envelliment gens menyspreable, la qual cosa assenyalava a necessitats noves pròpies de la tercera edat
- Elevada presència de població d'origen estranger (amb un dels índex més elevats de Catalunya) amb un gran nombre de fills de mitjana .

- En conseqüència, als dèficits tradicionals d'equipaments en alguns barris del municipi, s'afegeixen les necessitats lligades a l'assistència i atenció a la tercera edat i als més petits.
- Presència d'un parc d'habitatges antic; de mida petita en general, la qual cosa fa difícil la seva substitució o rehabilitació.
- Forta dependència del treball respecte de municipis veïns, i activitat local molt concentrada als serveis (comerç o serveis a la construcció en empreses de petita grandària).
- Taxa d'atur elevada, i presència a la ciutat d'economia submergida.

Però no tota la problemàtica actual de la ciutat es concreta en reptes i dificultats. Afortunadament la ciutat presenta possibilitats i oportunitats en les que recolzar-se, algunes d'elles molt poc explotades. D'aquestes oportunitats n'hem seleccionat aquelles més importants, les quals es resumeixen en:

- Una molt bona posició geogràfica en el teixit metropolità, amb bona connectivitat amb la resta de municipis metropolitans i amb valor naturals a aprofitar com ara la Serra de la Marina i el riu Besòs.
- Un teixit urbà compacte, la qual cosa afavoreix les relacions proximitat i la consecució d'una mobilitat més sostenible.
- Reforça l'anterior circumstància el fet d'una taxa d'utilització de l'automòbil molt per sota del promig metropolità (veure dades en Diagnòstic annexa)
- Un teixit associatiu important, amb varietat d'objectius culturals i assistencials entre les seves finalitats.
- Una no menyspreable dotació d'equipaments culturals, educatius i esportius
- Un nou centre universitari en consolidació, amb vocació lligada a les noves tecnologies d'alimentació i el medi ambient.
- Un teixit comercial nombrós i variat, amb certs trets diferencials associats a la concentració d'ètnies a l'entorn del mercat del Fondo.
- Una continuada tasca de millora de l'espai urbà.

El tipus d'actuacions que es suggereixen, d'acord amb la problemàtica exposada, afecten a cinc línies de actuació possibles. Aquestes es concreten en propostes sobre la creació o reforçament d'un eix cultural i d'oci comercial i d'altre de tipus comercial, en el aprofitament i impuls de l'ús dels valors naturals de la Serra de Marina, en la creació de centralitats en els barris aprofitant la creació d'equipaments i zones verdes a l'entorn d'algunes de les noves estacions de la línia 9 del metro, en polítiques de

mobilitat sostenibles i equitatives, i en polítiques de rehabilitació i dotació d'equipaments i zones verds en alguns barris de la ciutat.

Les actuacions urbanístiques aquí presentades tenen, com no pot ser d'altra forma, un caire indicatiu i de suggeriment, i de cap manera poden ser llegides com a les úniques que calen sobre la ciutat ni com esbós d'un programa d'actuació municipal. En aquest sentit no han volgut tenir un caràcter exhaustiu i, certament, han de ser completades per altres actuacions lligades a polítiques socials i econòmiques.

La majoria de propostes han sorgit de l'opinió de les persones i grups de persones entrevistades expressament per a l'elaboració d'aquest informe. Val a dir però que l'equip redacció ha contrastat i comprovat "in situ" la seva conveniència i oportunitat i n'ha escollit aquelles més transcendents i novedoses.

Es comenten a continuació l'abast i contingut amb que es formulen les cinc esmentades propostes.

5.1. Eix cultural i d'oci

Parlar d'un eix cultural és alguna cosa més que expressar una voluntat; suposa aprofitar els espais de cultura existents per a potenciar-los mitjançant polítiques d'impuls a les entitats culturals de la ciutat i de creació d'espais nous a on puguin desenvolupar-se de noves.

L'ajuntament de Santa Coloma ha cuidat un recorregut d'aquest tipus que va de la Plaça Manent a la Plaça de la Vila; connectant-hi equipaments tan rellevants com el Centre Cultural de Can Sisteré i la seva propera Biblioteca Central de la Ciutat, amb la Plaça de la Vila; a prop d'aquest recorregut adaptat per a vianants es troba també el recentment remodelat Teatre Sagarra (al carrer Lluís Companys, a 150 m. de la Plaça de la Vila i una mica més enllà de la Plaça Manent).

L'oportunitat de connexió amb la nova centralitat de Singuerlín, format pel Mercat, la recent inaugurada biblioteca Salvador Cabré i la nova estació de metro en Singuerlín, queda reforçada per la utilització ciutadana que es fa del Parc d'Europa i per la necessària posada en valor social dels controvertits edificis Cúbics, avui encara buits. Pel sud, el recorregut es pot prolongar, en una primera fase, per l'Avinguda de Santa Coloma (la urbanització actual de la qual es considera molt adequada a aquesta

finalitat) fins al Museu Torre Balldovina, el Pavelló municipal d'esports, el Camp de la UE Gramanet, la Biblioteca Can Peixauet, i, si es vol encara, el Parc del Molinet.

En una segona fase, pot pensar-se en una urbanització específica del carrer Sant Carles més enllà de la plaça de la Vila, en substitució del recorregut per l'avinguda de Santa Coloma, encara que aquesta substitució no sembla molt clara per ara. L'existència de tres estacions de metro al llarg de l'eix cultural és un valor important que té que servir de recolzament de la seva atracció, per la qual cosa s'ha de saber divulgar els seus valors e importància, malgrat que aquesta tingui que limitar-se, en principi, a l'àmbit local de Santa Coloma.

Així doncs, es considera molt convenient el reforçament d'aquest eix cultural amb quatre tipus d'accions:

- La urbanització reservada a vianants del citat eix entre la Plaça d'Europa i la Plaça de la Vila, a través dels carrers Ferran Segarra i Sant Jerònim fins a arribar-hi a la Plaça Manent.
- La senyalització acurada d'aquest eix des de la Biblioteca de Singuerlín fins a la plaça de la Vila. Per la banda nord, seria molt convenient continuar aquesta senyalització fins al Complex Universitari de Torribera pels carrers Aragó o Vinyals; o per ambdós. I a la banda sud fins al Parc del Molinet per l'itinerari descrit.
- Avui en dia no és agosarat pensar en una senyalització de tipus dinàmic (que hi contingui la programació d'actes) i fins i tot de tipus interactiu que permeti la consulta dels ciutadans.
- L'oferta d'un espai lliure per a ubicació d'entitats culturals a les plantes baixes dels edificis Cúbics, per tal de reforçar el recorregut cultural i d'oci.
- La divulgació de l'eix i les seves activitats, no tan sols en els mitjans de comunicació local sinó també en els d'abast metropolità.

El funcionament d'aquest tipus de polítiques tan sols serà eficaç si les fan seves les entitats culturals i d'oci ciutadà, la qual cosa requereix de la adopció de polítiques participatives al respecte, que es comenten en un altre apartat d'aquest informe.

5.2. Eix comercial

Santa Coloma gaudeix d'una notable oferta comercial que destaca més per la quantitat de negocis que per la seva especialització. Però la ciutat està mancada d'una determinada imatge que ajudi a l'atracció de consumidors i fins i tot a la retenció dels propis colomencs/es pel que fa al consum de certs tipus de béns.

La nova i potent accessibilitat del municipi generada per la línia 9 de metro és, de fet, una arma de doble fil; pot servir per atraure consumidors metropolitans o, pel contrari, per a perdre els propis. I la ciutat es juga molt en aquest tema, per quant el comerç constitueix un dels sectors més rellevants a l'economia de la ciutat. Recolzar el comerç local i fomentar la generació d'un nou tipus de comerç té molt a veure amb polítiques urbanístiques, d'espai públic, d'accessibilitat i de fiscalitat. Malgrat aquestes intervencions pugin ser insuficients si no hi ha resposta des dels propis gremis comerciants, en el cas de Santa Coloma el sector està plenament conscienciat al respecte, com els autors d'aquest informe han pogut constatar. Així doncs, poques novetats pot aportar al respecte aquest informe, si bé volem fer una proposta dels llocs on es concentren les principals necessitat d'espai adaptat a les necessitat d'un comerç modern.

L'activitat comercial de Santa Coloma es concentra a l'actualitat en tres espais: l'Avinguda de la Generalitat (amb una lleugera prolongació pel Passeig de Llorenç Serra i la Rambla de Sant Sebastià), l'entorn del Mercat Sagarra i el carrer Mossèn Jacint Verdaguer al barri del Fons. L'Ajuntament està, des de fa temps, portant a terme una tasca d'urbanització de circulació restringida a l'entorn del mercat Sagarra, que al nostre judici ha de ser ampliada a la totalitat dels carrers, estrets i amb molta activitat, compresos dins del quadrilàter definit pels carrers Irlanda; Milà i Fontanals, Avinguda de la Generalitat i Rambla de Sant Sebastià.

Malgrat això, aquesta operació no pot ser entesa més que com la resposta de la Ciutat a la ja antiga política de adaptació per a vianants dels nuclis comercials centrals a totes les ciutats metropolitanes. No sembla, per tant, que en aquest l'espai l'eix comercial resideixin les potencialitats de relançament econòmic de la ciutat, malgrat la seva importància com a operació urbanística.

El carrer amb una major potencialitat al respecte és l'Avinguda de la Generalitat i és en aquest espai a on es proposa concentrar les operacions urbanístiques i d'imatge que

esdevingui l'eix principal a nivell funcional i simbòlic, del comerç d'excel·lència a Santa Coloma. En l'actualitat, aquest carrer disposa d'una ampla vorera al costat oest, al tram que és més ampli: entre els carrers Jacint Verdaguer i Milà i Fontanals. No així al costat est, on una absurda atenció a l'aparcament ha deixat una vorera estreta per al passeig i la conseqüent activitat comercial. L'eixamplament d'aquesta vorera i la seva urbanització específica sembla un imperatiu.

Poc creiem possible a fer, al contrari, al respecte de l'ampliació de voreres en el tram entre la Rambla de Sant Sebastià i el carrer Milà i Fontanals, però el fet de constituir-hi la vora de l'espai per a vianants del mercat Sagarra i passar per la plaça Catalunya ofereix la possibilitat de reformar el carrer, si més no, amb la conversió a un sol carril de la seva calçada per a vehicles rodats. Un impuls de tipus urbanístic a aquest eix passa per l'ampliació de la vorera nord al primer tram i l'estretament de calçada al segon. Però el més important és assolir la seva continuïtat cap a Barcelona, amb una reforma en profunditat del Passeig Llorenç i Serra, avui una carretera que no mostra de cap manera el seu rol de porta de la ciutat. Els edificis fabrils de la CIBA a la cantonada d'aquest Passeig amb el de l'Alameda poden ser una bona oportunitat per a encabir-hi un complex comercial que col·labori a la consolidació de l'eix.

La urbanització de l'eix descrit ha de remarcar la seva finalitat amb cura dels seus elements els quals tenen de ser representatius i correspondre's amb la imatge que es vulgui transmetre. No es considera una bona solució la col·locació d'aparcaments en el seu recorregut, llevat els de carrega i descarrega, per la qual cosa s'ha de substituir l'aparcament actual per altres de dissuasius al seus extrems, al costat dels ponts de Santa Coloma i de Peixauet, a més de potenciar el transport a través del metro.

Un altre tipus d'operació té a veure amb les potencialitats comercials que dona la concentració i varietat de productes a l'entorn del mercat del Fondo. En aquest lloc, malgrat que és possible que encara sigui prematur, convé estudiar la conversió en espai per a vianants del carrer Jacint Verdaguer entre els carrers del Bruc i Beethoven, i començar una política de negociació amb entitats comercials de la zona, inclòs amb venedors ambulants de la plaça del Rellotge, per tal de crear una marca pròpia, no sols comercial sinó inclòs de tipus gastronòmic i lligat a valors multiculturals. En aquest sentit, convindria reforçar la promoció de la marca del Comerç del Fondo ja existent i divulgar la varietat de la seva oferta. La proximitat de la estació del metro és un al·licient afegit a aquestes oportunitats.

5.3. Reforçament i utilització dels valor naturals de la Serra de Marina

La part meridional de la Serralada Litoral catalana està constituïda per la Serra de Marina que s'estén dels municipis de Tiana i Sant Fost de Campsentelles fins a Santa Coloma. Aquest espai està protegit com a Parc Natural de la Xarxa d'Espais Naturals protegits de la Diputació Provincial de Barcelona, i la seva part central (al voltant de les ermites de Sant Climent i Sant Onofre) està protegida pel Pla d'Espais de Interès Natural (PEIN) de la Generalitat, desenvolupat en compliment de la Llei 12/1985 de Espais Naturals.

El parc de la Serralada de la Marina té una superfície total de 4.000 has, de les quals tan sols un 6,5 % (quelcom més de 225 has) està dintre del terme de Santa Coloma. Però un parc natural no pot ser entès sota la perspectiva dels límits municipals, i per això es va constituir el Consorci del Parc integrat per els cinc Ajuntaments afectats, la Diputació Provincial i la Mancomunitat Metropolitana de Municipis.

Malgrat l'existència d'aquest Consorci, els municipis més grans (aquells pels quals el Parc té més utilitat: Badalona i Santa Coloma) han portat a terme diverses campanyes de millora de les condicions de manteniment d'aquest espai. Així, en 1994, l'Ajuntament de Santa Coloma va endegar un Programa de Restauració d'Àrees Periurbanes amb la finalitat de recuperar la part de la muntanya més propera a la ciutat. Aquest Programa va servir per a la creació o consolidació d'algunes de les infraestructures del Parc, com ara fonts, miradors, espais d'estacionament en els accessos, senyalització, etc. El programa va incloure la reforestació d'alguns àmbits, la qual cosa va servir per la inserció laboral de joves amb perill de marginació social.

En aquesta necessària tasca es podem trobar, molt possiblement, part dels problemes de crítica a la actuació municipal que han sortit de un sector de la població, el més motivat pels problemes ambientals, que fins i tot s'han constituït en una de les plataformes crítiques amb el desenvolupament i la gestió municipal. D'altra banda, la tasca de divulgació dels grans valors naturals del Parc que tenen feta aquests dos Ajuntaments i la Diputació Provincial, afegida al pas per l'interior del Parc del recorregut GR-92 Mediterrani, ha incrementat molt la seva sol·licitació per visitants. No tan sols escoles i grups organitzats, sinó principalment de excursionistes de cap de setmana.

Hom es podria congratular d'aquest fet però l'efecte més immediat d'aquest augment de visitants ha estat la acumulació de brutícia, fins i tot en punts emblemàtics com el poblat ibèric de Puig Castellar o les fonts existents al llarg del recorreguts. El Parc està mancat d'un manteniment més acurat. I aquesta taca correspon a un Consorci que fins ara ha estat poc present al Parc, com es dedueix de l'aprovació del seu Pla Especial a l'any 2001, i conseqüent creació del Consorci al 2002.

L'oportunitat de creació del centre Eco-Metròpoli al pavelló Montserrat del complex universitari Torribera pot, i deu, marcar un abans i un després en la gestió del parc. Els Ajuntaments han de servir d'impulsors de polítiques, i fins i tot aprofitar els treballs del parc per a continuar amb les seves tasques d'inserció laboral i treball comunitari, així com l'oferta d'instal·lacions del Centre i del Parc per a l'educació dels nens en temes ambientals. Però al mateix temps s'ha de donar a conèixer quina entitat és la responsable de la gestió del Parc i quina és la seva participació de l'ajuntament en la mateixa: A aquest respecte, ampliar la constitució del Consorci, o millor crear un Consell Assessor del mateix, te que col·laborar a la seva millor gestió i, de pas, a la integració dels grups i entitats ciutadanes d'interès què avui es senten marginades.

5.4. Creació d'àrees de nova centralitat a l'entorn de dues de les noves estacions de la línia 9.

Hi ha dues de les noves estacions del metro que han de provocar, per força, una revitalització dels barris a on s'han construït, per la feblesa del teixit urbà del seu entorn. Aquestes són les estacions de Singuerlín i de Santa Rosa. Així lo ha entès l'Ajuntament, quan ha pactat amb la Generalitat i la Diputació la realització d'importants obres d'equipaments per al primer cas i d'un parc per al segons, en una zona (Santa Rosa) on hi ha molt poc espai públic d'esbarjo.

Malgrat això, hom té la sensació de que encara no s'han aprofitat les potencialitats que tota nova estació comporta, sobretot pel que fa a la renovació del deteriorat parc d'habitatges de les mateixes places on s'ubiquen les estacions i, fins i tot, la creació d'un cert teixit de sostre comercial i d'oficines.

El tipus de operacions proposades no són, ni de bon tros, operacions fàcils ja que signifiquen negociacions amb propietaris i llogaters per al seu real·lotjament, els quals no seran sempre ben entesos. Les experiències, a una major escala, del Casc Antic de Barcelona duren ja molt d'anys i han de servir de referent.

Les operacions derivades de l'arribada del metro que es proposen actualment són petites. En el cas de l'estació de Singuerlín, es limiten als edificis que donen façana al Passatge Salvatella, i en el cas de l'estació de Santa Rosa a la totalitat dels edificis vells (quasi la meitat del existents en aquest lloc) que donen la façana a la plaça. En aquest últim indret cal comentar una oportunitat de simple realització mitjançant un Pla Especial que legítimi l'expropiació de dos solars buits en l'actualitat, i que propiciarien la prolongació del carrer Núria (l'únic amb una certa amplada del barri) des del Passeig de Circumval·lació de frontera amb Badalona fins a la Plaça Santa Rosa, per tal de trencar la marginalitat de l'entorn del carrer Pirineus i adjacents. La obertura d'aquest nou vial podria ajudar a un procés de rehabilitació del teixit urbà de l'entorn, i és més fàcil i útil que el del carrer Bruc proposat al Pla d'acció Municipal.

5.5. Polítiques de mobilitat sostenibles i equitatives

Santa Coloma té un Pla de Mobilitat redactat amb col·laboració amb la Diputació Provincial al 2007 que dóna una gran quantitat d'informació sobre les característiques actuals dels desplaçaments de la població de la ciutat. Malgrat que aquest Pla proposa unes encertades estratègies per a assolir un tipus de mobilitat més sostenible, la lectura de la seva part propositiva deixa la sensació de pretendre massa coses i consegüentment es fa necessari acotar les operacions de més utilitat a curt termini.

Tal i com es mostra al plànol adjunt, creiem important concentrar tot el tràfic rodat de la ciutat (el qual té un volum total petit comparat amb municipis de la mateixa grandària) en uns eixos clars, que defineixen grans superilles o sectors de la ciutat al interior dels quals els vehicles penetren en règim de pacificació, per arribar a els aparcaments o a determinades instal·lacions (així com possibilitar l'arribada a qualsevol punt del vehicles de serveis públics com ara ambulàncies, bombers, policia, etc).

Els carrers seleccionats i mostrats al plànol coincideixen amb carrers de la xarxa bàsica actual, malgrat que per algun cas puntual es proposi l'alteració del seu sentit de circulació.

Considerar aquests carrers com a xarxa bàsica de distribució urbana vol dir tres coses. La primera, que han de ser organitzats per a admetre el transport col·lectiu urbà i la circulació de vehicles privats, la qual cosa pot significar la supressió de la banda d'aparcament públic existent en l'actualitat en algun tram dels mateixos. La segona,

que els carrers secundaris, els situats a l'interior del sectors definits per la xarxa bàsica, no poden ser mai itineraris alternatius de drecera. La tercera és que, donada la mancança d'estacionament a la ciutat, en aquest carrers secundaris és on ha de concentrar-se l'aparcament públic (preferiblement per a residents).

La proposta de concentració de circulacions que es suggereix és una operació que no requereix d'un gran esforç econòmic pel que fa a la seva realització i que tan sols requereix el canvi de senyals de circulació; de senyals d'enfrontament de circulacions en un mateix carrer dintre dels sectors pacificats i de senyals d'estacionament.

Aquest tipus d'operació es considera molt convenient que la centralitzi la Guàrdia Municipal, més coneixedora dels problemes quotidians que qualsevol àrea de planificació de la ciutat; si bé es fa aquest tipus de suggeriment sense cap ànim d'opinar sobre la distribució u organització de les competències municipals.

Un altre tipus de proposta que es convenient tenir en compte per a assolir una mobilitat menys lligada a l'ús del cotxe a la ciutat és la política d'aparcament. La situació geogràfica de Santa Coloma fa que les relacions de viatge amb altres municipis (que són intenses per motiu treball) es concentrin només en cinc o sis llocs: la carretera de La Roca, la Ronda metropolitana B-20, els pont de Llorenç Serra, Peixauet, i del Molinet i l'Avinguda de Sant Mori de Badalona. Aquesta concentració fa possible pensar una política d'estacionaments de dissuasió lligada a les noves estacions de metro; no totes, sinó aquelles tres o quatre que es concentrin als extrems de la ciutat amb coincidència amb aquells eixos de penetració.

Pel que fa a l'accés per la carretera de La Roca es suggereix la creació d'un d'aquests estacionaments públics proper a l'estació de Can Zam, la qual cosa es pot lligar a l'operació Damm Oliveres comentada a continuació.

Pel que fa a l'accés pel pont de Llorenç Serra pot servir l'actual estacionament a la Rambla al costat de la Plaça de la Vila, malgrat que el seu règim tarifari no sigui el més adequat a funcions d'intercanvi amb transport col·lectiu, les quals impliquen durades de quasi tota la jornada. Per això convé començar a estudiar aquesta problemàtica associant-la a la reforma suggerida de Llorenç Serra o a la transformació dels edificis de la CIBA al inici d'aquest carrer, tenint en compta també la proximitat dels aparcaments dels Jutjats.

El tercer punt de concentració d'accessos o sortides urbanes es situa a les rotondes del Pont de Peixauet, on les més recents operacions de reforma d'equipaments o de tipus immobiliari han estat pensades sense aquesta perspectiva. L'ubicació d'un estacionament de dissuasió al costat de la estació de metro Can Peixauet requereix d'un estudi més de detall, que pot passar per la construcció d'un soterrani sota els espais lliures d'equipaments existents.

Un estacionament de dissuasió té la seva funció principal lligada a l'intercanvi amb el transport col·lectiu, al qual alimenta. Això vol dir, que tal i com succeeix en altres països, el finançament de la seva construcció i gestió té de ser suportat en la seva major part per l'autoritat d'aquest transport; la qual cosa no exclou de la necessitat d'impuls de la operació per part de l'Ajuntament.

Santa Coloma, per les seves característiques, pot convertir-se en el primer municipi metropolità sense cotxes (amb pocs cotxes); l'efecte demostratiu, d'exemplaritat d'un nou model, ha de pesar per aconseguir ajudes i finançament d'altres Administracions de nivell superior. És per això que es suggereix encetar una campanya pública en aquest sentit.

5.6. Algunes actuacions de rehabilitació de barris, polítiques d'habitatge i de creació d'equipaments i espais públics

Dels barris marcats amb majors necessitats de rehabilitació a la diagnosi annexa, s'han seleccionat aquells a on conflueixen necessitats amb oportunitats d'intervenció. Analitzem a continuació els barris del Front Fluvial - Safaretjos i Singuerlin- Fàbrica Damm.

Pel que fa a la zona afectada pel projecte del Front Fluvial i de l'ARE Safaretjos projectada, creiem que la tercera torre projectada del Front Fluvial hauria d'allotjar els habitatges de permuta pels afectats de les expropiacions de l'àrea, millorant l'acceptació social vers l'operació urbanística i, alhora, oferiria una oferta d'habitatge que faria innecessari el desenvolupament de la difícil operació del ARE Safaretjos. Es vol deixar constància de que Gramepark ja preveu aquesta operació. A més, l'espai reservat inicialment per l'execució de l'ARE pot esdevenir sòl per un equipament que cusi el nou teixit residencial amb el parc del Molinet, actualment infrautilitzat.

Pel que fa a la zona de les instal·lacions de la Damm, es proposa que part de les actuals instal·lacions industrials serveixin per facilitar la rehabilitació del polígon de Les Oliveres així com possiblement algun edifici de la part baixa del barri de Singuerlín. Aquests canvi de qualificació del sòl permetria no prosseguir amb la tramitació i desenvolupament, conflictiu i no prioritari, del PERI de Singuerlín.

Ambdues operacions proposades aquí podrien ser un bon camp d'actuació per la empresa municipal Gramepark que de ben segur ajudaria a millorar la seva malmesa imatge com a entitat gestora pública municipal.

Pel que fa a la resta de barris precisats de rehabilitació les coses no estan tan clares. Actuar sobre determinats àmbits dels barris de el Raval o de Santa Rosa es molt difícil en la mesura que no tan sols no hi espais vuits par a la construcció de nous edificis que facilitin les permutes o mudances temporals d'habitatge, sinó que l'estat de conservació malmès generalitzat no és el més favorable per al tipus d'actuacions conegut com "·acupuntura urbana". Malgrat això, es senyalen al plànol adjunt els àmbits a on l'Oficina Municipal d'Habitatge podria començar a desenvolupar operacions de rehabilitació urbana del tipus de les realitzades en determinants àmbits del Casc Antic de Barcelona o per Reursa en altres barris d'aquesta ciutat.

Amb tot això, més enllà d'actuacions puntuals i donada la situació de crisi actual que dificulta les grans obres, es necessiten imperiosament polítiques d'habitatge basades en al rehabilitació del teixit existent i no tant en la substitució a gran escala. Una intervenció en edificis petits, localitzats a tot el municipi, que puguin entrar a formar part de forma ràpida i imminent de la oferta residencial de qualitat de la ciutat. Podrien existir diferents rangs d'inversió amb clàusules per al seu ús futur (règim de tinença, destinatari) en relació al tipus (ajuts fiscals, cofinançament, etc.) i la quantitat d'ajuts. Aquestes possibles polítiques locals d'habitatge (que caldrà desenvolupar amb tot detall) poden quedar també subscrites a una política local d'ocupació pel sector de la construcció especialitzat en la rehabilitació amb el suport de Grameimpuls i usant la mà d'obra especialitzada resident al municipi, avui molta d'ella en situació d'atur.

Pel que fa a les polítiques locals d'habitatge, cal destacar la manca d'oferta pública de lloguer per joves. Malgrat que l'Oficina Municipal d'Habitatge (en el sí de Gramepark) ha encertat una tímida política al respecte del lloguer per a joves, es clar que existeix una desproporció entre les necessitats expressades a l'inici d'aquestes notes i les possibilitats d'actuació de l'Oficina. Les principals oportunitats estan concentrades en

les actuacions públiques (com Front Fluvial o la nova torre programada a la Plaça d'Europa), i sorprèn que el fet de la venda i privatització dels Cúbics no hagi contemplat aquesta necessitat. En conseqüència, es suggereix tronar a centralitzar part d'aquestes competències en la Oficina de Lloguer que té en funcionament la Generalitat, en concertació amb les polítiques municipals (amb coneixement de les practiques d'aquesta Oficina que fins ara ha preferit el lloguer a gent gran que a joves), o, alternativament, crear una Oficina específica dedicada al tema específic de l'habitatge jove dins de l'Oficina Municipal d'Habitatge, avui desbordada per la venda i qualificació de la demanda d'habitatges protegits.

Més enllà d'aquestes polítiques de rehabilitació, és oportú ressuscitar algunes de les propostes de creació de nous equipaments contingudes al Pla d'Acció Municipal 2008-2011. En la mesura que aquest Pla es troba encara en marxa, hom és conscient de que part d'aquestes obres estan ja realitzades. En qualsevol cas, els tipus d'equipaments de proximitat a on sembla obvi que hi ha necessitats d'actuació te molt a veure amb els infants i amb la gent gran.

Es recomana posar tota l'atenció en el compliment del programa marcat d'escoles bressols públiques o concertades. De fet, l'Ajuntament ha concentrat part important del seus esforços en aquests camp d'actuació, i així ha afegit a els llars de infants ja existents el de L'Esquirol en Singuerlín, al costat del CEIP Sagrada Família, el de La Maduixa al carrer de la Plata i la Llar d'infants La Cigonya al carrer de Sant Joaquim. Estan construïdes però encara sense funcionament les de Sector Aigües (que substituirà i complementarà la de La Cigonya) i estan en construcció la de Les Oliveres, la del CEIP Sant Just al carrer Sant Carles i la del Barri del Raval compresa en l'actuació del Front Fluvial.

Tanmateix, hi ha alguns barris que encara presenten mancances d'aquest tipus: Fondo, Santa Rosa, la Guinardera, i la zona alta de Singuerlín (zona carrer Ramon Berenguer). Amb aquesta oferta es pot assolir un balanç satisfactori, malgrat que serà l'evolució de la demanda qui determini la seva futura implementació. Cal considerar que, en aquests tipus d'equipaments la qualitat és gairebé tant important com la quantitat de places ofertes i es per això que es recomana un seguiment continuat recolzat pel Consell Escolar de Santa Coloma.

No és finalitat d'aquest informe referir-se de forma exhaustiva a la totalitat d'equipaments de la ciutat ni efectuar-ne un balanç quantitatiu al respecte; malgrat

això, es deixa constància de que sembla no existir dèficits apreciables, més enllà de les necessitats de millora, renovació i manteniment de alguns d'ells.

Un dels problemes més sentits per la població és la manca d'espais verds, la qual cosa es fa més palesa donada la compacitat del teixit de la ciutat. Els parcs de Can Zam, de la Plaça d'Europa i del Riu Besós han alleujat en gran part aquesta situació. Però tal i com es mostra en el plànol adjunt, la ciutat està mancada d'un parc central (entre els de Can Zam i del Molinet) el qual pot i ha de sorgir de l'oportunitat de reconversió del Sector Aigües.

Als barris perifèrics, i després de la construcció del Parc de la Bastida, no existeix massa oportunitats de creació de parcs o places de grandària rellevant. Pel que fa la zona nord, la proximitat de la Serra de la Marina disminueix aquesta pressió, igual que la proximitat dels nous parcs construïts a Badalona als barris de Montigalà i Llefià al costat oriental. Malgrat això es recomana aprofitar algunes oportunitats, com la obertura al públic dels jardins de Torribera (al menys els caps de setmana) o la recuperació de l'interior de l'illa definida pels carrers Milà i Fontanals, Dr. Pagès i Bruc, al darrera de la Escola Salvat Papasseït. Es tracta d'un vell projecte municipal, contemplat ja des de el PGM, què encara té possibilitats de realització.

Finalment, seria de poc cost i de gran utilitat social repetir l'actuació de parc de perifèria de La Bastida en alguns dels espais verds pràcticament abandonats, malgrat la seva titularitat pública, dels barris de La Guinardera i Can Franquesa.

Precisament sobre el manteniment dels espais verds es fa un suggeriment què ajudaria a descarregar de obligacions al pressupost municipal: alguns municipis espanyols, i sobre tot estrangers, han començat fa un temps a encetar polítiques de patrocini d'espais verds i esportius per part d'empreses privades, les quals assumeixen el manteniment (amb criteris marcats per els Ajuntaments respectius) a canvi de la difusió d'aquest patrocini mitjançant una publicitat no agressiva del mateix. Es aquesta una via d'actuació sobre la que es suggereix començar a reflexionar al sí de l'Ajuntament, i més tenint en compte empreses tant potents vinculades al municipi com és Estrella Damm.

5.7. Plànols de les propostes urbanístiques

- Plànol 1. Proposta d'eix cultural i de lleure
- Plànol 2. Proposta d'eix comercial
- Plànol 3. Parc de la Serra de la Marina: valors i accessos a potenciar
- Plànol 4. Àmbit de cobertura del metro
- Plànol 5. Proposta de tractament de la circulació
- Plànol 6. Opcions de transformació i rehabilitació urbana
- Plànol 7. Oferta actual d'àrees de lleure i parcs, i oportunitats de millora

TERCERA PART: ÀMBIT SOCIAL I CULTURAL

6.1. Introducció

Ens aventurem a continuació a formular les propostes per l'àmbit de la societat i cultura colomenca. Aquestes propostes sorgeixen, en gran part, gràcies a les idees cospades en les entrevistes realitzades però també són fruit de l'anàlisi d'experiències i bones pràctiques en altres municipis així com també de propostes novedoses i originals per al cas concret de Santa Coloma.

Cal recordar de nou que no pretenem fer aquí un programa detallat d'acord a les necessitats de la ciutat pel que fa a temes socials i culturals. No presentem aquí cap pla d'acció general, sectorial o específic. Tampoc pretenem tocar tots els temes sobre els quals intervenir, que són molts i molt diversos. El que farem serà proposar algunes línies estratègiques amb propostes d'actuació derivades, propostes generals que caldrà detallar més endavant amb documents específics si es volen tirar endavant, però que creiem necessari remarcar. També volem explicitar que aquesta manca d'exhaustivitat és en part fruit del bon funcionament percebut de moltes de les polítiques sectorials que afecten en aquest àmbit concret i sobre les quals només ens toca destacar-ne el seu bon funcionament.

6.2. Diagnosi

No ens detindrem a presentar una diagnosi exhaustiva del municipi doncs el document annex a aquest informe presenta ja les dades en detall. Però segurament cal recordar alguns dels punts de partida d'on se'n deriven les propostes.

Partim de la base que Santa Coloma és una ciutat **molt diversa pel que fa a la composició social però amb grans diferències entre les seves parts**. En aquest sentit, trobem barris amb un caràcter local com és el centre o Singuerlín i, per contra, barris i zones amb un elevat grau de diferències socioculturals com el Fondo (amb un 41,36% de persones d'origen estranger), , entre altres. Així doncs, tenim un índex de diversitat molt elevat però distribuït de forma desigual pel territori que ens fa pensar en

actuacions, per una banda, integradores per a tot el municipi, però per altra banda necessitats diferenciades segons el territori i la seva composició social.

Ens trobem també amb una **cultura colomenca híbrida i mestissa** fruit dels múltiples processos migratoris que ha experimentat el municipi històricament. Amb centre històric molt hibridat però amb un caràcter molt localista, tenim una perifèria que cresqué gràcies a les onades migratòries espanyoles al llarg del segle XX i, per últim, un mestissatge molt notable amb habitants d'orígens molt diferenciats fruit dels processos migratoris extracomunitaris dels darrers anys. Així doncs, hem de pensar amb la **multiculturalitat** com la el tret més diferencial a nivell metropolità de la cultura i la identitat colomenca. Catalana, sí, però amb una clara influència de l'Espanya meridional i, actualment, de múltiples cultures, religions i ètnies que han arribat de tot el món i que formen ja part del paisatge sociocultural de la ciutat. Malgrat aquest fet es podria prendre com a bandera, la realitat és ben diferent. I és que s'ha detectat una **manca d'integració entre les cultures del municipi**. I no parlem només de la manca d'integració entre la cultural local (híbrida també per naturalesa) i la dels nousvinguts, sinó també entre la desena de cultures i ètnies minoritàries (en quantitat de població) de Santa Coloma. És obvi, doncs, que cal destinar grans esforços per a pal·liar l'actual fragmentació i dur a terme accions per a la integració i la potenciació d'una realitat fàctica de la qual Santa Coloma no en pot fugir.

D'acord amb aquesta estructura sociocultural diversa però diferenciada, híbrida però fragmentada, trobem una **excessiva desconexió entre les seves parts**. Si bé a les diferències socials s'afegeixen aquelles de caràcter morfològiques del territori municipal (difícil orografia, dificultat d'accés, fragmentació territorial, etc), hem detectat que actualment el centre històric de la ciutat no és prou fort per exercir de referent simbòlic del municipi, lloc comú en l'imaginari col·lectiu de la totalitat. Caldria aprofundir si aquesta fragmentació funcional de Santa Coloma, de base territorial, n'és la causa o l'efecte de la integració social palesa en totes les entrevistes, però en qualsevol cas, és un fenomen que caldria tractar de forma activa.

Per últim, abans d'entrar plenament en les propostes, recordar també el **caràcter majoritàriament residencial de Santa Coloma** pel que fa al rol metropolità i la manca d'oportunitats històrica per revertir aquesta situació donada la proximitat amb un pol productiu a nivell europeu com és Barcelona o donades les limitacions geogràfiques del territori per a localitzar activitats productives. Malgrat aquesta herència, però, a l'estructura productiva i de comerç tradicional, cal afegir la imminent oportunitat per

Santa Coloma d'especialitzar-se en un sector concret i de gran valor afegit, gràcies una conjuntura clau: **l'arribada a Santa Coloma del campus de l'Alimentació de Torribera**. La presència d'aquest equipament metropolità ha de ser clau per la ciutat no només vist com una oferta educativa universitària de prestigi que arriba a la ciutat, que també, sinó també **com un actiu econòmic per a l'estructura productiva** de la ciutat així com un actiu per a la **regeneració del dinamisme social i cultural al municipi**. En parlarem més endavant amb més detall però creiem molt important tenir-ho en compte des de l'inici ja que moltes propostes es deriven d'aquesta nova realitat, actualment menyspreada pel que hem pogut constatar en les entrevistes.

Després de presentar molt breument l'escenari sociocultural de Santa Coloma, entrarem de ple amb les línies estratègiques i actuacions derivades proposades. Remarcar que aquestes propostes cal veure-les de forma integrada amb la resta de propostes ja exposades en els anteriors apartats, és a dir, aquelles referents a la millora de la democràcia local, dels instruments de comunicació i participació així com de les propostes de caràcter urbanístic i residencial. És obvi que no podem pensar en la millora de les condicions socioculturals sense parlar de governabilitat, urbanisme i territori. Introduïm, doncs, les línies estratègiques i actuacions derivades.

7.1. La diversitat com a potencialitat

Com ja hem advertit en l'anterior apartat, Santa Coloma és avui una ciutat amb una gran diversitat social i cultural. Malgrat aquesta situació coneguda i contrastada, la manca d'integració entre aquestes cultures és avui una de les debilitats més grans a la que s'enfronta el govern municipal. Al llarg de totes i cadascuna de les entrevistes realitzades, el fenomen de la immigració sorgeix sempre a col·lació com un dels reptes més importants del futur. I és que Santa Coloma presenta un dels índex de població estrangera més elevat de la regió metropolitana amb el 21,6% del total de la seva població en relació al 14,5% de l'àmbit metropolità.

Avui la situació dista de ser òptima pel que fa la integració. Per una banda, la immigració i la diferència és percebuda avui com un risc. D'aquest risc percebut s'enen deriven por i desconfiances vers l'Altre que, a l'hora, es trasllada als espais públics de la ciutat elevant el risc real de conflictes.

A l'hora, la manca de paper actiu de la població estrangera (que recordem no tenen dret a vot), provoca també un desencís en els col·lectius i, consegüentment, la seva abstracció i negació de la realitat. La manca de relacions entre col·lectius, entre els majoritaris però també entre les minories, és també un símptoma clar de l'actual fragmentació social en termes culturals.

Si bé existeixen i han existit alguns instruments per afrontar la situació, hem detectat una manca de voluntat política generalitzada per destinar-hi els esforços necessaris, avui insuficients i purament reactius. Negar l'existència d'aquesta realitat plural és un símptoma de debilitat democràtica i, sobretot, un acte imprudent tenint en compte el

caràcter quasi irreversible d'una situació que, al contrari, tendeix a incrementar. El consistori hauria de ser l'estendard de les bones pràctiques i relacions amb totes les cultures i cal anar més enllà de mers formalismes. Cal una implicació directa, oberta i integral i, sobretot, un canvi perspectiva. Cal fer un gir cap a **polítiques proactives** en contra dels mecanismes reactius actuals derivats dels conflictes.

Aquest canvi d'afrontar el problema passa per donar valor al fet multicultural com un actiu i un atractiu de la ciutat. Tot i sent coneixedors de la impossibilitat legal d'actuar en alguns àmbits fruit del buit legal de moltes persones residents al municipi, cal veure la presència del fet multicultural com una oportunitat. Barris amb un fort estigma multicultural no haurien de ser sinònims de conflicte sinó de riquesa. Està a les mans de l'administració revertir l'actual situació.

Per tot el que acabem d'explicar, considerem prioritària l'actuació de l'ajuntament en aquest aspecte. Per una banda, cal **trobar nous mecanismes** i renovar-ne els existents per a assolir la integració de totes les cultures en un mateix projecte comú de ciutat. En aquest sentit, veiem imprescindible la reactivació i revisió del **Pla de Convivència** o la redacció d'un nou **pla integral d'integració social i cultural** que serveixi de plataforma per desenvolupar-hi programes sectorials i acollir-hi aquells que actualment funcionen com la "Xarxa de transmissió de valors i missatges positius" o la xarxa de mediadors comunitaris de caràcter preventiu i resolutiu.

Sense pretensions d'estendre'ns en excés, proposem aquí algunes propostes i actuacions que caldria que inclogués aquest pla.

7.2.1 Pla d'equipaments religiosos

El culte religiós no catòlic hauria de poder dur-se a terme en equipaments i espais públics de qualitat a la ciutat. Aquest és un dels temes candents més coneguts, públics i, a l'hora, mal resolt. Les actuals instal·lacions provisionals de Can Zam han de substituir-se per espais integrats a la ciutat, no en el seu marge. Només amb l'acceptació del a diferència es combaten les pors i els conflictes derivats. Proposem, doncs, la elaboració d'un pla específic per a planificar els equipaments amb el consens dels representants de les diferents religions i acabar, d'una vegada, amb les situacions de conflicte potencial existents.

7.2.2. Foment de les xarxes de diàleg i la cooperació

Les actuals xarxes de diàleg intercultural i interreligió passen per un moment d'incertesa i d'oblit administratiu. Cal fer esforços per teixir i reforçar ponts i per reforçar la cooperació comunitària entre la població local i la nouvinguda i entre les diferents poblacions i ètnies existents. La millora de les relacions entre associacions i col·lectius és crucial per assegurar l'èxit de futures intervencions. Si no hi ha consens, si no hi ha diàleg previ, si no s'escolten les veus abans d'actuar, tots els esforços seran segurament truncats per la seva natura unilateral. L'acció conjunta és, avui, condició sine qua non per a l'eficiència i eficàcia democràtica. Assegurar-la, un deure de l'ajuntament.

7.2.3. Foment de la presència dels col·lectius immigrants a la vida comunitària i als mecanismes formals de participació ciutadana

La manca de participació dels col·lectius minoritaris en els instruments formals és també un símptoma de mala salut democràtica. Tot i que, com ja hem avançat, la majoria de població immigrada no pot votar a les eleccions municipals (i entenem que això és irreversible), potser caldria focalitzar els esforços en fer participar públicament (i no en trobades bilaterals o a través de mediadors) de la vida política de Santa Coloma.

7.2.4. Trobades i fires col·lectives

Una **Fira de la Diversitat** seria una excel·lent forma de fomentar i fer apologia de la multiculturalitat de Santa Coloma. Aquesta fira, vista des d'una perspectiva global, estaria no només relacionada amb la població estrangera sinó també amb les cases regionals presents a la ciutat, amb les associacions de comerciants, amb associacions religioses i culturals, etc. Una molt bona excusa per iniciar llaços entre col·lectius, per servir d'esquer per a futures col·laboracions i, sobretot, per al reforç de la xarxa de relacions entre col·lectius i comunitats.

7.2.5 Cultura mestissa, cultura pròpia

Cal trencar ja d'una vegada els dictàmens que diferencien entre l'alta cultura i la cultura popular. A Santa Coloma existeix una cultura pròpia, diferenciada i localitzada. Una cultura no estandarditzada i difícilment reproduïble que sorgeix de la barreja de cultures del municipi i que és pròpia d'aquelles ciutats metropolitanes del marge. Parlem de manifestacions artístiques (de música, de dansa, d'arts plàstiques...) que neixen de la quotidianitat i que tenen en el mestissatge el seu valor afegit. Negar-ne la seva existència i no donar suport al seu desenvolupament seria negar una cultura que

es fa des de i per la resta d'àmbits urbans metropolitans. Al promoure-la es es fomentaria l'orgull d'una realitat indefugible.

7.2. El centre urbà, un lloc per tots/es

Santa Coloma és una ciutat molt compacta i amb una superfície relativament reduïda. Però malgrat la proximitat dels barris, la centralitat geogràfica del centre històric i funcional i la recent entrada en funcionament de la línia 9 del metro, hem constatat una manca d'integració entre les parts, entre els diferents barris. La relativa autonomia que faciliten les trames compactes i complexes, amb serveis bàsics en cada barri, però també les diferències en la composició social així com la difícil orografia del territori (amb fortes pendents) en podrien pensar-se com a motiu principal. Tanmateix, creiem que Santa Coloma ha d'apostar per una redefinició clara i ferma del seu centre urbà per tal que sigui el referent funcional i simbòlic de la ciutat. Una ciutat sense un espai clar de referència té tendència a la fuga d'activitat (econòmica, social i cultural) i, conseqüentment, a l'empobriment funcional i a la degradació simbòlica.

El centre de Santa Coloma ha de convertir-se en el pol d'atracció de tots els colomencs i colomenques i ho ha de fer a través dels tres eixos: **ciutadania, cultura i comerç**. D'acord amb les propostes exposades en l'àmbit de les polítiques urbanístiques (veure el capítol anterior), els eixos comercials i culturals han de reforçar l'atracció del centre i evitar, d'aquesta manera, la fuga de població cap a altres municipis (principalment Barcelona) per motiu d'oci. La situació actual, amb una densitat d'oferta molt menor a la necessària (p.e. la Rambla de Sant Sebastià) o amb un espai públic poc amable, és insuficient per obtenir aquest objectiu.

Així doncs, per una banda, cal apostar per un centre comercial obert i integrat en la trama urbana existent amb una oferta suficientment excel·lent com per atraure tota la població que actualment usa centres comercials fora de la ciutat. Un centre comercial el màxim de normalitzat possible, amb **un equilibri concertat entre negocis familiars i franquícies internacionals** i, a ser possible, un augment de la **oferta d'oci nocturn i de restauració** en aquells punts més especialitzats en el sector terciari i, conseqüentment, amb un impacte menor per a la població resident.

D'altra banda, aquest centre comercial i d'oci no pot obviar l'activitat cultural i de les manifestacions formals o informals a l'espai públic. L'especialització d'un espai en

centre comercial integrat a la trama urbana no pot desvincular-se de l'oferta d'oci i de la cultural local. Per tot això, un centre funcional (comercial, d'oci, etc.) relacionat amb la cultura local guanyarà, de be segur, valor afegit.

Per últim, i per tancar el triangle ciutadania, cultura i comerç, el centre de la ciutat ha de ser un lloc plural on hi succeeixin tot tipus d'esdeveniments per al conjunt de la ciutadania. Considerem que els esdeveniments de gran escala, aquells pensats per al conjunt de la ciutadania (sense importar qui ho promogui) han de tenir lloc sempre al centre de la ciutat. Acostar el centre a la resta de barris és també necessari per augmentar-hi les relacions quotidianes de tots els ciutadans/es i establir-hi així, una relació d'afecte simbòlica. Només en casos extrems on es prevegi una afluença insostenible caldrà traslladar-los a Can Zam o al riu. Aquesta proposta no vol excloure manifestacions socials als barris i districtes en la mesura de l'escala dels esdeveniments.

7.3. Relació Universitat – Ciutat. Una oportunitat única

L'arribada a Santa Coloma d'activitat universitària amb la inauguració del Campus de l'Alimentació del recinte Torribera és segurament la millor de les oportunitats per trencar el tòpic de la manca d'excel·lència econòmica, social i cultural de Santa Coloma en el sí de la Regió Metropolitana. I ho és per diversos motius que exposarem a continuació.

7.3.1. Especialització econòmica metropolitana. Pla de promoció econòmica

La impartició en el campus del grau de *Ciència i Tecnologia dels Aliments* el grau de *Nutrició Humana i Dietètica* permet a Santa Coloma pensar en una imminent especialització del teixit productiu en el sector de l'alimentació en l'àmbit metropolità. No cal dir que el moment és ara i que el lloc és Santa Coloma. Sota el nostre parer, la ciutat ha de bolcar-se en teixir les xarxes de relacions necessàries per tal d'aprofitar la presència d'un sector tant en auge com és la nutrició i alimentació i definir un **pla de promoció econòmica** orientat en aquest sector. La instauració de compromisos diversos entre la universitat i la ciutat en forma de convenis, programes conjunts, fins i tot empreses mixtes, han de servir per reforçar els llaços entre la universitat i l'ajuntament per tal de tirar endavant compromisos més específics. L'objectiu principal ha de ser el de vincular l'activitat de la universitat (formació, pràctiques, investigació) amb el sector productiu de la ciutat (existent i per arribar). La possibilitat d'atraure

indústria alimentària relacionada amb la universitat és massa important per a l'estructura econòmica de la ciutat com per no destinar-hi esforços específics. Caldria, conseqüentment, una revisió urbanística que permeti la instal·lació física de l'activitat econòmica sense malmetre la qualitat de vida dels residents a Sant Coloma. La presència d'un nou pol productiu a Santa Coloma és possible.

Per altra banda, l'elevada presència del sector de la restauració a Santa Coloma és un bon motiu per pensar en una possible **col·laboració entre el gremi i els estudiants universitaris en pràctica** que precisin d'un "laboratori gastronòmic". D'aquesta manera, es permet als estudiants un contacte amb el món de la restauració professional i, a l'hora, renovar, actualitzar, millorar la oferta gastronòmica de la ciutat. L'estructura de locals ja existeix. El vincle amb la universitat pot ser el reclam per a una major aflluència de visitants a Santa Coloma. Si a més es treballa també per tal d'afegir l'etiqueta multicultural a la restauració d'origen estranger (asiàtica, africana, americana...) tenim una excel·lent oferta gastronòmica diversa i de qualitat que oferir a colomencs i població metropolitana.

Per últim, els professors de la facultat, investigadors, estudiants recent graduats o a punt de fer-ho poden també col·laborar en l'oferta formativa dels instituts i del servei de formació ocupacional per tal d'instruir mà d'obra local especialitzada en el sector de l'alimentació i l'hostaleria i la restauració.

7.3.2. Atracció de Població Universitària. Creativitat i activitat cultural i demanda de lleure

Creiem que l'ajuntament hauria d'intentar retenir el màxim de població universitària resident al municipi. Aquests esforços han de respondre a la necessitat de retenir població amb un tarannà diferent a la majoritària al municipi a fi de diversificar l'estructura de població en edat, origen, nivell d'instrucció. Però més enllà de diversificar i enriquir les característiques de la població, el principal actiu de la comunitat universitària és l'activitat pública que se'n deriva. I és que la població universitària és a l'hora creadora i consumidora d'activitats culturals i de lleure, quelcom deficitari avui a Santa Coloma. Parlem d'un consumidor potencial pel teixit econòmic i un agent social i cultural potencial per al ciutat.

Tal i com succeeix a moltes altres parts de la regió metropolitana, la combinació universitat – ciutat afegeix valor a l'oferta urbana. La unió entre la creativitat (població universitària) – multiculturalitat (provinent de la barreja de cultures) és un tàndem

exitós i harmònic constatat. I és que la població universitària és, a priori, més procliu a veure les diferències culturals com una oportunitat i a integrar-se millor en els barris multicultural. Podem fixar-nos en el barri de la Ribera o la part nord del Raval a Barcelona per adonar-nos de la sinergia existent entre creativitat i multiculturalitat així com en l'activitat en l'espai públic i el paisatge urbà que se'n deriva de la interacció de la població universitària.

Tanmateix, tal i com s'ha constatat en diversos estudis relacionats, aquesta simbiosi població universitària- ciutat necessita de la voluntat política de l'administració local per a finançar-s'hi. Caldria redactar un pla específic, relacionat amb polítiques de joventut però també amb polítiques culturals, econòmiques i d'habitatge, per tal d'aconseguir l'arrelament la població universitària a Santa Coloma. Creiem que seria molt positiu la posada en marxa de residències d'estudiants en règim de lloguer. Aquestes, però, haurien d'estar integrades al teixit urbà (al centre urbà però també a Singuerlín o Fondo) per tal que no es converteixin en mers dipòsits o guetos d'estudiants sinó que puguin actuar com a agents actius en la comunitat. S'ha constatat que les residències integrades generen molta més riquesa, molt més intercanvi que aquelles tradicionals aïllades i d'ús exclusiu a prop del campus. Creiem, doncs, que aquestes possibles residències haurien de tenir prou massa crítica (prou residents) com per fer visible la vida estudiantil però hauria d'evitar-se l'excessiva concentració per tal d'induir la permeabilització dels estudiants a la vida quotidiana de la ciutat.

7.3.3 Integració formal i funcional del campus

Caldria integrar formalment i també funcional el recinte de Torribera i la trama urbana de la ciutat. L'accessibilitat al campus universitari des de l'interior de la ciutat és del tot insuficient. A la manca de senyalització cal afegir-hi la inexistència d'un itinerari únic i desitjat per accedir-hi al campus caminant des del centre de la ciutat. A més, en aquest sentit, veiem molt necessària la instal·lació d'una línia d'autobús directe o semi directe entre el centre de la ciutat i la universitat, tal i com existeix en altres campus metropolitans. El foment indirecte actual per l'ús del vehicle privat suposa, a més d'una pràctica de mobilitat insostenible, la oportunitat perduda de vincular els estudiants amb la ciutat. La vida del campus hauria d'estar vinculada a la vida a Santa Coloma i viceversa. La sensació actual és que el campus és un ens inconnex i aliè a la ciutat i trobem aquesta manca d'integració formal i funcional el motiu principal.

7.4. Centres Cívics. Els pols dinamitzadors

Si anteriorment hem dit que el centre urbà ha d'exercir com a centre funcional i espai simbòlic per tots/es els colomencs, els centres cívics ho han de ser pels districtes de la ciutat. I és que creiem que cada districte hauria de tenir un centre cívic de qualitat que exercís de centre funcional i també simbòlic. Els centres cívics han de consolidar-se com a activadors, fomentadors i agitadors de la vida comunitària als barris, acollir-hi les activitats que sorgeixin de la base ciutadana i oferir els recursos necessaris per reforçar les xarxes socials del municipi. Han de ser un lloc plural i amb cabuda per a totes les manifestacions culturals (sempre dintre de la legalitat, és clar) i per a tots els públics. Però a més d'un espai comú i del foment de la vida comunitària, els centres cívics han de convertir-se en les extensions descentralitzades de l'administració pel que fa als instruments de comunicació, consulta i participació ciutadana. Més enllà d'acollir possibles consells de districte o fins i tot sectorials, els centres cívics han de canalitzar la població activa cap als instruments generals de participació i consulta de la ciutat, ultrapassant l'escala de districte. Captar ciutadania activa i incitar-los a participar en la construcció de la ciutat mitjançant els instruments del govern ha de figurar en les obligacions del centre cívic com a agent social actiu de la ciutat.

Tal i com ja hem explicat en les propostes de renovació democràtica, per tal d'aconseguir un bon funcionament dels centres cívics cal desvincular-ne la seva gestió de l'administració local i subsidiar-ne la seva gestió. Creiem que a través de concursos públics per obtenir les llicències per a la seva gestió, s'assegurarà el seu bon funcionament i s'evitaran situacions de control excessiu per part del govern municipal.

Cal no confondre els centres cívics amb els casals de barri. Aquests últims, si bé tenen orígens similars, presenten actualment funcionaments i caràcters molt dispars. Aquests es troben més lligats a esdeveniments puntuals i a activitats d'oci comunitari d'una part de la població i no tenen els recursos ni la infraestructura necessària per a exercir de pols d'atracció i mobilització. Sense voler qüestionar la seva existència, sí que en veiem necessària l'ordenació de la xarxa de casals així com una possible redefinició del seu funcionament.

Publicacions:

Ajuntament de Santa Coloma (1989) Santa Coloma 2000. Manual per al debat
Ajuntament de Santa Coloma (1990) Santa Coloma 2000. Aportacions al “Debat 2000”
Corral i Belorado, Josep M^a (2001) Santa Coloma a la recerca d'una nova identitat.
Semilunio editorial: Santa Coloma de Gramenet
Corral i Belorado, Josep M^a (2008) Santa Coloma: la riba esquerra. Ed. l'Esguard:
Santa Coloma de Gramenet
Fòrum de municipis. Elaboració del document estratègic del Barcelonès Nord.
Primeres Propostes de les cinc comissions de treball. Juny
Jaume P. Sayrach (2007) Escrit a Santa Coloma. Fòrum Grama.: Santa coloma de
Gruenent
Varis autors (2010) Perfil de la ciutat: www.perfildelaciutat.net
Utrera, Joaquina (2010) 30 anys d'ajuntaments democràtics. Crònica d'una
transformació. Santa Coloma de Gruenent 1979-2009. Fòrum Grama: Santa Coloma
de Gruenent

Manifests:

Plataforma en Defensa de la Serra de Marina i Can Zam. 10 Objectius per millorar
Santa Coloma.
Debats 2010. Manifest per la Regeneració Democràtica
En Moviment. Per la llibertat d'expressió i la participació

Prensa:

L'Ajuntament Informa
Barcelonès Nord
El Mirall: www.elmirall.net
Vilaweb: www.vilaweb.cat

Pàgines web:

Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet: www.gramenet.cat

Fòrum Grama: www.forumgrama.cat

Gent de Gramenet: www.gentdegramenet.cat

NOTA

No s'inclou en aquesta bibliografia la documentació procedent de l'Ajuntament de Santa Coloma i altres Administracions públiques (urbanística, socio-demogràfica, etc.) ni els articles de premsa. Vegeu Annex II (Dades estadístiques).

El document que presentem a continuació pretén oferir de forma resumida una síntesi de les aportacions més destacades de les persones que hem entrevistat al llarg del procés d'elaboració d'aquest treball.

9.1. ENTREVISTATS

Presentem aquí la llista de persones i entitats que hem entrevistat al llarg del procés diferenciades segons la seva condició com agents socials.

Ajuntament de Santa Coloma:

- Joan Carles Mas - TA Àrea de serveis interns i promoció econòmic
- Esteve Serrano - TA Àrea de serveis territorials i comerç
- Fernando Hernández Baena – Gerent Municipal
- Anna Muñoz – Directora adjunta de Gerència
- Tomás Carrión – Director de l'Àrea de Serveis a la Persona
- Nico Villena - Directora adjunta Benestar Social
- Pilar Puig - Directora adjunta Salut i Consum
- Cristóbal González - Cap de Servei Promoció de la Participació i Ciutadania
- Miquel Roig – Cap d'Acció Territorial
- Oscar García Dávila – gerent de Gramepark
- Carles Mestre – Cap de comunicació

Antics tinents d'alcalde:

- Esperança Esteve
- Antoni Fogué
- Carlos Grande
- Carme Morairas
- Ferran Saro
- Jaume P. Sayrach

Partits Polítics a l'oposició:

- Convergència i Unió

- Gent de Gramenet
- Iniciativa per Catalunya

Entitats i institucions de la societat civil:

- Grup de Debats 2010:
 - Fòrum Grama
 - Centre Excursionista Puig Castellar
 - Casal del Mestre
 - Imatge Solidària
- Acolite
- Plataforma de Defensa per la Serra de Marina i Can Zam
- Agrupació del Comerç i la Indústria (ACI)
- Federació d'Associacions de veïns/es (FAVGRAM)

Individuals:

- Maria Josep Olivé – Sociòloga
- Josep Mª Roca – Director de “El Mirall”
- Taoufik Cheddadi El Harrak – Grup de diàleg Interreligiós
- Agustí Viñas - Grup de diàleg Interreligiós

Tècnics externs:

- Enric Camps – ex-interventor municipal
- Ricard Fernández – Pla Estratègic 2000
- Jordi Mas - Tècnic Oficina Tècnica del Besòs
- Pere Serra – REURSA-INCASOL

9.2. ELS RESULTATS

Les entrevistes individuals i les trobades col·lectives s'han realitzat entre juny i octubre de 2010, totes elles a Santa Coloma de Gramenet. Cal remarcar que no hi ha hagut un guió comú per tots els interlocutors/es. No em utilitzat qüestionaris ni hem formulat preguntes que precisessin de respostes tancades als participants. Ans al contrari, el que ens ha interessat més ha estat les opinions personals sobre els temes que han cregut més importants d'explicar al llarg de la hora- hora i mitja que han durat les reunions.

No es presentarà aquí la transcripció exacta de les entrevistes ja que no es van enregistrar donat el caràcter confidencial d'aquestes. No s'explicitarà doncs la persona que cita una o altra opinió si bé es mencionarà si aquestes provenen de l'àmbit de l'ajuntament o de l'àmbit extern.

Per tal de fer més útil la presentació dels resultats hem cregut convenient separar els resultats per temes. Aquests són: ciutat i urbanisme, ciutadania i ajuntament i participació.

9.3. AJUNTAMENT I PARTICIPACIÓ CIUTADANA

La fractura entre l'ajuntament i la ciutadania ha estat, sens dubte, un dels punts més candents en les diferents entrevistes realitzades. I és que ençà que Bartomeu Muñoz va ocupar l'alcaldia, va augmentar el desencís de la societat civil amb el govern municipal, més concretament en el darrer mandat quan el partit socialista governà amb majoria absoluta al ple de l'ajuntament i que culminà de forma abrupta amb el cas Pretòria. Però més enllà de les acusacions i el processament judicial, la majoria dels entrevistats coincideixen en les formes de govern que exercia Muñoz, caracteritzada per una manca de voluntat política pel que fa a la transparència de la informació i participació i deliberació a la ciutadania. Alguns dels problemes urbanístics i socials anteriorment citats es perceben com a efecte de la pràctica política dels darrers anys: projectes urbanístics de gran envergadura, la negació del fet multicultural com a oportunitat, etc.

Així doncs, la principal crítica per part de societat civil i oposició ha romàs en l'esfera de la governabilitat, concretament en l'opacitat, la manca de deliberació i el mal funcionament dels mecanismes de comunicació i participació.

Un dels punts clau que ha aparegut pràcticament de forma unànime ha estat el desprestigi dels instruments de participació i consulta ciutadana. Si bé els reglaments de participació es perceben com a positius en el seu disseny, és la seva posada en pràctica i la manca de voluntat política la que és àmpliament criticada. Els consells de ciutat, de districtes i sectorials han caigut en el més gran dels descrèdits per part de la societat civil. Aquests, o bé no es convoquen o bé funcionen de forma irregular, instrumentalista o ineficient. Es demana una revisió tant del seu funcionament intern

com també de l'estructura i de la seva composició. En aquest sentit es reclama una majoria social/cívica de n+1 en les votacions per contrarestar la presència majoritària de tècnics municipals en els processos de participació. Tanmateix, hom parla d'experiències positives pel que fa a la participació ciutadana per projectes concrets, normalment vinculats a àmbits supramunicipals (URBAN, Llei de Barris) o projectes molt concrets, a escala de carrer.

Una altra de les crítiques que han aparegut més sovint en les entrevistes ha estat la manca d'independència en les comunicacions públiques, excessivament centralitzades i controlades per l'equip de govern, sense massa marge per ser difoses lliurement o rebatudes públicament. Es parla de la marginació de les veus crítiques i la inexistència de canals públics de comunicació lliures de l'esfera del govern. En aquest sentit hi ha veus que aposten per el traspàs d'algun dels mitjans de comunicació de l'ajuntament (radio, premsa, internet) en mans d'agents independents, no imposats per de partits ni govern.

Seguint amb els temes de comunicació es viu de forma clau la manca d'espais de diàleg permanent ni presencials ni virtuals, entre la societat civil i l'ajuntament de forma pública i formalitzada. Hem pogut observar com, fora de l'àmbit oficial, plataformes digitals de comunicació funcionen perfectament, fet que ens fa pensar en l'existència d'una massa crítica de ciutadans/es que demanen una xarxa de diàleg plural i diversa gestionada de forma externa. La inexistència o l'excessiva fragilitat dels ponts de diàleg interculturals públics i col·lectius en són un exemple claríssim. Aquesta manca del diàleg formal i normalitzat es veu com una seriosa amenaça de cara a garantir el benestar de la ciutat i els seus habitants. En aquest sentit s'està agreujant la fractura i entre l'oposició civil i l'oposició política, provocant la radicalització de les posicions i la manca d'unitat a l'hora de reclamar millores al consistori.

En aquest sentit, és una constant en les entrevistes el mal funcionament dels espais descentralitzats de l'ajuntament al territori de Santa Coloma. La via morta dels equipaments com els casals de barri (excessivament fragmentats i desunits) i els centres cívics de districte (excessivament controlats des del propi ajuntament) suposa la pèrdua d'oportunitat de cohesió social però també de canalització de l'activitat de l'ajuntament a la ciutadania i viceversa.

Deixant de banda ja la relació entre l'ajuntament i la ciutadania, hi ha un parell de punts claus que hem trobat molt transcendents. Per una banda, la percepció

generalitzada d'una manca d'idea global per al futura de la ciutat. Es reclamen noves diagnosis reals i actualitzades, tractar el municipi com a part integral, no com la suma de les parts diferenciades, sense fronteres internes però també com a part funcional de la regió metropolitana, pensant en acords estratègics i cooperació interadministrativa. Per altra banda, essent un tema més conjuntural, es fa veure en repetides ocasions la necessitat de canvis profunds en el sí de l'aparell polític però també tècnic de l'ajuntament arrel del cas Pretòria a fi de renovar la confiança de la ciutadania en l'equip de govern.

9.4. ÀMBIT URBANÍSTIC

El principal punt que apareix en comú en totes les entrevistes, tant de caràcter tècnic com reivindicatives, és que Santa Coloma és una ciutat extremadament densa i compacta, amb una conseqüent manca d'espais urbanitzables i que presenta una excessiva especialització residencial del seu sòl. Aquesta realitat contrastada ha estat la pedra angular a través de la qual giren la majoria de les propostes o reivindicacions en matèria d'urbanisme.

La manca d'espais lliures ha estat una de les banderes més importants de la societat civil organitzada a l'hora de reclamar una millora d'oferta urbana pública, sobretot pel que fa als equipaments de la ciutat. El rebuig públic dels darrers projectes urbanístics executats o programats a la ciutat – Cúbics; Front Marítim; ARE Safaretjos; ARE La Bastida – tenen en la pèrdua d'oportunitat estratègica de sòl d'ús públic la seva raó de ser. Per una banda, si bé aquestes noves intervencions s'han realitzat en detriment de teixit urbà ja existent, han comportat una encara major densificació i especialització residencial a Santa Coloma. Per altra banda, més enllà de la seva vinculació amb el cas Pretòria, la societat civil no entén com, havent dèficits d'equipaments a la ciutat, els esforços es van realitzar en direccions que apunten a l'especulació a l'enriquiment del sector immobiliari.

En relació amb els projectes urbanístics, una altra de les línies importants que han sortit en algunes reunions ha estat la posada en qüestió de les polítiques d'habitatge a nivell metropolità. Si bé Santa Coloma presenta uns dels índex de renda més baixos i uns índex de població de risc més elevats, les polítiques de construcció de nous edificis destinats a habitatges protegits (AREs, Cúbics, etc) agreugen encara més la situació ja que atrauen a població demandant d'habitatge econòmic. En aquest sentit

s'han fet propostes fermes de reclamar una redistribució més equitativa de la producció de nous habitatges protegits i que aquests es localitzin altres municipis menys desfavorits. Es reclama, pel cas específic de Santa Coloma, polítiques d'habitatge relacionades amb la rehabilitació d'edificis particulars amb incentius per al lloguer protegit, en fer un exercici de polítiques de microescala d'acord amb el teixit residencial existent (elevada quantitat de petits edificis amb poca capacitat). Caldria també que aquestes polítiques estiguessin altament coordinades de forma transversal amb polítiques d'inclusió social, d'ocupació laboral, de desenvolupament econòmic, etc.

Molt en relació amb l'anterior punt, cal apuntar la reticència absoluta als grans projectes urbanístics. Més enllà de la seva transcendència en el paisatge urbà i de la caducitat d'un model insostenible econòmicament, la gran majoria dels entrevistats pensa que a Santa Coloma cal practicar un urbanisme de petita escala, de teixit urbà, d'acord amb la trama densa i compacta de la ciutat. En aquest sentit hi ha diversos exemples de millora urbana com canvis en la volumetria, reordenació d'alguns espais públics i equipaments, la millora de la senyalització, etc.

Un altre dels punts més destacats pel que fa als usos del sòl urbà és la manca de sòl productiu i comercial. L'especialització residencial de Santa Coloma i la compacitat de la seva trama fan que sigui inviable la dotació de sòl industrial – sector en crisi a la conurbació barcelonina. A més, la proximitat a centres d'oci de primera categoria com són La Maquinista o Heron City fan que les iniciatives privades comercials de gran escala no hagin prosperat a la Ciutat.

En aquest sentit, un dels dèficits més grans exposats- no només pel sector comercial sinó també per la societat civil i experts en general – és la manca d'un espai comercial de referència a Santa Coloma. Si bé hi ha ben definits 3 pols comercials a la ciutat - Centre, Fondo i Singuerlín – cal fer més esforços en per millorar-ne el seu espai públic i adaptar-los a l'estructura de la ciutat. En aquest sentit, les reformes urbanístiques dels eixos claus, la vinculació d'aquests amb centres comercials de superfície mitjans o la millora de la senyalització i adequació són fonamentals. Així mateix, parlem del sector comercial aquí no només com a agent econòmic vital – quasi únic- de Santa Coloma. També ho fem de l'imaginari col·lectiu de la ciutat. I és que Santa Coloma es troba mancat de centres de referència simbòlics, però sobretot funcionals. El fracàs de grans operacions com *Cubics 2* auguren la necessitat de canvi pel que fa a l'aproximació de l'urbanisme comercial de la ciutat.

Un altre dels eixos claus que han aparegut al llarg de les entrevistes ha estat la importància dels espais oberts, amb Can Zam com a principal protagonista. Aquí és on trobem una controvèrsia més gran. Per una banda, el reclam històric de Can Zam com a parc urbà i frondós, persisteix i els grups de pressió organitzats troben molt insuficient el disseny actual i reclamen un altre tipus de parc i de més hectàrees. Per altra banda, però, hi ha una altra dels estandards de la reivindicació ciutadana: les pistes d'atletisme oficials, que s'ubicarien en un territori potencialment destinat al parc. Aquí trobem inèrcies heretades que aparentment xoquen ja que es disputen un mateix espai. Però si s'aprofundeix en la problemàtica apareix el gran temor de la ciutadania que l'espai per urbanitzar a Can Zam torni a destinar-se a l'ús residencial. Per una altra banda, s'ha coincidit majoritàriament en considerar dos dels espais d'atracció potencial de Santa Coloma: la Serra de Marina com a Espai Natural inclòs al PEIN (1992) i el front del Besòs. Tanmateix també s'ha remarcat que falta molt de treball per integrar-los a la ciutat i a l'àrea metropolitana més immediata. En aquest sentit, l'arribada del metro al districtes contigus a la Serralada de Marina pot ser un donar un gir important.

Enllaçant amb el que s'acaba d'apuntar i deixant de banda els aspectes relacionats amb la trama urbana i les mancances de l'urbanisme, un dels temes més transcendents que tothom a coincidit ha estat l'arribada a la ciutat de la línia 9 del metro. I és que aquesta línia de metro redefineix gran part de Santa Coloma fins ara altament inaccessible amb transport públic eficient. Tanmateix molt poques vegades s'ha parlat en sentit contrari, és a dir, de com l'arribada del metro pot apropar els barris i la seva oferta a la resta del territori metropolità, símptoma segurament del que apuntàvem anteriorment amb el comerç i els espais oberts.

9.5. ÀMBIT SOCIOCULTURAL

Santa Coloma és una ciutat plural, amb una estructura social condicionada per la immigració - primer espanyola, més tard extracomunitària- i majoritàriament de classe treballadora. Actualment existeixen grans diferències a l'interior del municipi pel que fa a la composició social segons origen de la població amb zones tant diferents com són el Singuerlín o la Serra d'en Mena. El principal problema percebut pel que fa als temes socials és, sens dubte, la presència elevada d'immigració no comunitària en punts

concrets i els conflictes reals i potencials relacionats. Aquest és el panorama amb el que tothom coincideix i a partir del qual s'elaboren gran part de les propostes.

Un dels punts més incidents de discussió ha estat el fet multicultural el posicionament de la ciutat vers aquesta realitat. Hem trobat aquí diferències d'aproximació en els interlocutors. Trobem entrevistats que aposten per no dur a terme polítiques o programes específics de multiculturalitat més enllà dels estrictament relacionats amb el benestar social i que aposten per normalitzar els nous immigrants al·legant la seva millor integració i així reduir l'estigma de la diferència. D'altres, però, veuen en el fet de la immigració un potencial des del prisma de la multiculturalitat i creuen que és necessari un acostament entre totes les cultures, no només per entendre i conèixer millor l'altre, sinó també com a fet diferencial en l'àmbit metropolità en l'imaginari col·lectiu. Val a dir que no hi ha una correlació clara entre el caràcter de l'entrevistat, ja sigui membre de l'ajuntament o societat civil.

En relació amb aquest fet ha estat consensuada per la majoria d'entrevistats la manca de presència del col·lectiu immigrant en els esdeveniments generals de la ciutat i la feble relació entre els diferents col·lectius. Les escoles i altres serveis públics són, a més de l'espai públic, els únics nexes d'unió entre les persones de diferents ètnies i cultures. La manca d'integració és un fet i es percep com una amenaça de cara al futur.

Un altre tema que ha sorgit en les entrevistes relacionades amb l'aspecte social així com en altres de caràcter general ha estat la necessitat d'ordenar els espais religiosos, més concretament aquells no catòlics. Es reclama molt sovint la formalització i normalització d'aquests espais, ara mateix en llocs marginals o en espais polivalents no específics, per tal de gestionar millor les demandes socials dels practicants així com també establir més i millors ponts de comunicació amb les comunitats.

Pel que fa encara a la diferències culturals, la gran majoria dels entrevistats reclama que es prenguin mesures preventives ja que es considera que la tensió existent en alguns punts crítics de la ciutat que pot provocar aldarulls seriosos. Existeix un temor i reticència generalitzada a la identificació de Santa Coloma amb una ciutat conflictiva. En aquest sentit, els membres de l'ajuntament exposen les solucions preventives i pal·liatives dels conflictes: mediadors, xarxa per a la transmissió de valors positius, pla d'inclusió social, etc. Els entrevistats externs a l'ajuntament no en tenen constància – o

no ho creuen suficient – i són els que més transmeten aquesta por al conflicte imminent.

Pel que fa a la qüestió de la identitat colomenca val a dir que no s'ha trobat massa consens entre els entrevistats, segurament fruit dels estigmes negatius que comporten conceptes com perifèrics, metropolitans, plurinacionals, multiculturals, etc. La feblesa del sentiment comunitari, l'excessiva fragmentació ideològica i funcional dels barris i la manca d'un espai urbà d'identificació comuna és segurament el motiu d'aquesta percepció. En aquest sentit hi ha hagut diverses propostes dels entrevistats d'enaltir la cultura metropolitana com a pròpia, aquella mestissa i diversa, sense oblidar l'entorn català en el que s'encabeix. El foment de la producció cultural pròpia - adient amb la realitat social resident- és un dels dèficits més importants de la ciutat. També ha sorgit la idea de crear un eix cultural d'atracció municipal i metropolitana al carrer Sant Carles, amb Torre Balldovina i el Teatre de Sagarra com a pols principals.

Seguint aquesta línia, i juntament amb la ja citada promoció de l'assentament del teixit comercial, aparegueren diverses intervencions – no només des del sector privat - que apostaren per la creació de pols d'atracció comercial i cultural que evitessin la fuga de la població de Santa Coloma a altres municipis per motius d'esbarjo. Sorgí la idea que la gastronomia i el sector de la restauració hauria de jugar un paper clau i més encara si es busca la sinergia entre aquest i el Campus d'Alimentació, que podria nodrir de tècnics en pràctiques els establiments locals fent segurament més atractiva la oferta gastronòmica i promovent l'acostament entre la població universitària i la ciutat, avui en dia d'esquenes l'una i l'altra.

De les dades existents als diferents anuaris estadístics de la ciutat (anys 2001 a 2009) així com dels plans municipals d'habitatge i mobilitat, s'han extret les què són més rellevants als efectes de tenir una síntesi de la problemàtica actual de la ciutat de Santa Coloma, la qual pot reforçar l'argumentació de les mesures d'actuació que es suggereixin al text principal d'aquest informe.

Aquestes dades s'han agrupat en cinc capítols, interrelacionats entre si: aspectes demogràfics, dades del parc d'habitatge, dades de tipus socio-econòmiques, dades de la mobilitat quotidiana i inventari d'equipaments existents.

En base a les dades que es resumeixen en taules i gràfics adjunts, es pot resumir a grans trets els aspectes més rellevants amb que s'enfronta la ciutat en un futur pròxim, des de la perspectiva dels camps enunciats.

- Així es pot apuntar que Santa Coloma és un municipi d'una densitat molt elevada en relació a la resta de municipis metropolitans; 312 hab/ha un xifra que tan sols es supera, en termes generals, a certs barris de Barcelona i de l'Hospitalet.

Alguns dels barris de la ciutat tenen densitats superiors, com el cas de Can Mariner que amb 833 hab/ha està al nivell del Casc Antic de Barcelona, o com els barris del Fondo, el Llatí i Santa Rosa on la densitat s'apropa o està per sobre dels 600 hab/ha.

- Malgrat aquesta forta densitat, el barri del Fondo ha crescut en població més d'un 20% en la darrera dècada, patint de forma acusada l'impacte de la immigració. Altres set barris de la ciutat han tingut creixements demogràfics positius, en front d'altres set on ha estat negatiu, la qual cosa, al comparar-la amb altres dades d'evolució de la població assenyala que a Santa Coloma creix pràcticament per causa de la immigració, concentrada als barris més externs de la ciutat, mentre que els barris del centre perden població.
- L'estructura poblacional de la ciutat és molt diferent segons els barris i districtes, tal i com es mostra en les piràmides d'edat adjuntes. L'estructura poblacional de Santa Coloma és lleugerament més jove que la del conjunt de l'AMB, però aquest fet és molt més marcat als districtes V i VI, on la població per sota dels 20 anys (barris del Raval, Santa Rosa i Fondo) mentre que al districte IV el mateix percentatge correspon a població d'edat superior als 65 anys (barris del Riu Sud i Riu Nord).
- Aquesta composició de l'estructura de la població assenyala les necessitats d'equipaments per als propers vint anys, així com dona una certa aproximació als problemes de dependència que precisen d'atenció, tal i com es mostra a la taula 8 adjunta.
- Pel que fa a la problemàtica de l'habitatge s'ha de destacar en primer lloc que la densitat d'habitatges es relaciona segons la grandària d'aquests. Allà on hi ha més densitat més petits són els habitatges.

- Santa Coloma s'ha vist molt afectada per la crisi econòmica, fins a l'extrem que la taxa d'atur de la població de menys de 35 anys i de dones ha assolit nivells inacceptables. És aquest un problema que desborda a l'àmbit estrictament municipal, però que assenyalava als grups de població amb necessitat d'atenció.
- Pel que fa a l'estructura del mercat de treball del municipi, a Santa Coloma hi ha una demanda d'ocupació elevada. Tres de cada quatre demandants ho fan en el sector de la construcció, indústries manufactureres, activitats administratives i comerç, juntament amb els demandants sense ocupació anterior. Per edats els menors de 30 anys representen el 30% de demandants, i els majors de 55 anys el 20%. Percentatges que han augmentat amb la crisi dels darrers anys.

Per sexe, els homes s'ofereixen sobretot en el sector construcció (34%), mentre les dones ho fan en el comerç i activitats administratives (35%). En el cas de les dones un 10% no tenen ocupació anterior, i en els homes un 6%.

- En quan a la mobilitat, el primer que sorprèn és la baixa utilització del transport privat, mentre que el transport públic i sobretot el medis no motoritzats tenen una forta presència, molt més gran que la majoria de municipis metropolitans. En aquest punt, les dades d'utilització del vehicle privat és de tant sols el 24,2% dels viatges totals.

D'aquest fet es dedueixen les possibilitats de marcar la pauta d'un nou model de mobilitat a l'entorn metropolità.

- Finalment s'acompanya d'un inventari d'equipaments extretes de la web de l'Ajuntament de Santa Coloma, de la *Guia de centres educatius 2010-11* i del *Programa d'Acció Municipal 2008-11*. En general no existeixen dèficits apreciables d'equipaments a la ciutat, llevat d'aquells relacionats amb l'atenció al dos grups precisats d'actuació (joves i gent gran). En aquest aspecte es remarca la necessitat de posar atenció a les escoles bressols i els equipaments dels centres cívics.

Pel que fa a les escoles bressol, tenen mancances alguns barris com el del Fondo, Santa Rosa, la Guinardera, i la zona de Singuerlín cap al carrer Ramon Berenguer. Amb aquesta oferta es pot assolir un balanç satisfactori, malgrat que serà la seva evolució de demanda qui determini l'evolució de futur.

D'altra banda, hi ha que destacar el desenvolupament que ha fet l'Ajuntament del programa de formació de gent gran mitjançant la instal·lació de telecentres i conseqüents programes de formació als Centres Cívics de la ciutat (Oliveres, Can Franquesa, Singuerlín, Riu, Can Mariner, Raval – Pins i Fon), que pràcticament cobreixen les necessitats de tots els barris.

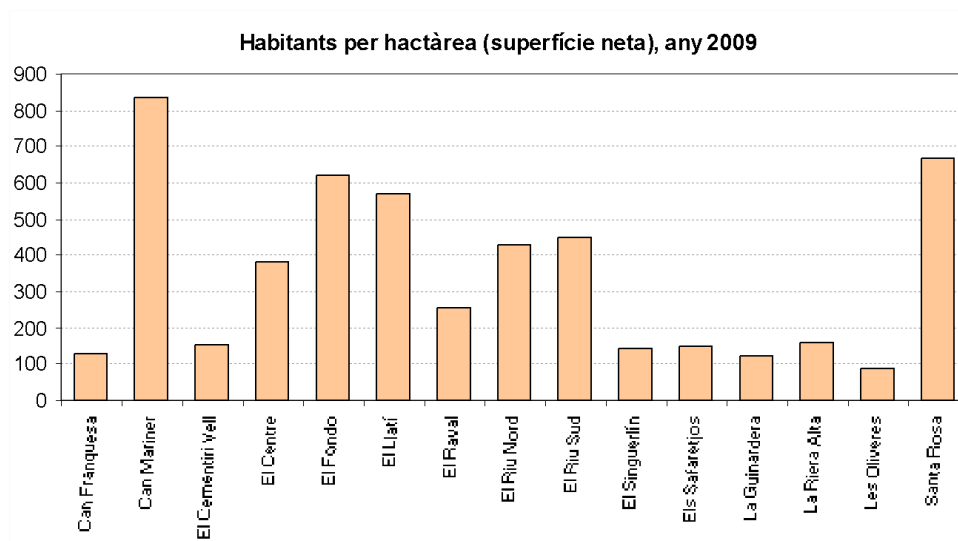
Altres de les polítiques per desenvolupar del Programa d'Acció Municipal es la que fa referència al Pla Local de Joventut, pel que fa a la Borsa d'Habitatges de Lloguer de gent jove, i recolzar el funcionament dels recentment creats Punts d'Emancipació Juvenil.

Les taules 3, 4, 5, 6, 7, 10 i 22 juntament amb les piràmides d'edat contenen dades a nivell de districte, per no disposar dades a un nivell inferior i els gràfics sobre l'atur i la mobilitat només estan disponibles a nivell municipal. La resta de taules estan a nivell de barri.

1. Densitat de població. Barris 2009

Barri	Població	Superfície (ha)	% superfície total	Habitants / ha
Can Franquesa	1.374	11	0	125
Can Mariner	8.333	10	2	833
El Cementiri Vell	1.384	9	2	154
El Centre	16.705	44	11	380
El Fondo	18.046	29	7	622
El Llatí	10.226	18	5	568
El Raval	8.563	34	9	252
El Riu Nord	8.109	19	5	427
El Riu Sud	14.685	33	8	445
El Singuerlín	12.766	90	23	142
Els Safarells	1.183	8	2	148
La Guinardera	1.979	16	4	124
La Riera Alta	1.924	12	3	160
Les Oliveres	3.335	38	10	88
Santa Rosa	15.343	23	6	667
Sense dades	66	-	-	-
Total	124.021	394	100	312

¡Error! Vínculo no válido.

2. Evolució de la població. Barris 2000-2009

Barri	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Can Franquesa	1.488	1.449	1.415	1.411	1.343	1.341	s.d.	1.348	s.d.	1.374
Can Mariner	7.388	7.300	7.368	7.527	7.655	7.912	s.d.	8.032	s.d.	8.333
El Cementiri Vell	1.400	1.351	1.366	1.360	1.324	1.309	s.d.	1.351	s.d.	1.384
El Centre	16.957	16.771	16.719	16.789	15.981	16.737	s.d.	16.593	s.d.	16.705
El Fondo	14.846	14.770	15.172	15.853	16.413	16.900	s.d.	17.669	s.d.	18.046
El Llatí	10.024	9.931	9.949	9.943	9.921	9.979	s.d.	9.959	s.d.	10.226
El Raval	7.481	7.556	7.723	7.964	8.184	8.319	s.d.	8.355	s.d.	8.563
El Riu Nord	7.843	7.841	7.916	7.952	7.887	8.093	s.d.	8.088	s.d.	8.109
El Riu Sud	14.914	14.806	14.774	14.941	14.781	14.708	s.d.	14.602	s.d.	14.685
El Sinquerlín	13.013	12.987	12.587	12.581	12.800	12.687	s.d.	12.709	s.d.	12.766
Els Safarells	1.050	1.046	1.087	1.093	1.124	1.210	s.d.	1.179	s.d.	1.183
La Guinardera	2.162	2.150	2.052	2.020	1.984	1.977	s.d.	1.990	s.d.	1.979
La Riera Alta	2.107	2.084	2.006	2.017	1.994	1.991	s.d.	1.928	s.d.	1.924
Les Oliveres	2.889	2.811	3.393	3.352	3.327	3.325	s.d.	3.281	s.d.	3.335
Sant Rosa	13.541	13.367	13.601	13.874	14.057	14.313	s.d.	14.927	s.d.	15.343
Sense Dades	-	-	8	3	122	44	s.d.	52	s.d.	66
Ciutat	117.103	116.220	117.136	118.680	118.897	120.845	s.d.	122.063	s.d.	124.021

Font: Anuari Estadístic 2009. Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

Creixement anual (%)

Barri	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Can Franquesa	-	-2,6%	-2,3%	-0,3%	-4,8%	-0,1%	-	-	-	-
Can Mariner	-	-1,2%	0,9%	2,2%	1,7%	3,4%	-	-	-	-
El Cementiri Vell	-	-3,5%	1,1%	-0,4%	-2,6%	-1,1%	-	-	-	-
El Centre	-	-1,1%	-0,3%	0,4%	-4,8%	4,7%	-	-	-	-
El Fondo	-	-0,5%	2,7%	4,5%	3,5%	3,0%	-	-	-	-
El Llatí	-	-0,9%	0,2%	-0,1%	-0,2%	0,6%	-	-	-	-
El Raval	-	1,0%	2,2%	3,1%	2,8%	1,6%	-	-	-	-
El Riu Nord	-	0,0%	1,0%	0,5%	-0,8%	2,6%	-	-	-	-
El Riu Sud	-	-0,7%	-0,2%	1,1%	-1,1%	-0,5%	-	-	-	-
El Sinquerlín	-	-0,2%	-3,1%	0,0%	1,7%	-0,9%	-	-	-	-
Els Safarells	-	-0,4%	3,9%	0,6%	2,8%	7,7%	-	-	-	-
La Guinardera	-	-0,6%	-4,6%	-1,6%	-1,8%	-0,4%	-	-	-	-
La Riera Alta	-	-1,1%	-3,7%	0,5%	-1,1%	-0,2%	-	-	-	-
Les Oliveres	-	-2,7%	20,7%	-1,2%	-0,7%	-0,1%	-	-	-	-
Sant Rosa	-	-1,3%	1,8%	2,0%	1,3%	1,8%	-	-	-	-
Sense Dades	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ciutat	-	-0,8%	0,8%	1,3%	0,2%	1,6%	s.d.	s.d.	s.d.	s.d.

Font: Anuari Estadístic 2009. Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

ÍNDEX 100 (ANY 2000=100)

Barri	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Can Franquesa	100	97,4	95,1	94,8	90,3	90,1	-	90,6	-	92,3
Can Mariner	100	98,8	99,7	101,9	103,6	107,1	-	108,7	-	112,8
El Cementiri Vell	100	96,5	97,6	97,1	94,6	93,5	-	96,5	-	98,9
El Centre	100	98,9	98,6	99,0	94,2	98,7	-	97,9	-	98,5
El Fondo	100	99,5	102,2	106,8	110,6	113,8	-	119,0	-	121,6
El Llatí	100	99,1	99,3	99,2	99,0	99,6	-	99,4	-	102,0
El Raval	100	101,0	103,2	106,5	109,4	111,2	-	111,7	-	114,5
El Riu Nord	100	100,0	100,9	101,4	100,6	103,2	-	103,1	-	103,4
El Riu Sud	100	99,3	99,1	100,2	99,1	98,6	-	97,9	-	98,5
El Sinquerlín	100	99,8	96,7	96,7	98,4	97,5	-	97,7	-	98,1
Els Safarells	100	99,6	103,5	104,1	107,0	115,2	-	112,3	-	112,7
La Guinardera	100	99,4	94,9	93,4	91,8	91,4	-	92,0	-	91,5
La Riera Alta	100	98,9	95,2	95,7	94,6	94,5	-	91,5	-	91,3
Les Oliveres	100	97,3	117,4	116,0	115,2	115,1	-	113,6	-	115,4
Sant Rosa	100	98,7	100,4	102,5	103,8	105,7	-	110,2	-	113,3
Sense Dades	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ciutat	100	99,2	100,0	101,3	101,5	103,2	-	104,2	-	105,9

Font: Anuari Estadístic 2009. Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

¡Error! Vínculo no válido.

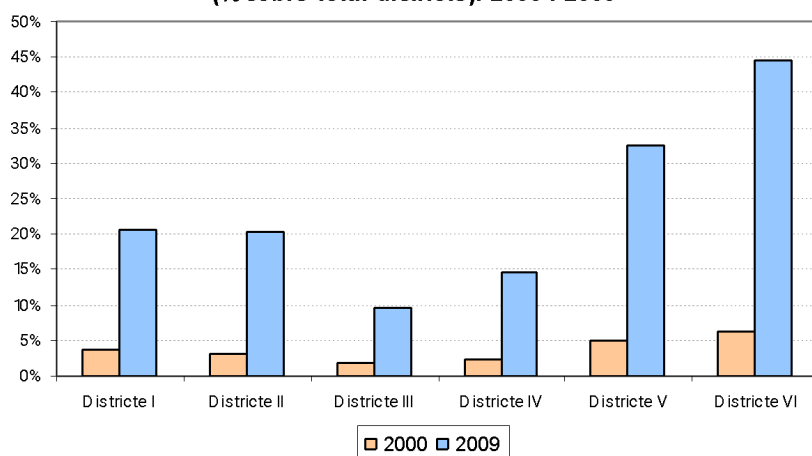
3. Evolució de la població de nacionalitat estrangera. Districtes, 2000-2009

Districte	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Districte I	813	1.206	1.698	2.243	2.517	3.462	s.d.	4.029	s.d.	4.725
Districte II	484	694	1.154	1.613	2.081	2.485	s.d.	2.930	s.d.	3.264
Districte III	339	547	876	1.085	1.283	1.580	s.d.	1.765	s.d.	1.905
Districte IV	548	876	1.315	1.835	2.197	2.763	s.d.	3.003	s.d.	3.327
Districte V	1.042	1.497	2.424	3.452	4.563	5.818	s.d.	7.311	s.d.	7.998
Districte VI	940	1.474	2.413	3.479	4.614	5.853	s.d.	7.344	s.d.	8.051
Ciutat	4.166	6.294	9.880	13.707	17.255	21.961	s.d.	26.382	s.d.	29.269

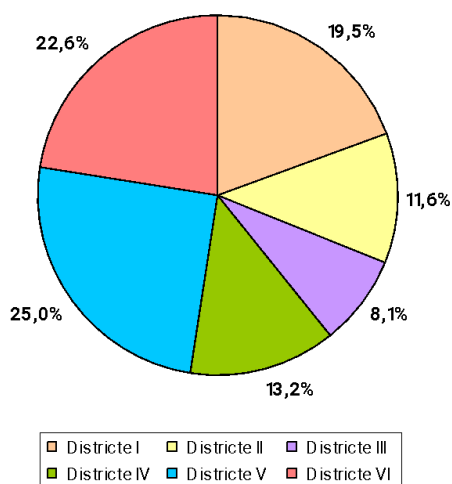
Percentatge sobre el total

Districte	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Districte I	3,7%	5,5%	7,7%	10,1%	11,7%	15,4%	s.d.	17,9%	s.d.	20,6%
Districte II	3,0%	4,4%	7,3%	10,2%	13,2%	15,8%	s.d.	18,7%	s.d.	20,4%
Districte III	1,7%	2,8%	4,5%	5,5%	6,5%	8,1%	s.d.	9,0%	s.d.	9,7%
Districte IV	2,4%	3,9%	5,8%	8,0%	9,7%	12,1%	s.d.	13,2%	s.d.	14,6%
Districte V	4,8%	7,0%	11,0%	15,4%	19,9%	24,8%	s.d.	30,5%	s.d.	32,5%
Districte VI	6,3%	10,0%	15,9%	22,0%	28,1%	34,6%	s.d.	41,6%	s.d.	44,6%
Ciutat	3,6%	5,4%	8,4%	11,5%	14,5%	18,2%	s.d.	21,6%	s.d.	23,6%

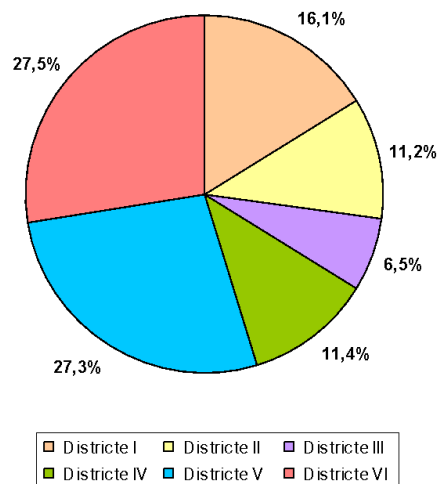
**Evolució població nacionalitat estrangera
(% sobre total districte). 2000 i 2009**

**Distribució d'estrangers sobre el
total del municipi. Any 2000**

**Distribució d'estrangers sobre el
total del municipi. Any 2009**

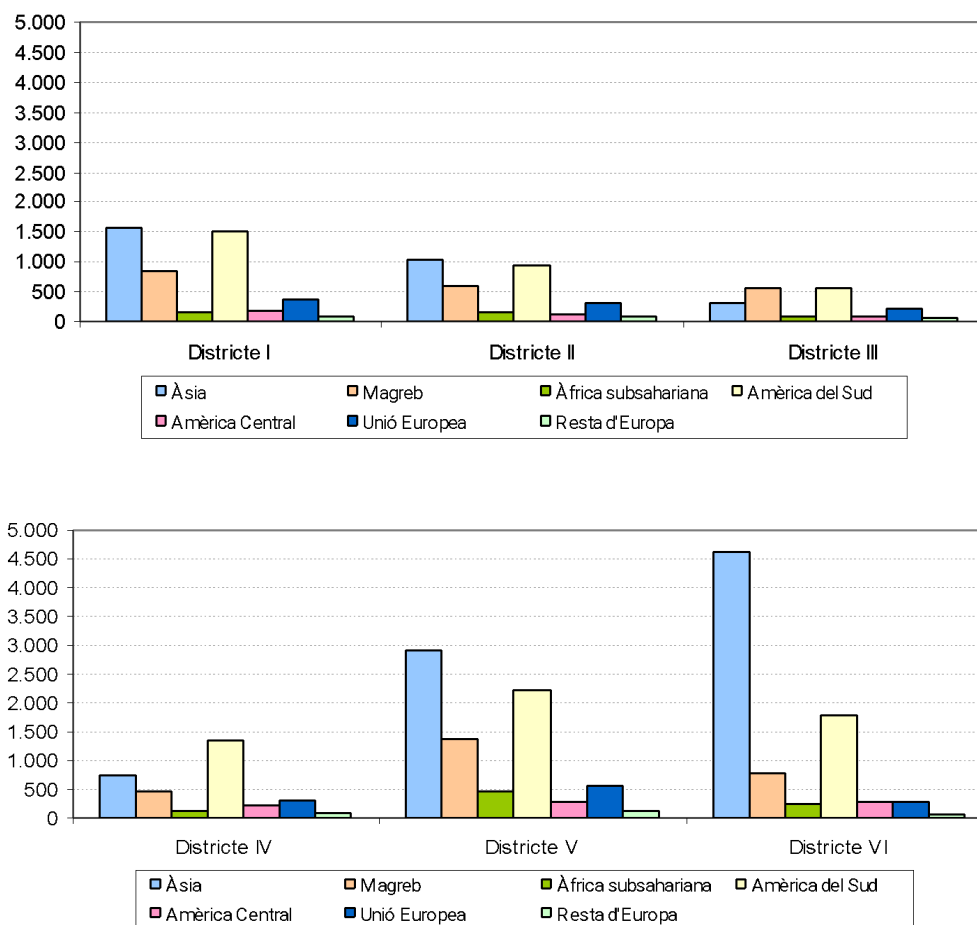
El ritme de creixement de població de nacionalitat estrangera ha estat en els últims anys molt fort, concentrant-se sobretot en els barris del Fondo, Santa Rosa, el Raval, Can Mariner, Llatí i Safarells, que formen part del districte V i VI.

4. Nacionalitat de la població estrangera. Districtes, 2009

Nacionalitat	Dis.1	Dis.2	Dis.3	Dis.4	Dis.5	Dis.6	Ciutat
Àsia	1.582	1.029	308	749	2.916	4.613	11.197
Magreb	845	592	571	463	1.381	773	4.625
Àfrica subsahariana	148	172	83	134	483	257	1.277
Amèrica del Sud	1.496	935	573	1.335	2.233	1.777	8.349
Amèrica Central	199	134	82	226	283	278	1.202
Amèrica del Nord	10	7	8	24	13	14	76
Unió Europea	363	312	219	321	577	273	2.065
Resta d'Europa	89	79	56	85	111	67	487
Altres		2	4		4	1	11
Total	4.732	3.262	1.904	3.337	8.001	8.053	29.289

Font: Anuari Estadístic 2009. Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

Origen de la població estrangera, 2009

La procedència geogràfica de la població de nacionalitat estrangera és diversa, prové de tots els continents, si bé la població d'Amèrica Llatina, marroquina i en els darrers anys l'asiàtica són els col·lectius més nombrosos. Les nacionalitats més representades l'any 2009 són la xinesa, marroquina, equatoriana, paquistanesa, boliviana, brasilenya i de Bangla Desh, totes elles amb més de mil persones.

En contra partida a l'augment d'estrangers, la població espanyola s'ha reduït, passant de 110.000 habitants el 2001 a 95.000 el 2009. Per tant, l'augment demogràfic a Santa Coloma es deu gràcies a la població estrangera que compensa la disminució d'espanyols.

5. Edat mitjana de la població. Districtes, 2009

Districte	Homes	Dones	Total
Districte I	39,8	43,2	41,5
Districte II	39,2	41,3	40,2
Districte III	39,8	42,5	41,1
Districte IV	41,1	44,6	42,8
Districte V	37,0	39,9	38,4
Districte VI	36,5	39,3	37,8
Ciutat	38,9	41,9	40,4

Font: Anuari Estadístic 2009. Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

6. Població de 65 anys i més per sexe. Districtes, 2009

Districte	Homes	Dones	Total	% sobre districte
Districte I	1.734	2.325	4.059	17,7%
Districte II	1.114	1.320	2.434	15,2%
Districte III	1.601	1.967	3.568	18,2%
Districte IV	1.933	2.446	4.379	19,2%
Districte V	1.433	1.870	3.303	13,4%
Districte VI	1.093	1.357	2.450	13,6%
Ciutat	8.908	11.285	20.193	16,3%

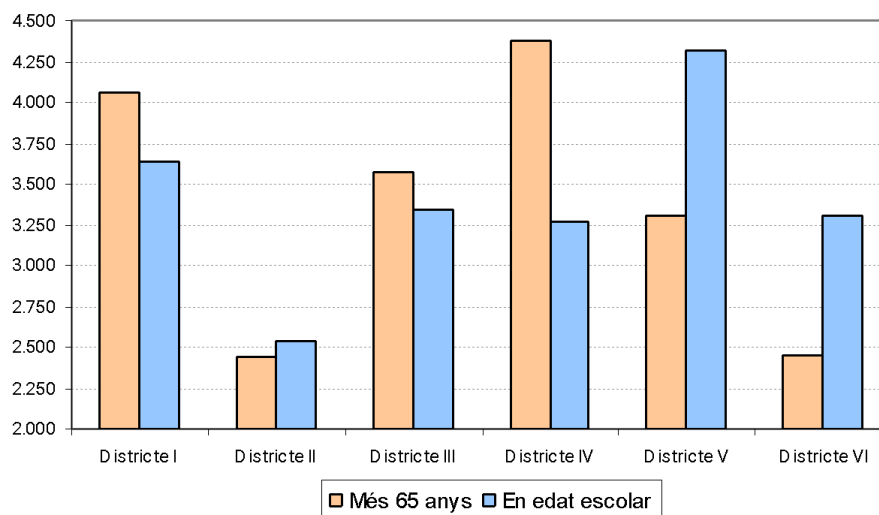
Font: Anuari Estadístic 2009. Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

7. Població escolar (0-16) per sexe. Districtes, 2009

Districte	Homes	Dones	Total	% sobre districte
Districte I	1.937	1.700	3.637	15,9%
Districte II	1.323	1.208	2.531	15,8%
Districte III	1.773	1.563	3.336	17,0%
Districte IV	1.741	1.527	3.268	14,3%
Districte V	2.306	2.007	4.313	17,5%
Districte VI	1.791	1.511	3.302	18,3%
Santa Coloma	10.871	9.516	20.387	16,4%

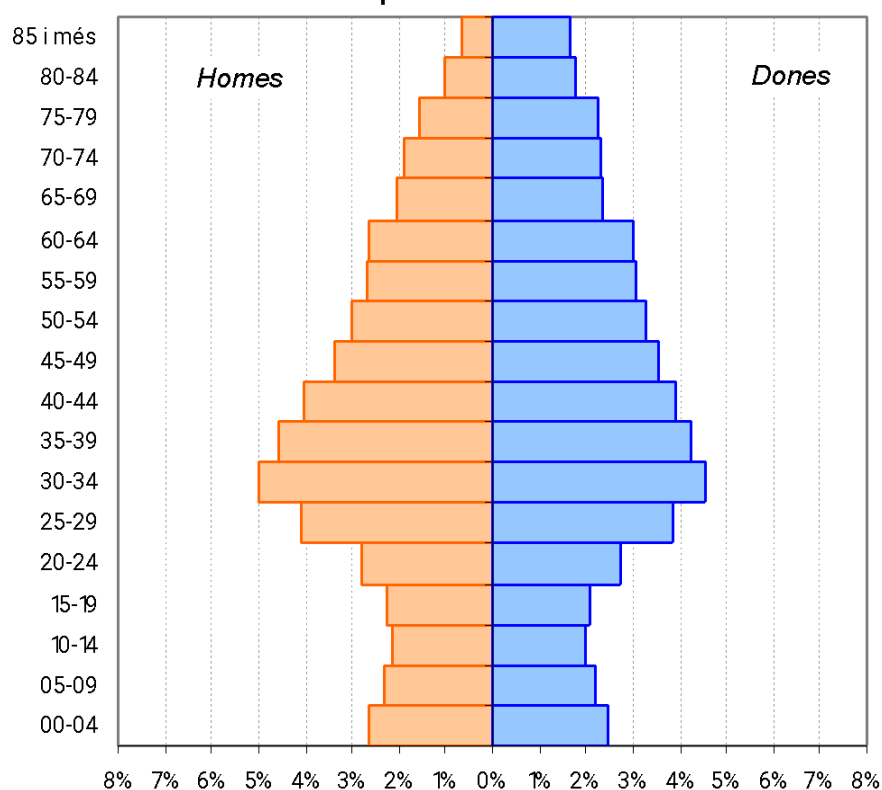
Font: Anuari Estadístic 2009. Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

Població major de 65 anys i en edat escolar, 2009

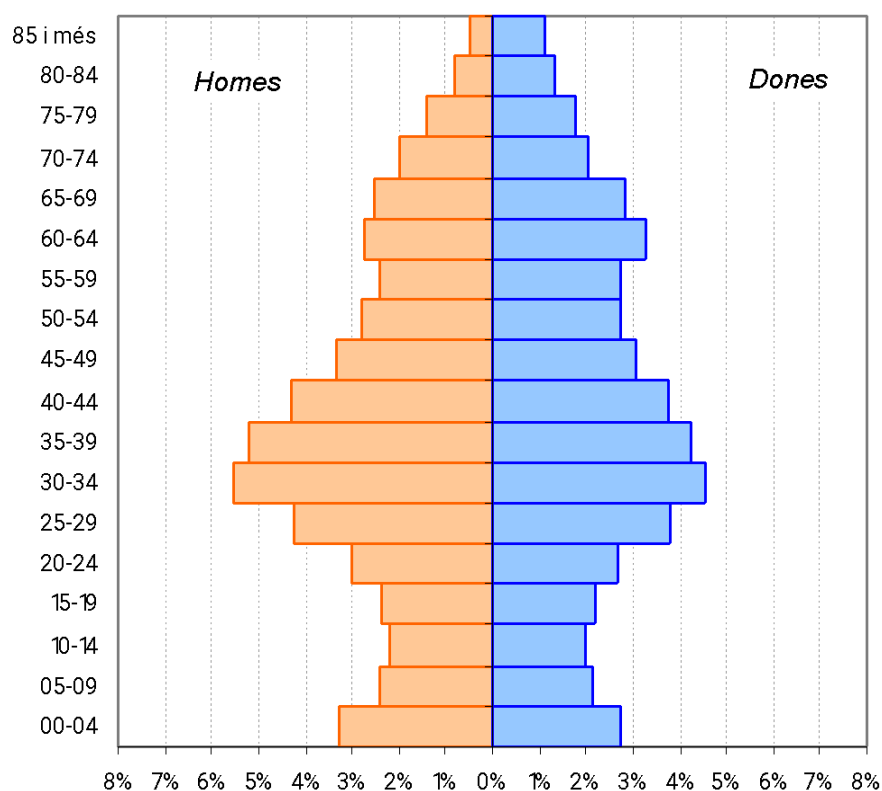

8. Estructura per edat i sexe de l'AMB i Santa Coloma. 2009

Estructura per edats i sexe, 2009. Àrea Metropolitana de Barcelona

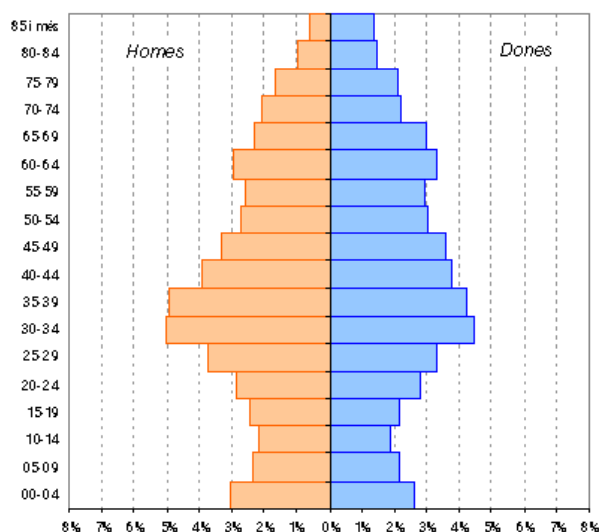

Estructura per edats i sexe, 2009. Santa Coloma

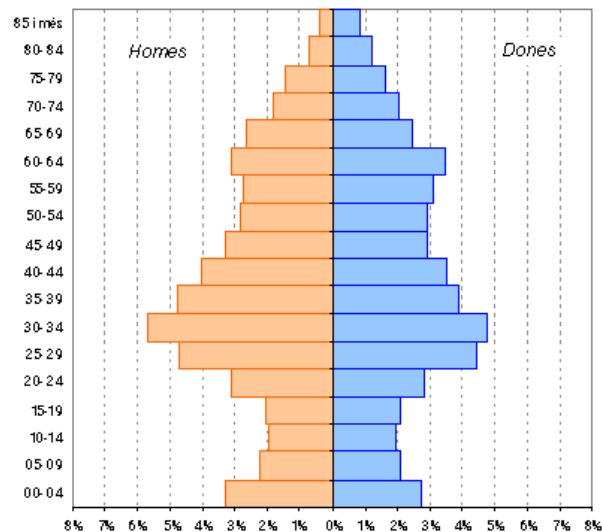

9. Estructura per edat i sexe de Santa Coloma. Districtes, 2009

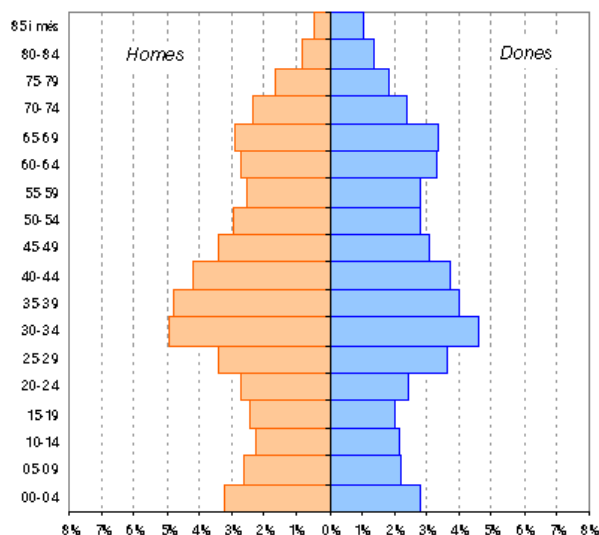
Estructura per edats i sexe, 2009. Districte I

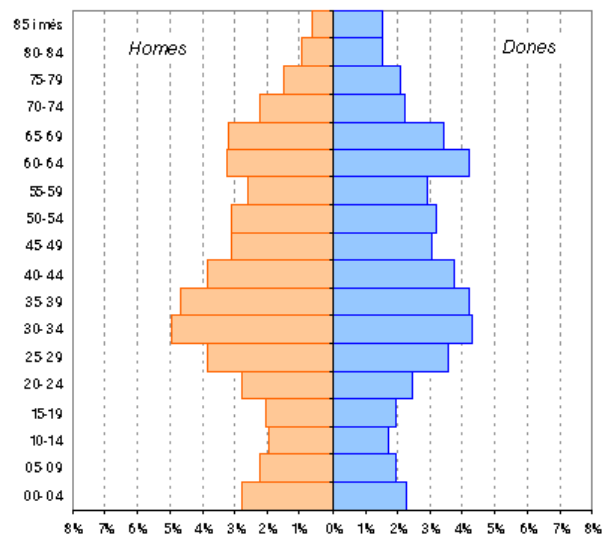
Estructura per edats i sexe, 2009. Districte II

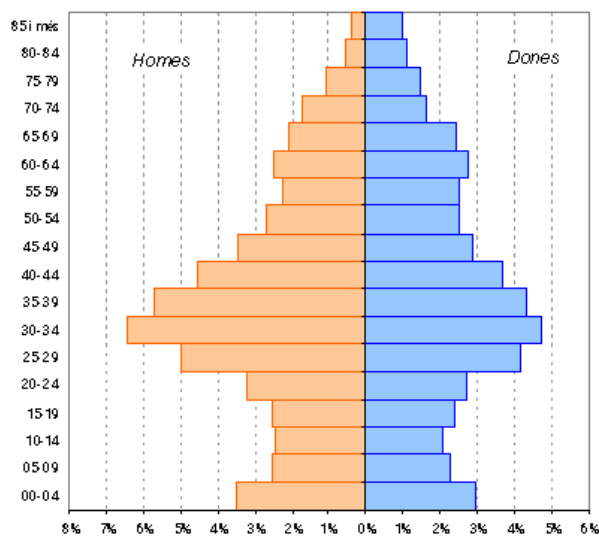
Estructura per edats i sexe, 2009. Districte III

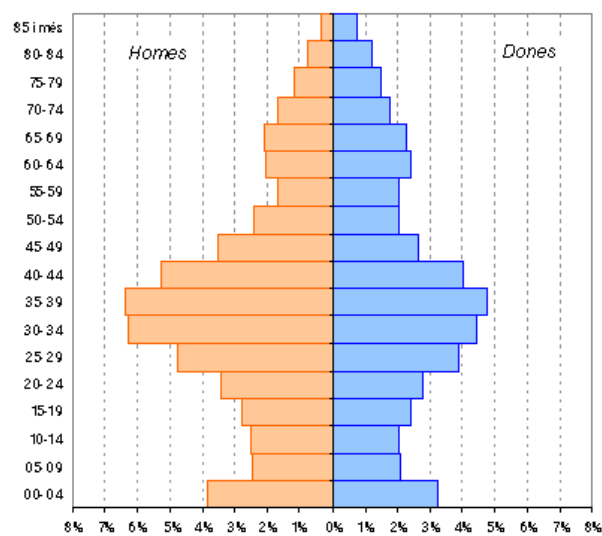
Estructura per edats i sexe, 2009. Districte IV

Estructura per edats i sexe, 2009. Districte V

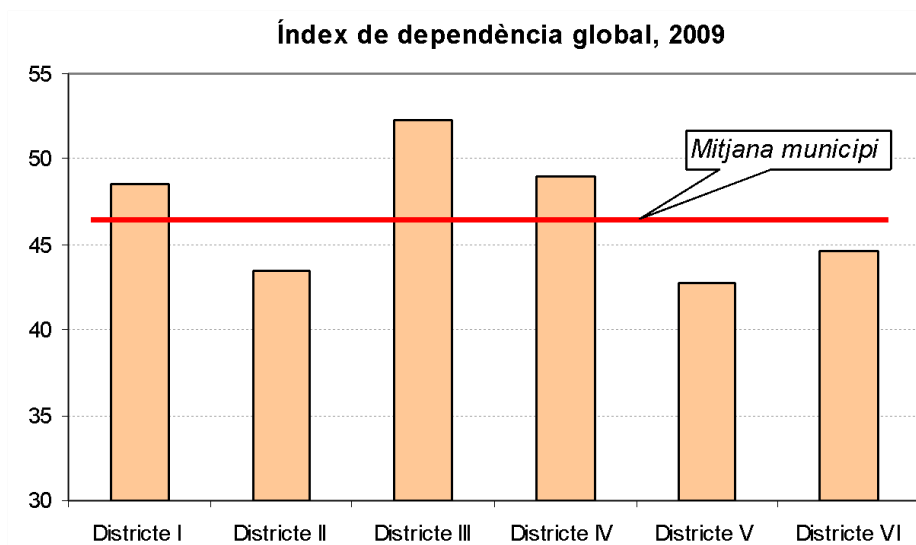
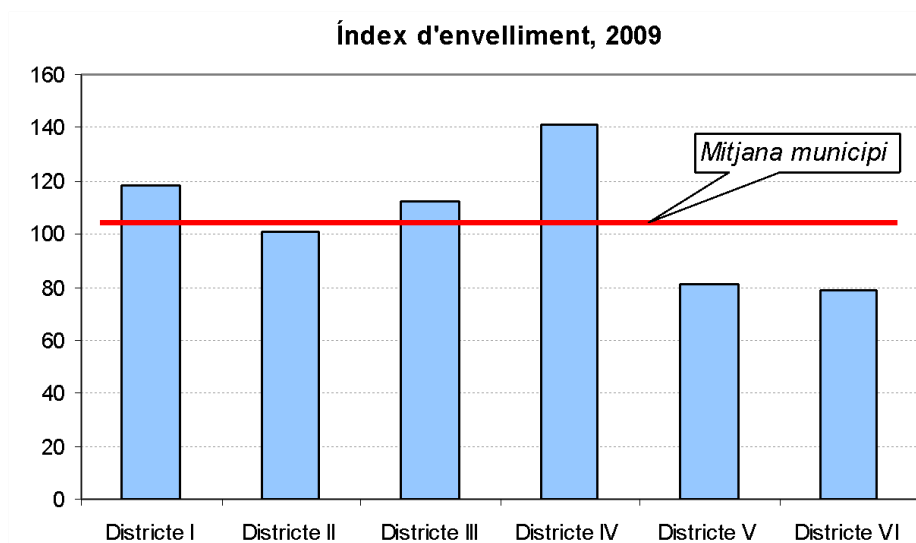

Estructura per edats i sexe, 2009. Districte VI

10. Índex d'envelliment, sobreenvelliment i dependència. Districtes, 2009

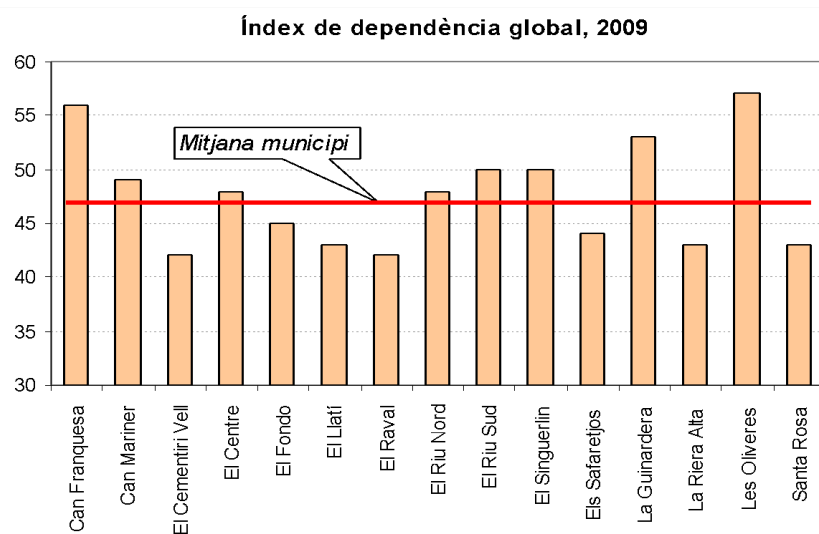
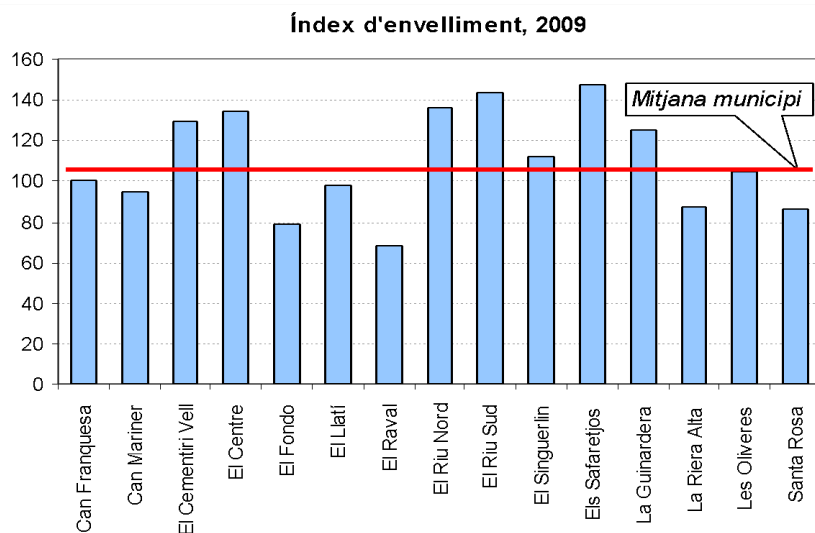
	Dis.1	Dis.2	Dis.3	Dis.4	Dis.5	Dis.6	Ciutat
Índex d'envelliment (pob 65 i +/pob 0-15) x 100	118,0	101,1	112,5	140,7	81,2	78,6	104,5
Índex sobreenvelliment (pob 85 i +/pob 65 i +) x 100	11,2	8,4	8,4	11,1	10,2	8,1	9,8
Índex de dependència juvenil (pob 0-15/pob 16-64) x 100	22,3	21,6	24,6	20,3	23,6	25,0	22,9
Índex de dependència senil (pob 65 i +/pob 16-64) x 100	26,3	21,8	27,7	28,6	19,2	19,6	23,9
Índex de dependència global ((pob 65 i +)+(pob 0-15))/(pob 16-64) x 100	48,6	43,4	52,2	49,0	42,7	44,6	46,7

11. Índex d'envelliment i dependència. Barris, 2009

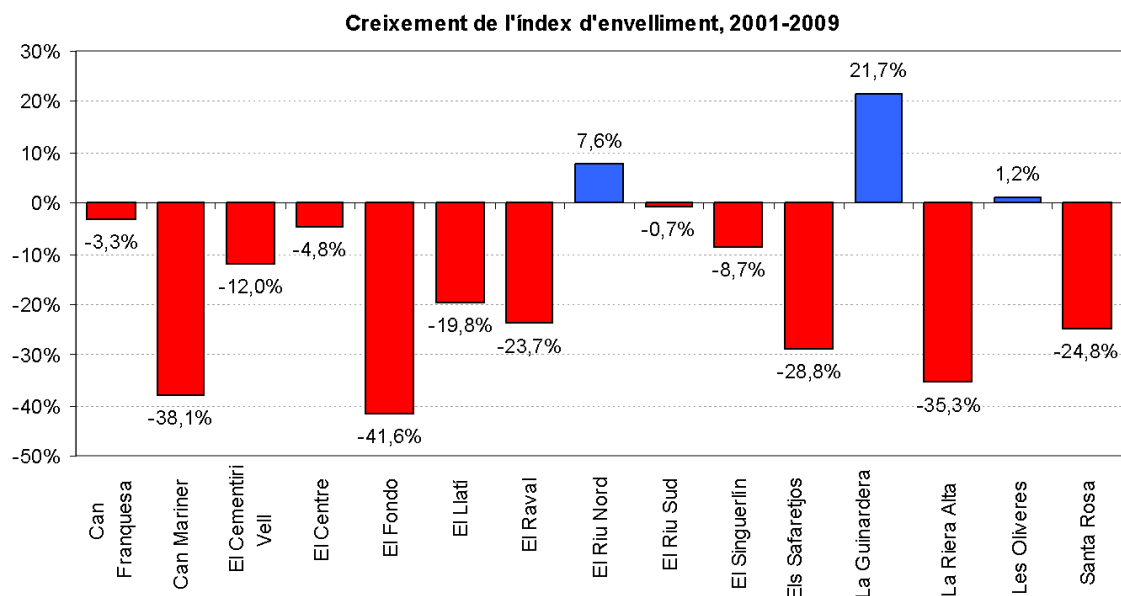
Barri	Índex d'envelliment			Índex dep. global
	Homes	Dones	Total	
Can Franquesa	80,8	120,7	100,4	56
Can Mariner	78,0	112,3	94,6	49
El Cementiri Vell	107,1	149,5	129,4	42
El Centre	107,6	166,7	134,6	48
El Fondo	64,4	95,2	78,5	45
El Llatí	89,8	106,7	98,0	43
El Raval	53,0	84,9	67,9	42
El Riu Nord	104,7	174,8	136,0	48
El Riu Sud	122,5	167,0	143,6	50
El Singuerlin	91,5	136,4	111,9	50
Els Safarejos	94,1	221,3	147,6	44
La Guinardera	100,0	152,1	125,1	53
La Riera Alta	73,4	102,8	86,8	43
Les Oliveres	101,0	107,6	104,4	57
Santa Rosa	72,3	102,3	86,3	43
Ciutat	86,5	125,2	104,6	47

Font: Anuari Estadístic 2009. Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

12. Evolució de l'índex d'envelliment. Barris, 2001-2005-2009

Barri	2001	Creix (%)	2005	Creix (%)	2009	Creix (%)	Creix (%) 2001-2009
Can Franquesa	103,8	-	114,5	10,3%	100,4	-12,3%	-3,3%
Can Mariner	152,8	-	117,1	-23,4%	94,6	-19,2%	-38,1%
El Cementiri Vell	146,9	-	137,9	-6,1%	129,4	-6,2%	-12,0%
El Centre	141,3	-	132,9	-6,0%	134,6	1,3%	-4,8%
El Fondo	134,4	-	95,4	-29,0%	78,5	-17,7%	-41,6%
El Llatí	122,2	-	106,7	-12,7%	98,0	-8,1%	-19,8%
El Raval	89,0	-	74,6	-16,2%	67,9	-9,0%	-23,7%
El Riu Nord	126,5	-	115,6	-8,6%	136,0	17,7%	7,6%
El Riu Sud	144,6	-	135,2	-6,5%	143,6	6,2%	-0,7%
El Singuerlín	122,6	-	107,9	-12,0%	111,9	3,8%	-8,7%
Els Safarejos	207,3	-	138,6	-33,1%	147,6	6,5%	-28,8%
La Guinardera	102,7	-	110,3	7,4%	125,1	13,4%	21,7%
La Riera Alta	134,1	-	108,4	-19,2%	86,8	-19,9%	-35,3%
Les Oliveres	103,1	-	102,9	-0,2%	104,4	1,4%	1,2%
Santa Rosa	114,7	-	94,8	-17,3%	86,3	-9,0%	-24,8%
Sense dades	-	-	-	-	-	-	-
Total	127,7	-	109,6	-14,2%	104,6	-4,5%	-18,1%

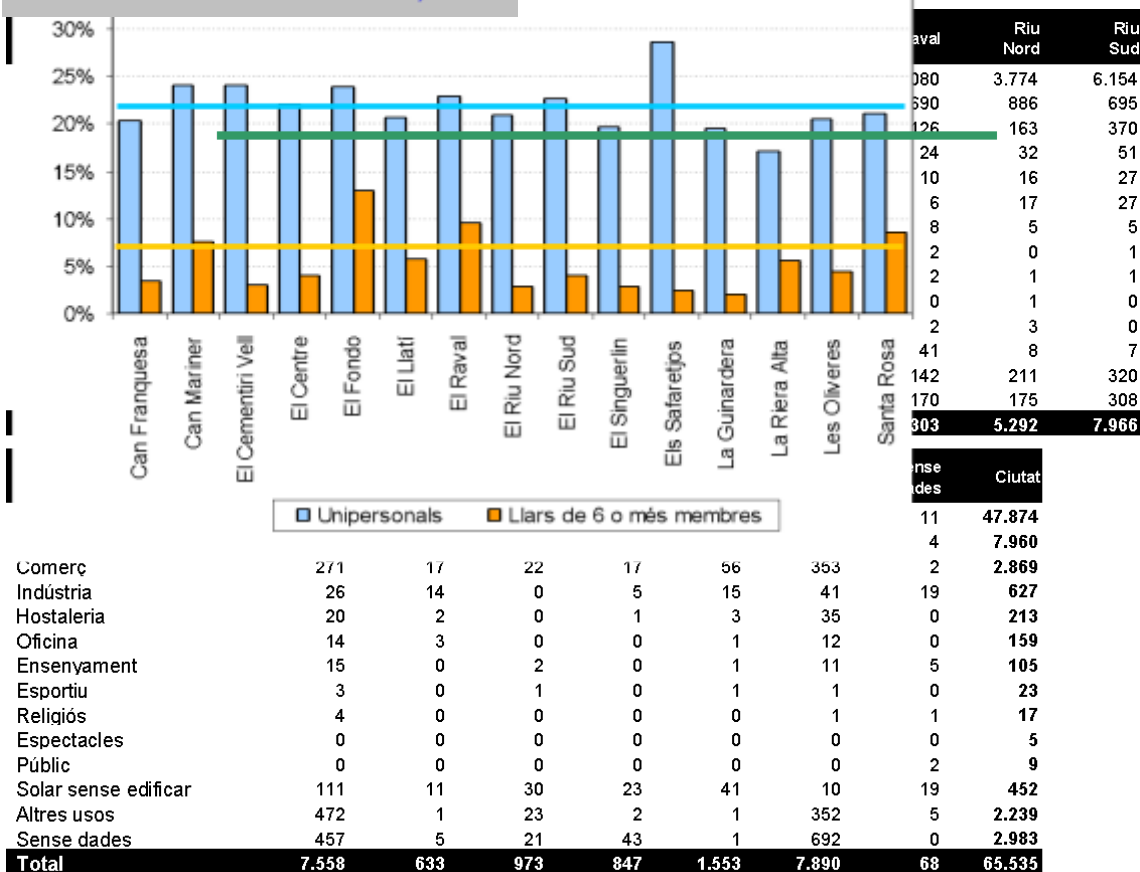
13. Llars segons el nombre de membres. Barris, 2009

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 o més	Total	Grandària mitjana
Can Franquesa	99	149	116	90	27	12	2	1	1	0	486	2,82
Can Mariner	700	897	581	397	143	79	46	38	33	27	2.919	2,85
El Cementiri Vell	128	161	113	88	18	5	3	4	0	4	531	2,61
El Centre	1.382	1.951	1.366	1.063	250	115	63	33	14	29	6.280	2,66
El Fondo	1.396	1.591	1.066	770	306	211	147	126	130	146	5.838	3,09
El Llatí	748	1.073	856	574	167	80	41	33	31	21	3.627	2,82
El Raval	648	753	544	458	181	77	86	40	31	35	2.831	3,03
El Riu Nord	648	926	771	505	134	47	19	9	4	6	3.096	2,62
El Riu Sud	1.273	1.782	1.232	886	207	89	56	35	24	17	5.617	2,61
El Singuerlin	933	1.402	1.119	904	202	63	29	16	11	15	4.732	2,70
Els Safarejots	139	146	102	57	26	7	2	2	0	1	486	2,43
La Guinardera	146	248	169	140	33	9	1	2	1	2	752	2,63
La Riera Alta	106	174	146	124	36	15	5	5	6	3	619	3,11
Les Oliveres	253	377	259	216	55	24	11	14	4	2	1.238	2,69
Santa Rosa	1.096	1.497	1.097	778	295	152	96	71	65	56	5.175	2,97
Ciutat	9.692	13.127	9.538	7.052	2.079	983	606	430	355	365	44.227	2,80

Font: Anuari Estadístic 2009. Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

Llars unipersonals i nombroses, 2009

14. Usos dels immobles. Barris, 2009

Font: Anuari Estadístic 2009. Impost de Béns Immobles, 2009. Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

Percentatge sobre el barri

	Can Franquesa	Can Mariner	Cementiri Vell	Centre	Fondo	Llatí	Raval	Riu Nord	Riu Sud
Habitatge	87,0%	76,9%	79,3%	71,2%	73,2%	79,8%	71,6%	71,3%	77,3%
Magatzem i aparcament	4,6%	11,7%	8,0%	10,5%	14,1%	7,9%	16,0%	16,7%	8,7%
Comerç	2,1%	5,2%	3,7%	5,2%	5,6%	4,9%	2,9%	3,1%	4,6%
Indústria	0,0%	0,7%	0,7%	2,6%	0,7%	0,9%	0,6%	0,6%	0,6%
Hostaleria	0,4%	0,3%	0,5%	0,3%	0,3%	0,5%	0,2%	0,3%	0,3%
Oficina	0,2%	0,4%	0,1%	0,4%	0,2%	0,1%	0,1%	0,3%	0,3%
Ensenyament	0,0%	0,2%	0,0%	0,2%	0,2%	0,1%	0,2%	0,1%	0,1%
Esportiu	0,0%	0,1%	0,0%	0,1%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%
Religió	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Espectacles	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Públic	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%
Solar sense edificar	5,6%	0,0%	2,4%	0,1%	0,8%	0,5%	1,0%	0,2%	0,1%
Altres usos	0,0%	1,1%	4,8%	3,6%	1,3%	3,2%	3,3%	4,0%	4,0%
Sense dades	0,2%	3,4%	0,4%	5,8%	3,5%	1,9%	4,0%	3,3%	3,9%
Total	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

	Siguerlín	Safarejos	Guinardera	Riera Alta	Les Oliveres	Santa Rosa	Sense dades	Ciutat
Habitatge	68,5%	72,5%	81,5%	76,7%	75,3%	68,5%	16,2%	73,1%
Magatzem i aparcament	13,0%	19,1%	8,3%	12,5%	16,9%	12,4%	5,9%	12,1%
Comerç	3,6%	2,7%	2,3%	2,0%	3,6%	4,5%	2,9%	4,4%
Indústria	0,3%	2,2%	0,0%	0,6%	1,0%	0,5%	27,9%	1,0%
Hostaleria	0,3%	0,3%	0,0%	0,1%	0,2%	0,4%	0,0%	0,3%
Oficina	0,2%	0,5%	0,0%	0,0%	0,1%	0,2%	0,0%	0,2%
Ensenyament	0,2%	0,0%	0,2%	0,0%	0,1%	0,1%	7,4%	0,2%
Esportiu	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%
Religió	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,5%	0,0%
Espectacles	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Públic	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,9%	0,0%
Solar sense edificar	1,5%	1,7%	3,1%	2,7%	2,6%	0,1%	27,9%	0,7%
Altres usos	6,2%	0,2%	2,4%	0,2%	0,1%	4,5%	7,4%	3,4%
Sense dades	6,0%	0,8%	2,2%	5,1%	0,1%	8,8%	0,0%	4,6%
Total	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Font: Anuari Estadístic 2009. Impost de Béns Immobles, 2009. Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

15. Evolució del nombre d'habitatges. Barris, 2001-2005-2009

Barri	2001	Creix (%)	2005	Creix (%)	2009	Creix (%)	Creix (%) 2001-2009
Can Franquesa	365	-	496	35,9%	497	0,2%	36,2%
Can Mariner	2.885	-	2.881	-0,1%	2.920	1,4%	1,2%
El Cementiri Vell	538	-	544	1,1%	583	7,2%	8,4%
El Centre	7.132	-	7.152	0,3%	7.322	2,4%	2,7%
El Fondo	6.045	-	6.169	2,1%	6.059	-1,8%	0,2%
El Llatí	3.797	-	3.770	-0,7%	3.816	1,2%	0,5%
El Raval	3.009	-	3.091	2,7%	3.080	-0,4%	2,4%
El Riu Nord	3.279	-	3.517	7,3%	3.774	7,3%	15,1%
El Riu Sud	6.070	-	6.081	0,2%	6.154	1,2%	1,4%
El Singuerlín	4.641	-	4.945	6,6%	5.179	4,7%	11,6%
Els Safarejos	452	-	504	11,5%	459	-8,9%	1,5%
La Guinardera	715	-	795	11,2%	793	-0,3%	10,9%
La Riera Alta	649	-	633	-2,5%	650	2,7%	0,2%
Les Oliveres	1.171	-	1.118	-4,5%	1.170	4,7%	-0,1%
Santa Rosa	5.343	-	5.371	0,5%	5.407	0,7%	1,2%
Sense dades	166	-	-	-	11	-	-
Total	46.257	-	47.067	1,8%	47.874	1,7%	3,5%

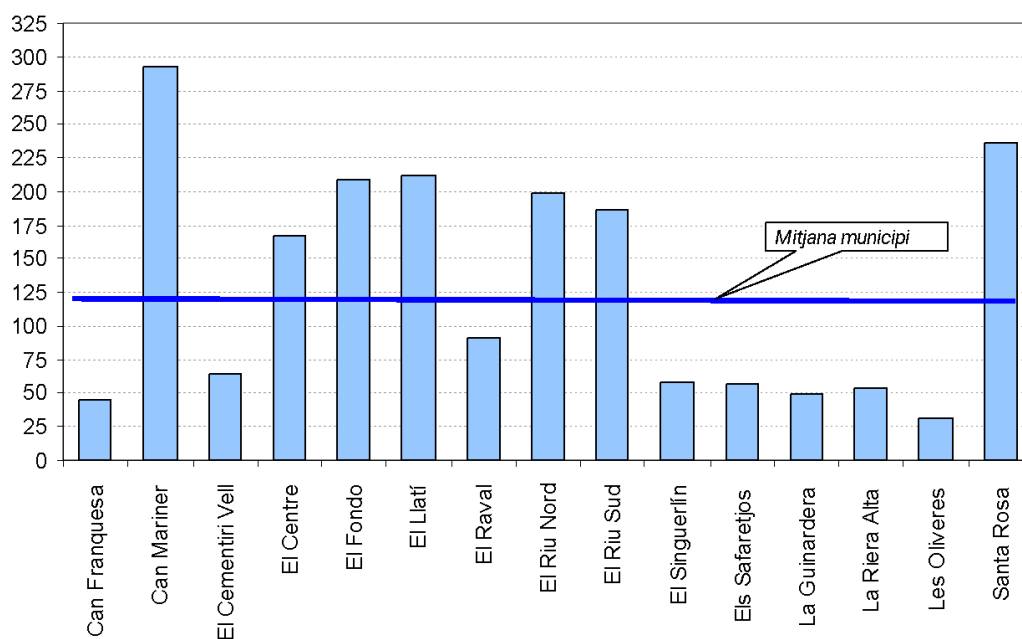
¡Error! Vínculo no válido.

¡Error! Vínculo no válido.

16. Habitatges per hectàrea (neta). Barris, 2009

Barris	Nº habitatges	%	Superfície	Nº Habitatgess / Hac (neta)
Can Franquesa	497	1,04%	11	45,2
Can Mariner	2.920	6,10%	10	292,0
El Cementiri Vell	583	1,22%	9	64,8
El Centre	7.322	15,29%	44	166,4
El Fondo	6.059	12,66%	29	208,9
El Llatí	3.816	7,97%	18	212,0
El Raval	3.080	6,43%	34	90,6
El Riu Nord	3.774	7,88%	19	198,6
El Riu Sud	6.154	12,85%	33	186,5
El Singuerlín	5.179	10,82%	90	57,5
Els Safarejos	459	0,96%	8	57,4
La Guinardera	793	1,66%	16	49,6
La Riera Alta	650	1,36%	12	54,2
Les Oliveres	1.170	2,44%	38	30,8
Santa Rosa	5.407	11,29%	23	235,1
Sense dades	11	0,02%	-	-
Ciutat	47.874	100%	394	121,5

Font: Anuari Estadístic 2009. Impost de Béns Immobles, 2009. Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

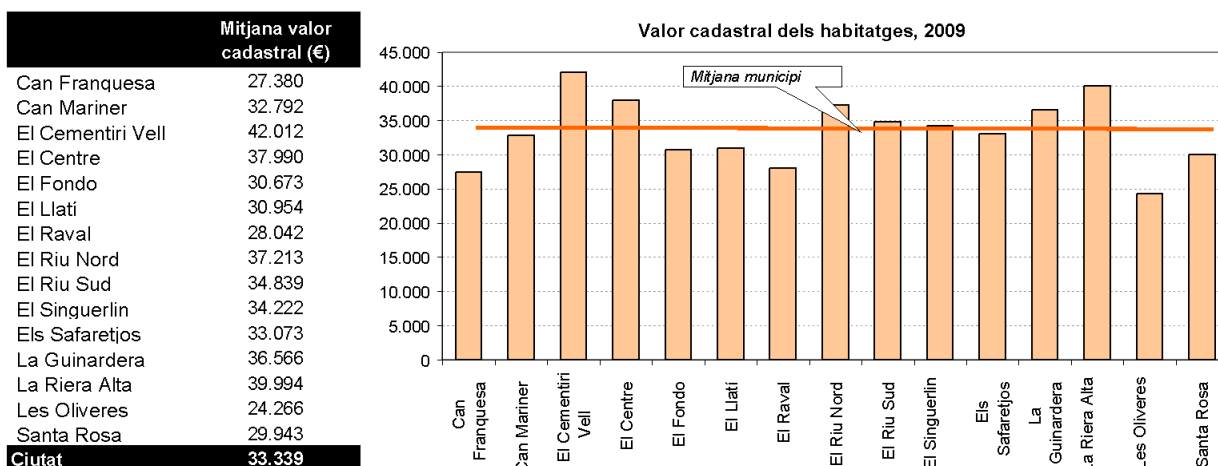

	Can Franquesa	Can Mariner	Cementiri Vell	Centre	Fondo	Llatí	Raval	Riu Nord	Riu Sud
< 3.000	4	21	3	78	64	5	39	205	47
3.001 a 6.000	6	197	2	772	405	210	539	533	471
6.001 a 12.000	7	426	98	1.860	1.317	381	614	994	859
12.001 a 18.000	24	89	19	326	369	197	264	101	241
18.001 a 24.000	172	357	38	519	1.253	777	926	144	437
24.001 a 30.000	326	999	147	1.454	1.891	1.344	879	590	1.426
30.001 a 36.000	3	915	166	1.639	1.164	973	376	806	2.131
36.001 a 42.000	3	359	86	1.093	591	276	217	612	1.056
42.001 a 48.000	1	120	39	608	373	172	154	301	418
48.001 a 54.000	3	64	22	449	255	83	62	226	251
54.001 a 60.000	2	44	17	220	126	59	69	151	109
60.001 a 120.000	13	145	71	950	347	248	130	485	369
120.001 a 180.000	6	35	17	165	54	34	13	68	69
>180.000	1	25	10	153	72	24	21	76	82
Total	571	3.796	735	10.286	8.281	4.783	4.303	5.292	7.966

	Siguerlín	Safarejós	Guinardera	Riera Alta	Les Oliveres	Santa Rosa	Sense dades	Ciutat
< 3.000	94	11	1	11	6	144	2	735
3.001 a 6.000	858	31	99	15	179	539	1	4.857
6.001 a 12.000	1.132	99	59	86	47	1.397	2	9.378
12.001 a 18.000	226	72	27	42	133	410	4	2.544
18.001 a 24.000	739	49	238	111	697	1.078	1	7.536
24.001 a 30.000	1.460	113	219	199	364	1.930	4	13.345
30.001 a 36.000	1.223	90	101	165	37	1.177		10.966
36.001 a 42.000	514	49	47	46	21	398	3	5.371
42.001 a 48.000	321	38	16	29	16	199		2.805
48.001 a 54.000	200	18	24	16	10	161	2	1.846
54.001 a 60.000	166	15	25	21	8	107		1.139
60.001 a 120.000	496	32	94	75	22	273	11	3.761
120.001 a 180.000	62	8	11	23	4	48	7	624
>180.000	67	8	12	8	9	29	31	628
Total	7.558	633	973	847	1.553	7.890	68	65.535

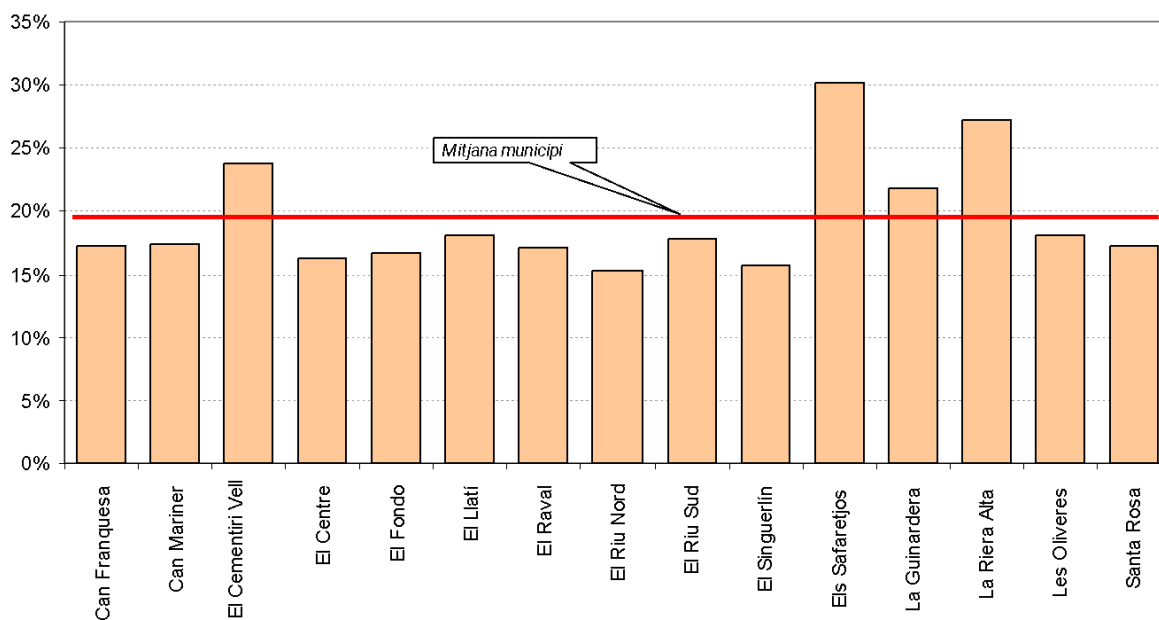
Font: Anuari Estadístic 2009. Impost de Béns Immobles, 2009. Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

18. Valor cadastral mitjà dels habitatges. Barris, 2009

19. Evolució del valor cadastral mitjà dels habitatges. Barris, 2001-2005-2009

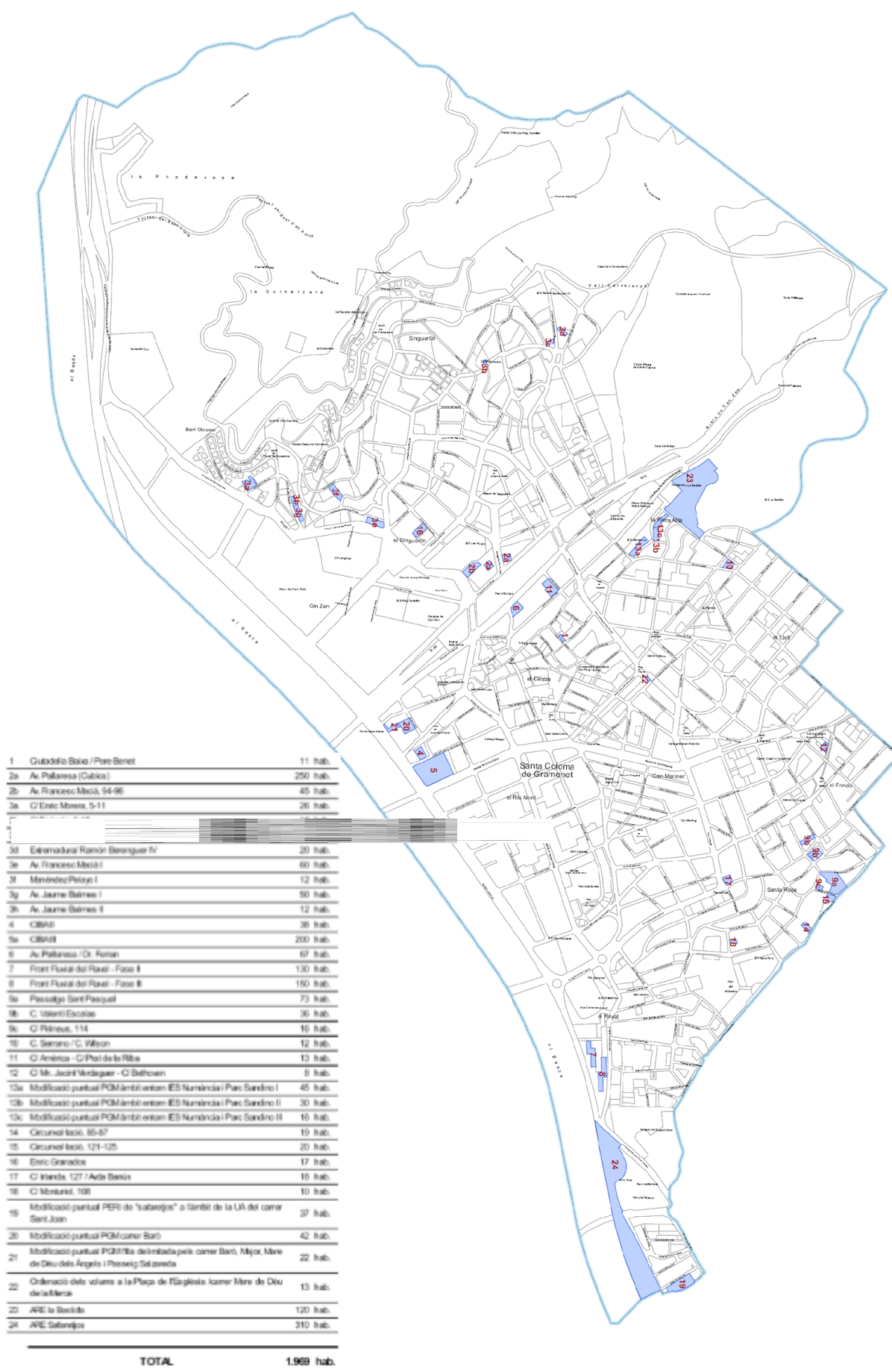
Barri	2001	Creix (%)	2005	Creix (%)	2009	Creix (%)	Creix (%) 2001-2009
Can Franquesa	23.355,1	-	24.897,7	6,6%	27.380,4	10,0%	17,2%
Can Mariner	27.952,6	-	30.072,2	7,6%	32.791,7	9,0%	17,3%
El Cementiri Vell	33.954,4	-	38.425,7	13,2%	42.012,2	9,3%	23,7%
El Centre	32.703,6	-	35.027,0	7,1%	37.989,5	8,5%	16,2%
El Fondo	26.307,1	-	28.312,7	7,6%	30.672,8	8,3%	16,6%
El Llatí	26.212,7	-	28.509,4	8,8%	30.954,3	8,6%	18,1%
El Raval	23.940,2	-	25.836,4	7,9%	28.042,2	8,5%	17,1%
El Riu Nord	32.278,4	-	34.220,0	6,0%	37.213,4	8,7%	15,3%
El Riu Sud	29.591,6	-	31.886,4	7,8%	34.839,3	9,3%	17,7%
El Singuerlín	29.593,9	-	32.053,4	8,3%	34.222,3	6,8%	15,6%
Els Safarejos	25.396,2	-	30.362,6	19,6%	33.072,9	8,9%	30,2%
La Guinardera	30.012,2	-	32.277,4	7,5%	36.565,7	13,3%	21,8%
La Riera Alta	31.461,5	-	35.492,8	12,8%	39.994,5	12,7%	27,1%
Les Oliveres	20.542,5	-	22.339,2	8,7%	24.266,1	8,6%	18,1%
Santa Rosa	25.548,5	-	27.565,1	7,9%	29.942,7	8,6%	17,2%
Total	27.923,4	-	29.968,8	7,3%	33.339,2	11,2%	19,4%

Nom sector o polígon	Sòl residencial m ²					Sostre residencial m ²				
	Lliures	HPO Preu Concertat	HPO G I E	HPO Lloguer	Dotacional	Lliures	HPO Preu Concertat	HPO G I E	HPO Lloguer	Dotacional
Ciudadella Baixa / Pere Benet	0	0	248	0	0	0	0	990	0	0
Av. Pallaresa (Cubics)	3.794	639	0	639	0	12.000	3.290	0	4.800	0
Av. Francesc Macià, 94-96	0	0	0	0	1.423	0	0	0	0	4.050
Sector Nord de la Ciutat	912	1.449	4.952	0	0	1.753	3.478	9.125	0	1.356
C/ Enric Morera, 5-11	0	811	0	0	0	0	2.343	0	0	0
C/ Farigola, 9-15	0	638	0	0	0	0	1.135	0	0	0
Roger de Flor / c. Ramón Berenguer IV	0	0	341	0	0	0	0	806	0	0
Extremadura/ Ramón Berenguer IV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.356
Av. Francesc Macià I	0	0	3.417	0	0	0	0	6.072	0	0
Menéndez Pelayo I	0	0	916	0	0	0	0	1.117	0	0
Av. Jaume Balmes I	912	0	0	0	0	1.753	0	0	0	0
Av. Jaume Balmes II	0	0	278	0	0	0	0	1.130	0	0
CIBA II	0	0	970	0	0	0	0	3.420	0	0
CIBA III	0	0	0	0	0	0	0	0	9.000	9.000
CIBA III	0	0	0	0	0	0	0	0	9.000	9.000
Av. Pallaresa / Dr. Ferran	0	1.096	0	0	0	0	6.763	0	0	0
Front Fluvial del Raval - Fase II	0	0	3.602	0	0	0	0	11.700	0	0
Front Fluvial del Raval - Fase III	0	0	3.602	0	0	0	0	11.700	0	0
Passatge Sant Pasqual	0	0	1.654	0	0	0	0	4.770	0	0
C. Valentí Escalas	0	0	1.685	0	0	0	0	3.240	0	0
C/ Pirineus, 114	0	0	393	0	0	0	0	1.280	0	0
C. Serrano / C. Wilson	0	0	786	0	0	0	0	1.080	0	0
C/ Amèrica - C/ Prat de la Riba	512	0	0	0	0	2.188	0	0	0	0
C/ Mn. Jacint Verdaguer - C/ Bethoven	0	0	516	0	0	0	0	800	0	0
Modificació puntual PGM àmbit entorn IES Numància i Parc Sandino	0	0	0	1.205	0	1.440	0	2.700	2.700	0
Modificació puntual PGM àmbit entorn IES Numància i Parc Sandino I	0	0	0	1.205	0	0	0	0	2.700	0
Modificació puntual PGM àmbit entorn IES Numància i Parc Sandino II	0	0	0	0	0	0	0	2.700	0	0
Modificació puntual PGM àmbit entorn IES Numància i Parc Sandino III	0	0	0	0	0	1.440	0	0	0	0
Circurval·lació, 85-87	0	0	658	0	0	0	0	1.710	0	0
Circurval·lació, 121-125	0	0	737	0	0	0	0	1.800	0	0
Enric Granados	0	0	1.282	0	0	0	0	1.530	0	0
C/ Irlanda, 127 / Avda Banús	0	0	0	0	0	0	0	0	1.620	0
C/ Monturiol, 108	0	0	0	0	0	0	0	900	0	0
Modificació puntual PERI de "safaretyos" a l'àmbit de la UA del carrer Sant Joan	0	0	0	0	0	3.330	0	0	0	0
Modificació puntual PGM carrer Baró	0	0	0	0	0	3.780	0	0	0	0
Modificació puntual PGM l'illa delimitada pels carrer Baró, Major, Mare de Déu dels Àngels i Passeig Salzedà	0	0	0	0	0	1.980	0	0	0	0
Ordenació dels volums a la Plaça de l'Església /carrer Mare de Déu de la Mercè	0	0	0	0	0	1.170	0	0	0	0
ARE la Bastida	0	0	0	0	0	2.285	4.994	4.560	0	0
ARE la Bastida	0	0	0	0	0	2.285	4.994	4.560	0	0
ARE Safaretyos	0	0	0	0	0	6.820	13.360	12.320	0	0
ARE Safaretyos	0	0	0	0	0	6.820	13.360	12.320	0	0
TOTAL	5.218	3.184	21.085	1.844	1.423	36.746	31.885	73.625	18.120	14.406

Nom sector o polígon	Nombre d'habitatges				
	Lliures	HPO Preu Concertat	HPO G i E	HPO Lloguer	Dotacional
Ciudadella Baixa / Pere Benet	0	0	11	0	0
Av. Pallaresa (Cubics)	150	40	0	60	0
Av. Francesc Macià, 94-96	0	0	0	0	45
Sector Nord de la Ciutat	50	38	93	0	20
C/ Enric Morera, 5-11	0	26	0	0	0
C/ Farigola, 9-15	0	12	0	0	0
Roger de Flor / c. Ramón Berenguer IV	0	0	9	0	0
Extremadura/ Ramón Berenguer IV	0	0	0	0	20
Av. Francesc Macià I	0	0	60	0	0
Menéndez Pelayo I	0	0	12	0	0
Av. Jaume Balmes I	50	0	0	0	0
Av. Jaume Balmes II	0	0	12	0	0
CIBA II	0	0	38	0	0
CIBA III	0	0	0	100	100
CIBA III	0	0	0	100	100
Av. Pallaresa / Dr. Ferran	0	67	0	0	0
Front Fluvial del Raval - Fase II	0	0	130	0	0
Front Fluvial del Raval - Fase III	0	0	150	0	0
Passatge Sant Pasqual	0	0	73	0	0
C. Valentí Escalas	0	0	36	0	0
C/ Pirineus, 114	0	0	16	0	0
C. Serrano / C. Wilson	0	0	12	0	0
C/ Amèrica - C/ Prat de la Riba	13	0	0	0	0
C/ Mn. Jacint Verdaguer - C/ Bethoven	0	0	8	0	0
Modificació puntual PGM àmbit entorn IES Numància i Parc Sandino	16	0	30	45	0
Modificació puntual PGM àmbit entorn IES Numància i Parc Sandino I	0	0	0	45	0
Modificació puntual PGM àmbit entorn IES Numància i Parc Sandino II	0	0	30	0	0
Modificació puntual PGM àmbit entorn IES Numància i Parc Sandino III	16	0	0	0	0
Circunval·lació, 85-87	0	0	19	0	0
Circunval·lació, 121-125	0	0	20	0	0
Enric Granados	0	0	17	0	0
C/ Irlanda, 127 / Avda Banús	0	0	0	18	0
C/ Monturiol, 108	0	0	10	0	0
Modificació puntual PERI de "safaretjos" a l'àmbit de la UA del carrer Sant Joan	37	0	0	0	0
Modificació puntual PGM carrer Baró	42	0	0	0	0
Modificació puntual PGM l'Illa delimitada pels carrers Baró, Major, Mare de Déu dels Àngels i Passeig Salzedà	22	0	0	0	0
Ordenació dels volums a la Plaça de l'Església / carrer Mare de Déu de la Mercè	13	0	0	0	0
ARE la Bastida	24	48	48	0	0
ARE la Bastida	24	48	48	0	0
ARE Safaretjos	62	124	124	0	0
ARE Safaretjos	62	124	124	0	0
TOTAL	429	317	835	223	165

Planejament urbanístic: total d'actuacions previstes

21. Tipus d'activitat econòmica (TRE). Barris, 2009

	Can Franquesa	Can Mariner	Cementiri Vell	Centre	Fondo	Llatí	Raval	Riu Nord	Riu Sud
Energia i aigua	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Comerç, restauració i allotjament	4	173	24	534	427	157	80	154	352
Transport i comunicacions	0	0	1	17	13	2	2	1	8
Construcció	1	11	4	25	13	9	7	17	25
Extracció i transf. de minerals	0	0	0	2	1	3	0	5	2
Indústries transf. de metalls	1	2	1	14	13	8	6	9	13
Institucions financeres i asseg.	0	23	3	85	59	23	6	36	42
Altres indústries manufactureres	2	26	2	49	65	33	25	24	36
Altres serveis	0	33	4	126	100	32	19	50	74
Activitats professionals	0	13	0	68	29	13	8	37	32
Total	8	281	39	921	720	280	153	333	584
% sobre la ciutat	0,2%	6,7%	0,9%	21,9%	17,1%	6,7%	3,6%	7,9%	13,9%

	Siguerín	Safarejos	Guinardera	Riera Alta	Les Oliveres	Santa Rosa	Sense localització	Ciutat
Energia i aigua	0	0	0	0	1	0	0	2
Comerç, restauració i allotjament	181	15	14	10	43	218	6	2.392
Transport i comunicacions	1	0	0	0	2	3	0	50
Construcció	31	4	1	4	10	18	1	181
Extracció i transf. de minerals	1	1	0	0	5	0	0	20
Indústries transf. de metalls	11	2	0	0	0	6	0	86
Institucions financeres i asseg.	24	0	0	1	5	25	0	332
Altres indústries manufactureres	23	5	6	4	7	36	0	343
Altres serveis	51	2	4	2	6	55	3	561
Activitats professionals	19	2	1	0	0	21	0	243
Total	342	31	26	21	79	382	10	4.210
% sobre la ciutat	8,1%	0,7%	0,6%	0,5%	1,9%	9,1%	0,2%	100%

Font: Anuari Estadístic 2009. Taxa de recollida d'escombraries, 2009. Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

Percentatge sobre el barri

	Can Franquesa	Can Mariner	Cementiri Vell	Centre	Fondo	Llatí	Raval	Riu Nord	Riu Sud
Energia i aigua	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Comerç, restauració i allotjament	50,0%	61,6%	61,5%	58,0%	59,3%	56,1%	52,3%	46,2%	60,3%
Transport i comunicacions	0,0%	0,0%	2,6%	1,8%	1,8%	0,7%	1,3%	0,3%	1,4%
Construcció	12,5%	3,9%	10,3%	2,7%	1,8%	3,2%	4,6%	5,1%	4,3%
Extracció i transf. de minerals	0,0%	0,0%	0,0%	0,2%	0,1%	1,1%	0,0%	1,5%	0,3%
Indústries transf. de metalls	12,5%	0,7%	2,6%	1,5%	1,8%	2,9%	3,9%	2,7%	2,2%
Institucions financeres i asseg.	0,0%	8,2%	7,7%	9,2%	8,2%	8,2%	3,9%	10,8%	7,2%
Altres indústries manufactureres	25,0%	9,3%	5,1%	5,3%	9,0%	11,8%	16,3%	7,2%	6,2%
Altres serveis	0,0%	11,7%	10,3%	13,7%	13,9%	11,4%	12,4%	15,0%	12,7%
Activitats professionals	0,0%	4,6%	0,0%	7,4%	4,0%	4,6%	5,2%	11,1%	5,5%
Total	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

	Siguerín	Safarejos	Guinardera	Riera Alta	Les Oliveres	Santa Rosa	Sense localització	Ciutat
Energia i aigua	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,3%	0,0%	0,0%	0,0%
Comerç, restauració i allotjament	52,9%	48,4%	53,8%	47,6%	54,4%	57,1%	60,0%	56,8%
Transport i comunicacions	0,3%	0,0%	0,0%	0,0%	2,5%	0,8%	0,0%	1,2%
Construcció	9,1%	12,9%	3,8%	19,0%	12,7%	4,7%	10,0%	4,3%
Extracció i transf. de minerals	0,3%	3,2%	0,0%	0,0%	6,3%	0,0%	0,0%	0,5%
Indústries transf. de metalls	3,2%	6,5%	0,0%	0,0%	0,0%	1,6%	0,0%	2,0%
Institucions financeres i asseg.	7,0%	0,0%	0,0%	4,8%	6,3%	6,5%	0,0%	7,9%
Altres indústries manufactureres	6,7%	16,1%	23,1%	19,0%	8,9%	9,4%	0,0%	8,1%
Altres serveis	14,9%	6,5%	15,4%	9,5%	7,6%	14,4%	30,0%	13,3%
Activitats professionals	5,6%	6,5%	3,8%	0,0%	0,0%	5,5%	0,0%	5,8%
Total	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Font: Anuari Estadístic 2009. Taxa de recollida d'escombraries, 2009. Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

22. Nivell d'instrucció (10 anys i més). Districtes, 2009

	Dis.1	Dis.2	Dis.3	Dis.4	Dis.5	Dis.6	Ciutat
No se sap	885	649	476	676	1.517	1.469	5.672
No sap llegir ni escriure	1.180	928	1.236	1.087	1.731	1.332	7.494
Sense estudis	4.435	3.505	4.163	4.281	5.260	4.426	26.070
Primària o EGB (1r etapa complerta)	6.280	4.440	5.364	6.702	6.724	4.467	33.977
Bat. El. , EGB o ESO (2a etapa complerta)	3.407	2.393	3.058	3.326	3.428	2.280	17.892
F.P. 1er Grau	1.030	717	984	1.177	910	493	5.311
F.P. 2on Grau	1.058	505	734	1.052	605	380	4.334
Bat. Sup., BUP o COU	1.673	901	1.162	1.745	1.281	859	7.621
Diplomatura	137	90	84	152	125	88	676
Llicenciatura o doctorat	515	201	248	475	266	144	1.849
Total	20.600	14.329	17.509	20.673	21.847	15.938	110.896

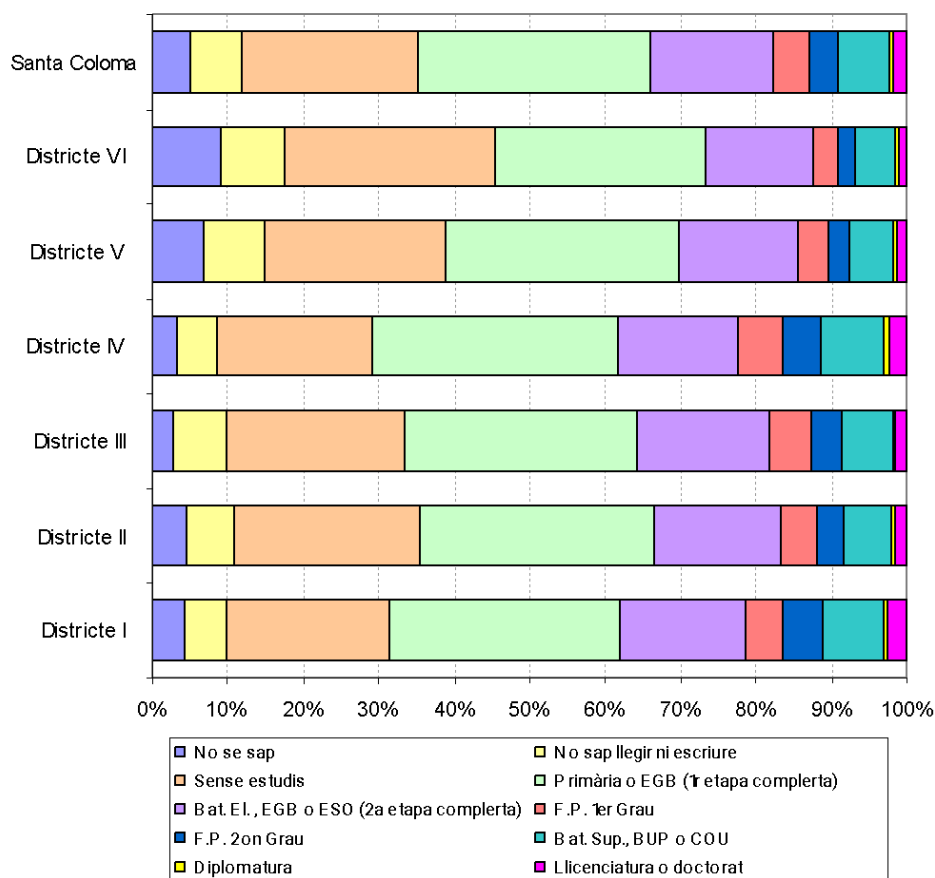
Font: Anuari Estadístic 2009. Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

Percentatge sobre districte

	Dis.1	Dis.2	Dis.3	Dis.4	Dis.5	Dis.6	Ciutat
No se sap	4,3%	4,5%	2,7%	3,3%	6,9%	9,2%	5,1%
No sap llegir ni escriure	5,7%	6,5%	7,1%	5,3%	7,9%	8,4%	6,8%
Sense estudis	21,5%	24,5%	23,8%	20,7%	24,1%	27,8%	23,5%
Primària o EGB (1r etapa complerta)	30,5%	31,0%	30,6%	32,4%	30,8%	28,0%	30,6%
Bat. El. , EGB o ESO (2a etapa complerta)	16,5%	16,7%	17,5%	16,1%	15,7%	14,3%	16,1%
F.P. 1er Grau	5,0%	5,0%	5,6%	5,7%	4,2%	3,1%	4,8%
F.P. 2on Grau	5,1%	3,5%	4,2%	5,1%	2,8%	2,4%	3,9%
Bat. Sup., BUP o COU	8,1%	6,3%	6,6%	8,4%	5,9%	5,4%	6,9%
Diplomatura	0,7%	0,6%	0,5%	0,7%	0,6%	0,6%	0,6%
Llicenciatura o doctorat	2,5%	1,4%	1,4%	2,3%	1,2%	0,9%	1,7%
Total	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Font: Anuari Estadístic 2009. Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

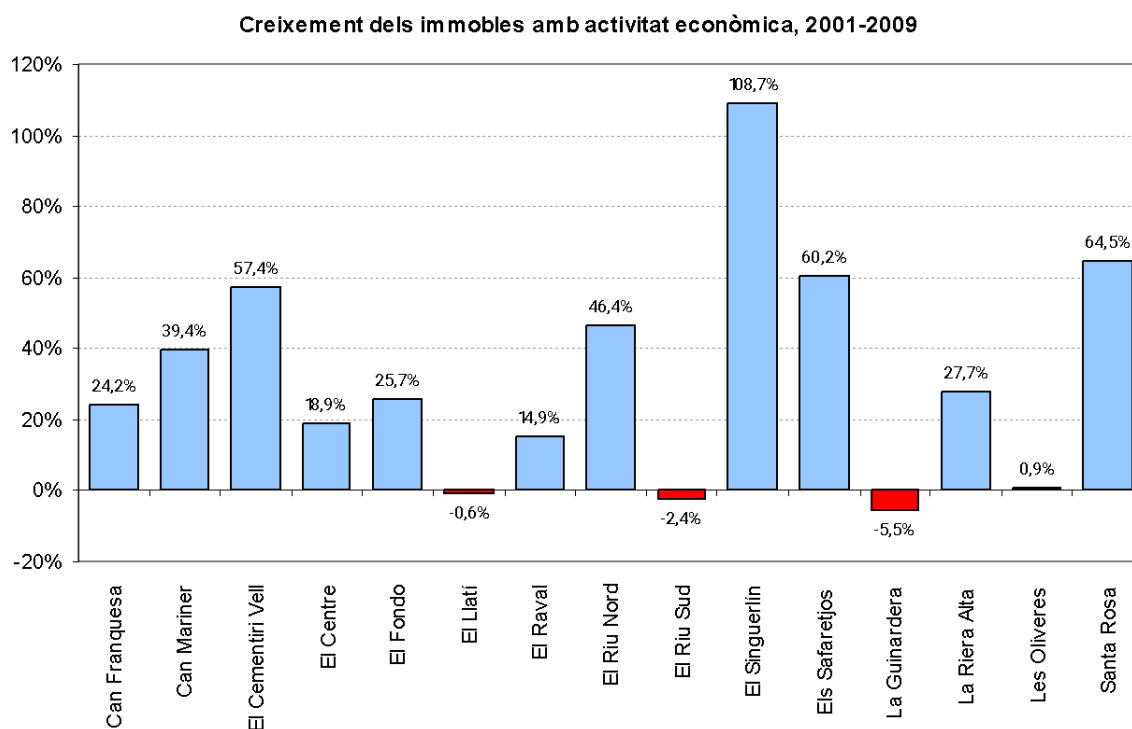
Distribució de la població segons el nivell d'instrucció, 2009

23. Evolució dels immobles amb activitat econòmica. Barris, 2001-2005-2009

Barri	2001	Creix (%)	2005	Creix (%)	2009	Creix (%)	Creix (%) 2001-2009
Can Franquesa	33	-	40	21,2%	41	2,5%	24,2%
Can Mariner	495	-	470	-5,1%	690	46,8%	39,4%
El Cementiri Vell	61	-	100	63,9%	96	-4,0%	57,4%
El Centre	1.643	-	1.611	-1,9%	1.953	21,2%	18,9%
El Fondo	1.379	-	1.496	8,5%	1.734	15,9%	25,7%
El Llatí	693	-	690	-0,4%	689	-0,1%	-0,6%
El Raval	745	-	828	11,1%	856	3,4%	14,9%
El Riu Nord	761	-	956	25,6%	1.114	16,5%	46,4%
El Riu Sud	1.199	-	1.188	-0,9%	1.170	-1,5%	-2,4%
El Singuerlín	631	-	1.033	63,7%	1.317	27,5%	108,7%
Els Safarejos	98	-	135	37,8%	157	16,3%	60,2%
La Guinardera	109	-	105	-3,7%	103	-1,9%	-5,5%
La Riera Alta	101	-	126	24,8%	129	2,4%	27,7%
Les Oliveres	335	-	333	-0,6%	338	1,5%	0,9%
Santa Rosa	861	-	1.196	38,9%	1.416	18,4%	64,5%
Sense dades	0	-	26	-	25	-	-
Total	9.144	-	10.333	13,0%	11.828	14,5%	29,4%

Nota: ús magatzem i aparcament, comerç, indústria, hostaleria i oficina

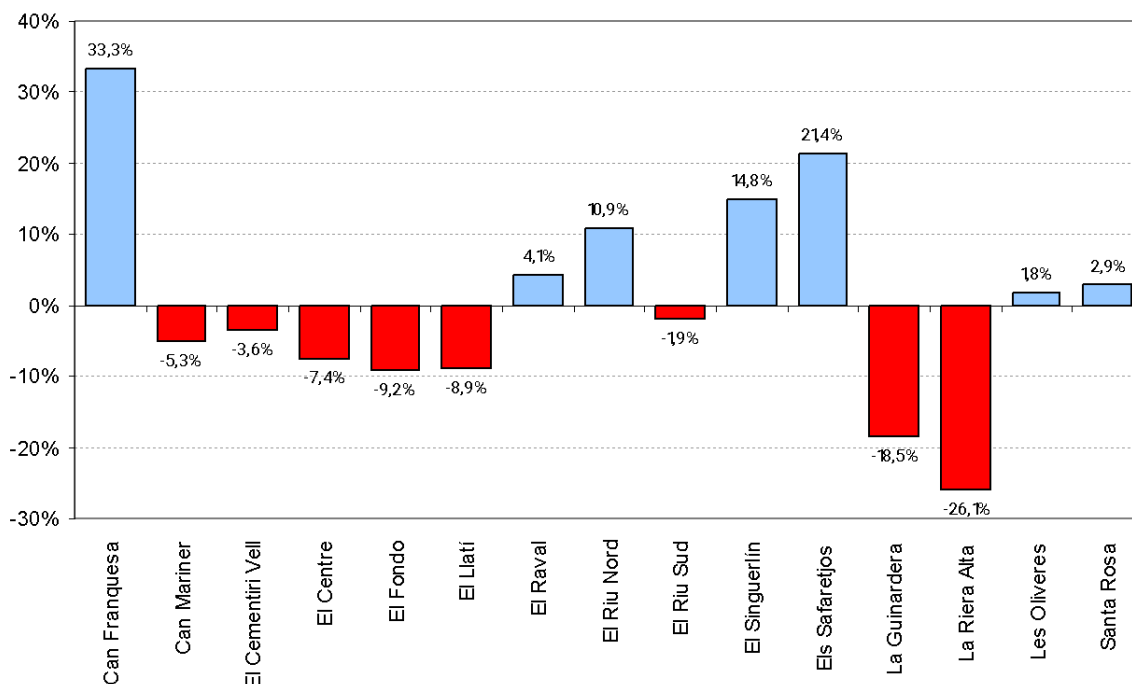
A excepció dels barris de Riu Sud i la Guinardera, la resta han vist créixer entre 2001 i 2009 els immobles amb activitat econòmica. Destaca sobretot el barri de el Singuerlín, seguit a més distància de Santa Rosa, Safarejos i Cementiri Vell.

Tot i així aquests creixements són deguts sobretot al fort creixement d'establiments amb ús d'aparcament i magatzem i no tant als altres usos, comercial, oficines, indústria, hostaleria, oficines, etc.

24. Evolució dels immobles amb ús comercial. Barris, 2001-2005-2009

Barri	2001	Creix (%)	2005	Creix (%)	2009	Creix (%)	Creix (%) 2001-2009
Can Franquesa	9	-	12	33,3%	12	0,0%	33,3%
Can Mariner	209	-	198	-5,3%	198	0,0%	-5,3%
El Cementiri Vell	28	-	28	0,0%	27	-3,6%	-3,6%
El Centre	579	-	545	-5,9%	536	-1,7%	-7,4%
El Fondo	510	-	478	-6,3%	463	-3,1%	-9,2%
El Llatí	259	-	243	-6,2%	236	-2,9%	-8,9%
El Raval	121	-	129	6,6%	126	-2,3%	4,1%
El Riu Nord	147	-	141	-4,1%	163	15,6%	10,9%
El Riu Sud	377	-	381	1,1%	370	-2,9%	-1,9%
El Singuerlín	236	-	258	9,3%	271	5,0%	14,8%
Els Safarejos	14	-	15	7,1%	17	13,3%	21,4%
La Guinardera	27	-	22	-18,5%	22	0,0%	-18,5%
La Riera Alta	23	-	17	-26,1%	17	0,0%	-26,1%
Les Oliveres	55	-	56	1,8%	56	0,0%	1,8%
Santa Rosa	343	-	340	-0,9%	353	3,8%	2,9%
Sense dades	0	-	2	-	2	-	-
Total	2.937	-	2.865	-2,5%	2.869	0,1%	-2,3%

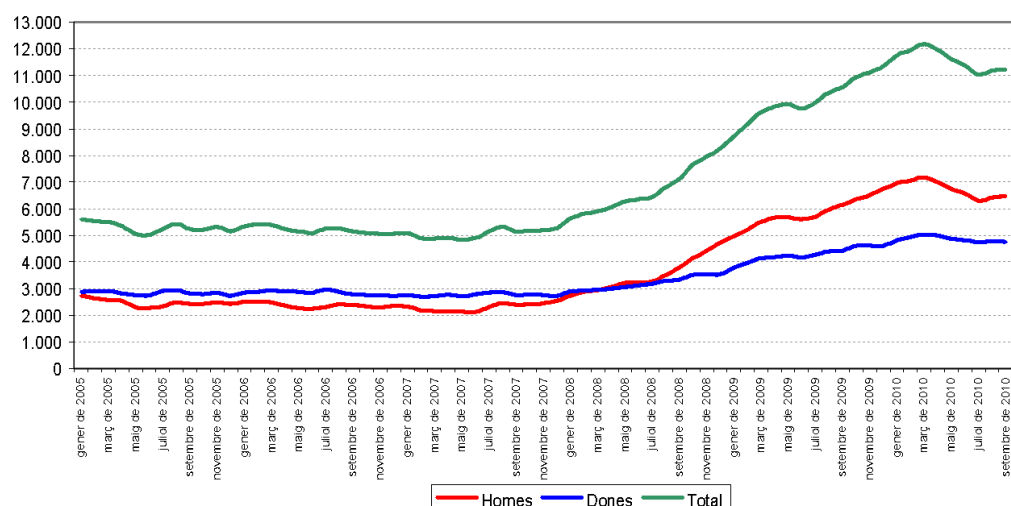
Creixement dels immobles d'ús comercial, 2001-2009

Seguint amb el quadre de la pàgina anterior, aquí tenim els immobles amb activitat comercial. El seu creixement és negatiu per al total del municipi, el que és un reflex directe de la crisi econòmica dels darrers anys. Només el barri de Can Franquesa (amb molts pocs comerços i poc representatiu del municipi), i sobretot els Safarejos i el Singuerlín presenten un creixement destacable. Menys ho són els creixements de Riu Nord, Santa Rosa, el Raval i Les Oliveres, tot i que són positius.

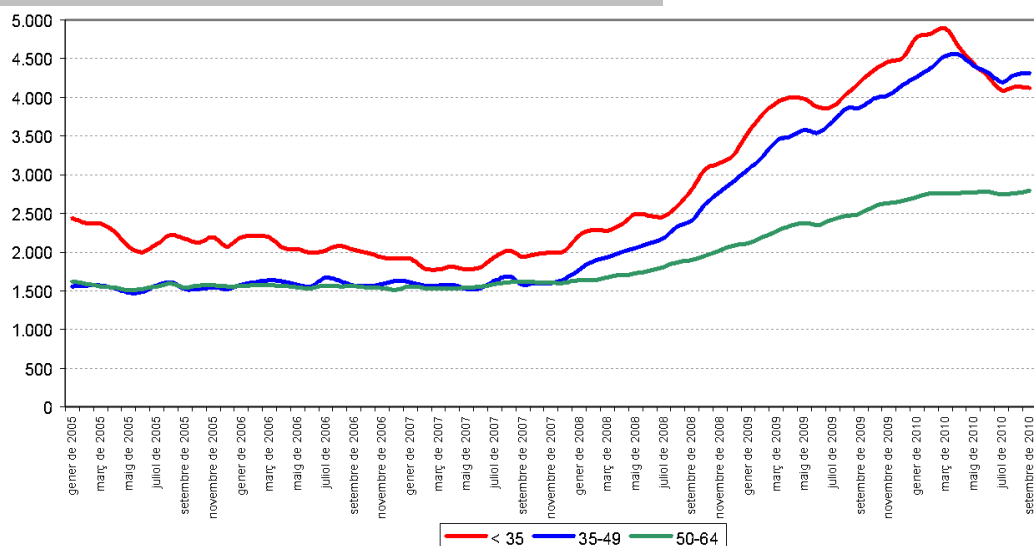
En canvi la Riera Alta i la Guinardera han vist reduït el seu nombre de forma important, mentre que la resta de barris, entre els quals hi ha d'importants i amb més població com el Centre i el Fondo els comerços s'han reduït.

25. Atur registrat per sexe. Ciutat, 2005-2010

Font: Observatori del Treball, Departament de treball de la Generalitat de Catalunya

26. Atur registrat per edats. Ciutat, 2005-2010

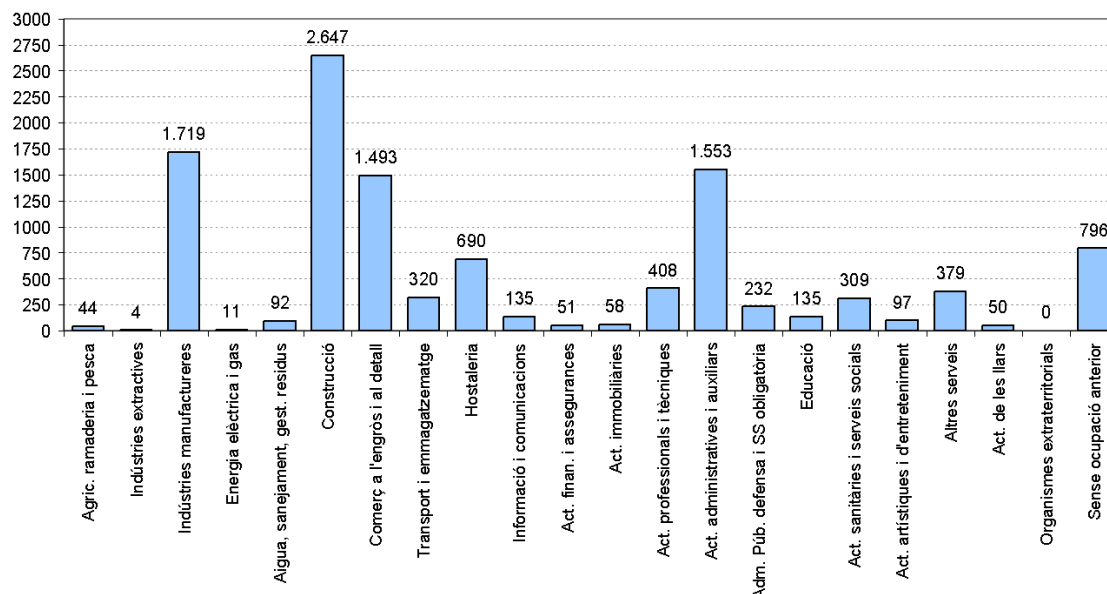

Font: Observatori del Treball, Departament de treball de la Generalitat de Catalunya

De l'evolució de l'atur a Santa Coloma en els darrers cinc anys mig es desprèn la conclusió que l'actual crisi econòmica s'està fent notar al municipi. Des de finals de 2007 les xifres d'aturats han anat augmentant progressivament, primer afectant els homes i després les dones. Són els homes però els que estan més implicats. Abans de la crisi el nombre d'aturats era sempre superior en el cas de les dones, però amb la caiguda del mercat immobiliari i constructiu (sector eminentment masculí) el nombre d'aturats ara és bastant més superior en els homes que en les dones.

Per edats, tots els grups han quedat afectats, augmentant el nombre absolut en tots ells. L'atur s'ha notat una mica menys en les persones de més edat, mentre que els més joves i sobretot el grup intermedi (35-49) són els que han vist créixer més el nombre d'aturats.

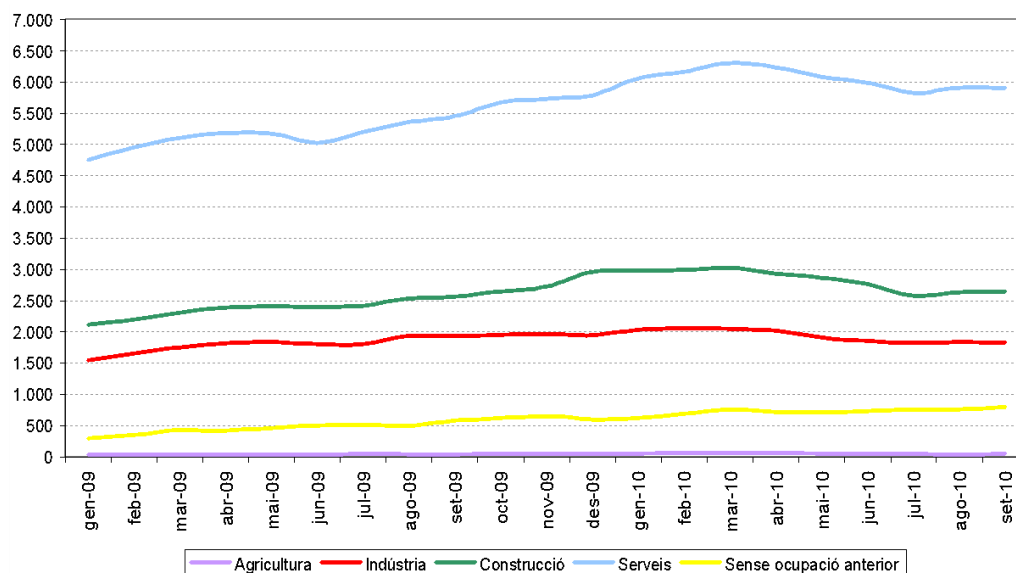
27. Atur registrat per secció d'activitat econòmica. Setembre 2010

Font: Observatori del Treball, Departament de treball de la Generalitat de Catalunya

Les seccions d'activitat econòmica més afectades, les que concentren més aturats, són la de la construcció, seguit de la indústria (aquests dos ocupats sobretot per homes), i després les activitats administratives i auxiliars, i del comerç. Tots aquests sectors tenen més de 1.000 aturats.

28. Atur registrat per sector d'activitat econòmica. 2009-2010

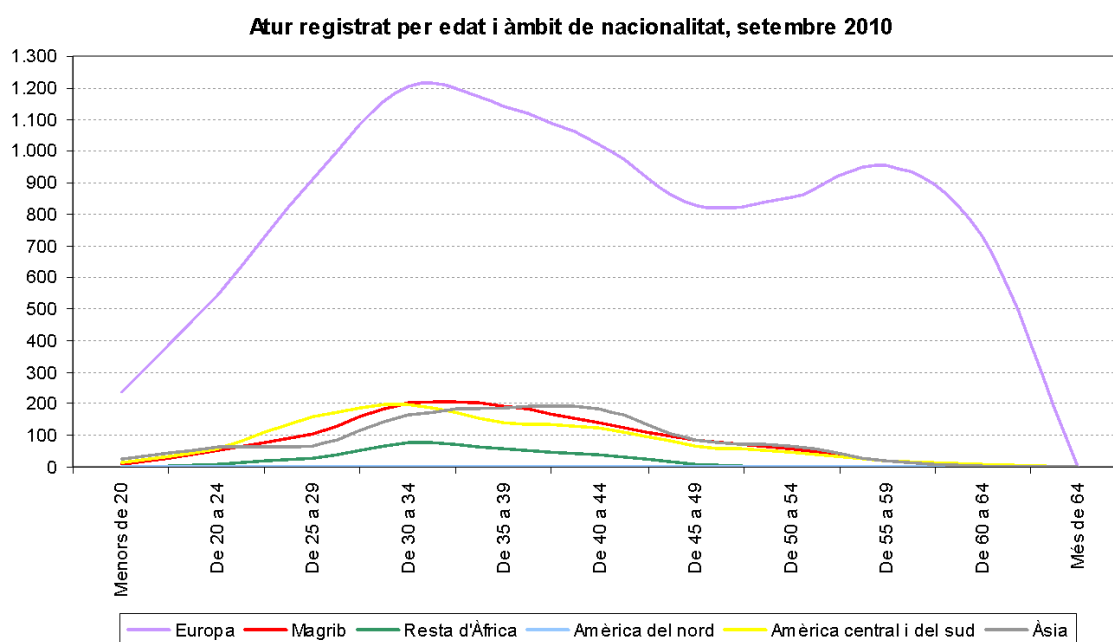
Font: Observatori del Treball, Departament de treball de la Generalitat de Catalunya

Per sectors, els serveis és el sector amb més aturats, però des de gener de 2009, i des de que va començar la crisi, el nombre ha anat en augment. La resta de sectors igualment han vist créixer el nombre de parats. Destaca en els darrers mesos el grup de sense ocupació anterior.

29. Atur registrat per edat i àmbit de nacionalitat. Setembre 2010

Edat	Europa	Magrib	Resta d'Àfrica	Amèrica del nord	Amèrica central i del sud	Àsia	Oceania	Sense nacionalitat	Total
Menors de 20	235	12	0	0	15	22	0	0	284
De 20 a 24	544	52	12	0	56	61	0	0	725
De 25 a 29	911	105	28	0	157	69	0	0	1.270
De 30 a 34	1.202	200	78	0	196	163	1	0	1.840
De 35 a 39	1.143	195	59	0	139	187	2	1	1.726
De 40 a 44	1.022	138	37	0	123	182	0	0	1.502
De 45 a 49	829	86	9	2	69	89	1	0	1.085
De 50 a 54	850	58	2	0	46	67	1	0	1.024
De 55 a 59	953	19	1	0	21	19	0	0	1.013
De 60 a 64	731	6	0	0	10	7	0	0	754
Més de 64	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	8.420	871	226	2	832	864	5	1	11.223

Font: Observatori del Treball, Departament de treball de la Generalitat de Catalunya

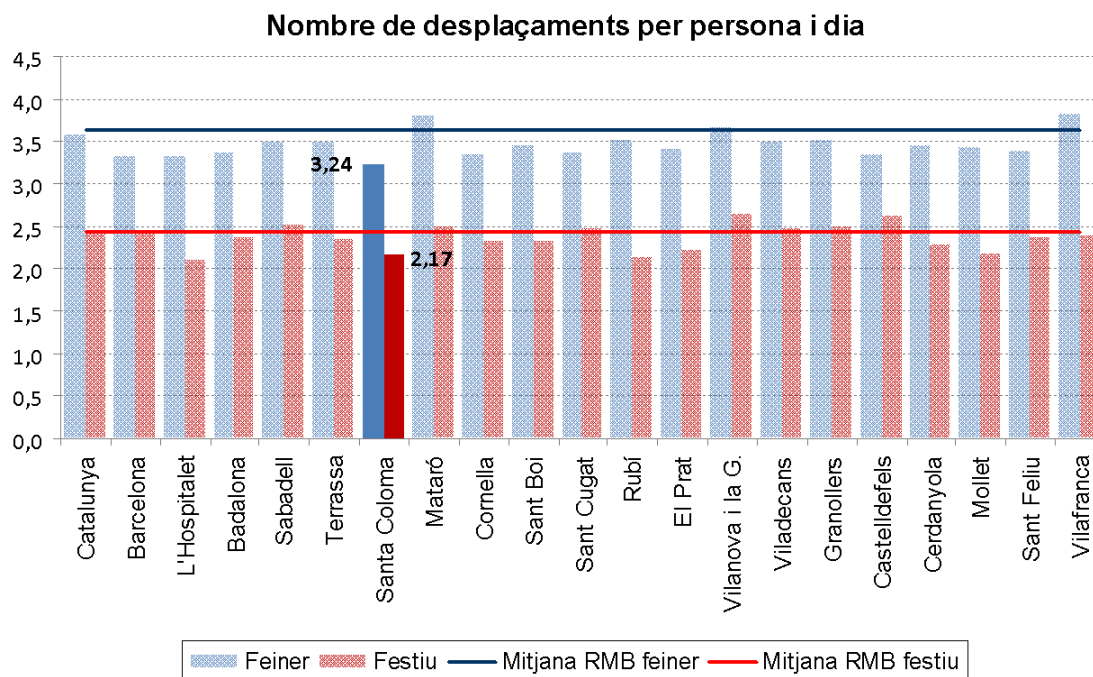

Les nacionalitats més afectades per l'atur, són l'europea, espanyols sobretot, seguits amb xifres semblants dels magrebins, asiàtics i llatinoamericans. Les edats joves entre els estrangers són les més afectades, mentre que entre els europeus també destaquen les edats més avançades.

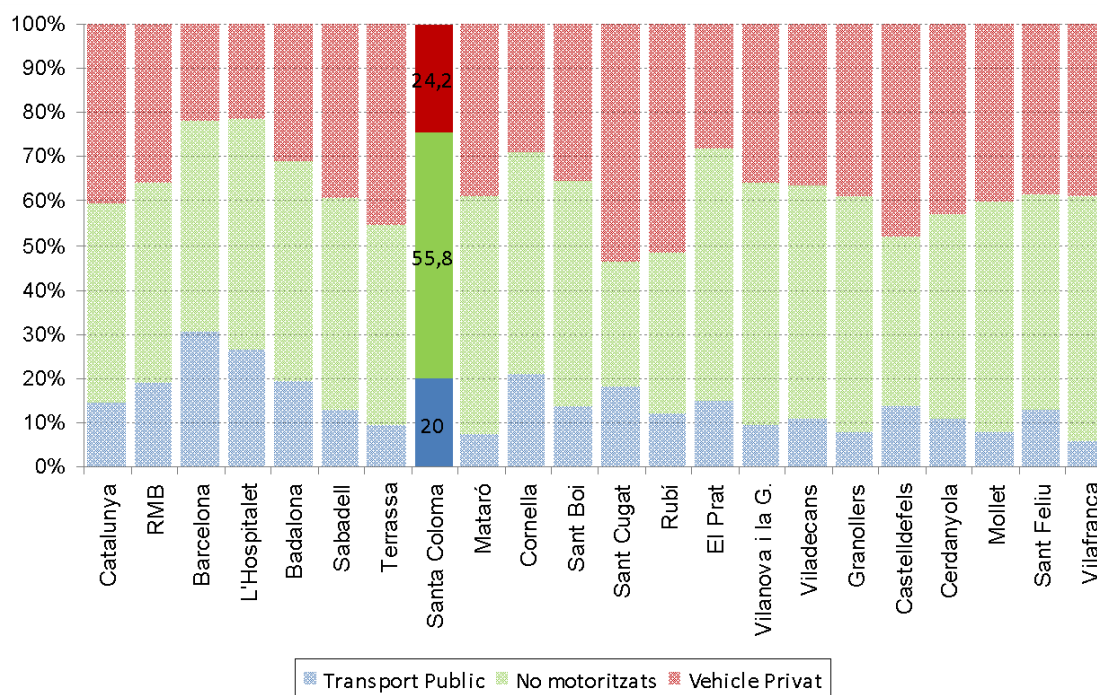
30. Viatges en dia feiner i festiu. RMB 2006

	Habitants	Viatges dia feiner	viatge persona dia feiner	Viatges dia festiu	viatge persona dia festiu
Catalunya	6.830.755	24.400.000	3,6	16.400.000	2,4
RMB	4.635.422	16.840.821	3,6	11.239.199	2,4
Barcelona	1.550.950	5.139.452	3,3	3.716.228	2,4
L'Hospitalet	239.465	791.926	3,3	503.792	2,1
Badalona	212.175	710.499	3,3	503.624	2,4
Sabadell	191.683	666.109	3,5	481.114	2,5
Terrassa	190.058	662.396	3,5	446.119	2,3
Santa Coloma	114.347	370.600	3,2	248.368	2,2
Mataró	113.304	430.194	3,8	283.727	2,5
Cornella	80.730	269.807	3,3	186.937	2,3
Sant Boi	77.804	268.254	3,4	180.447	2,3
Sant Cugat	69.402	233.458	3,4	171.827	2,5
Rubí	66.490	232.447	3,5	142.444	2,1
El Prat	60.338	205.257	3,4	133.727	2,2
Vilanova i la G.	59.978	219.044	3,7	159.137	2,7
Viladecans	58.052	202.873	3,5	143.571	2,5
Granollers	56.327	197.570	3,5	140.359	2,5
Castelldefels	55.631	185.354	3,3	146.228	2,6
Cerdanyola	55.392	190.860	3,4	126.412	2,3
Mollet	49.094	168.618	3,4	106.979	2,2
Sant Feliu	40.241	135.873	3,4	95.253	2,4
Vilafranca	34.846	132.951	3,8	83.105	2,4

Font: Enquesta de Mobilitat Quotidiana de la RMB. 2006

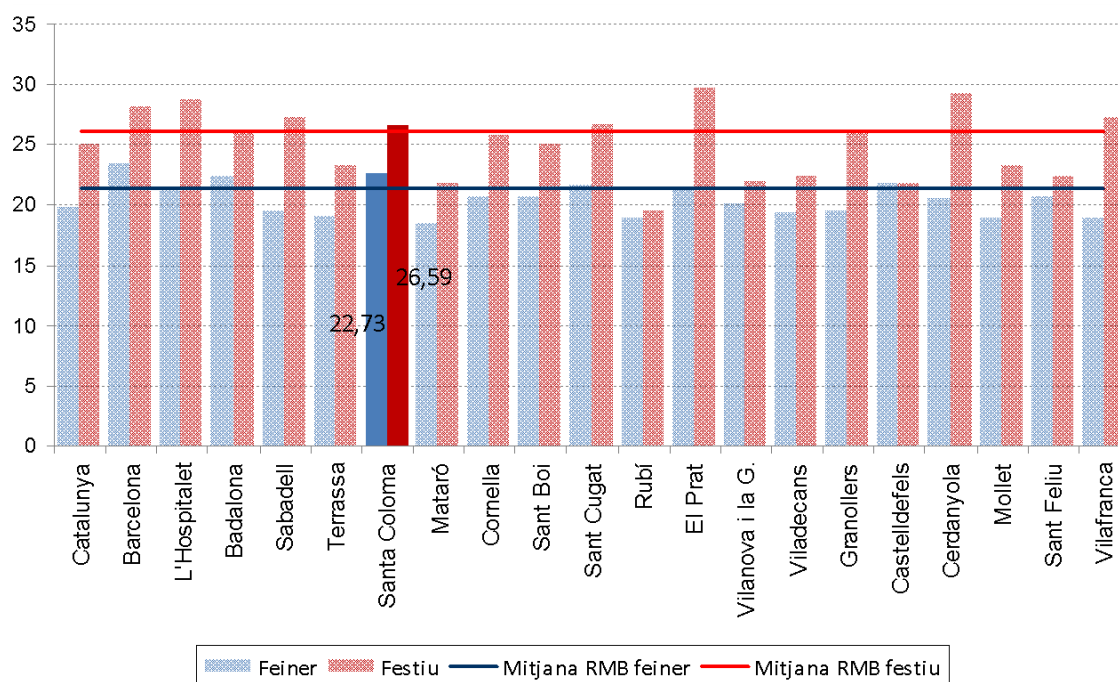

31. Repartiment modal dels desplaçaments en dia feiner (%)

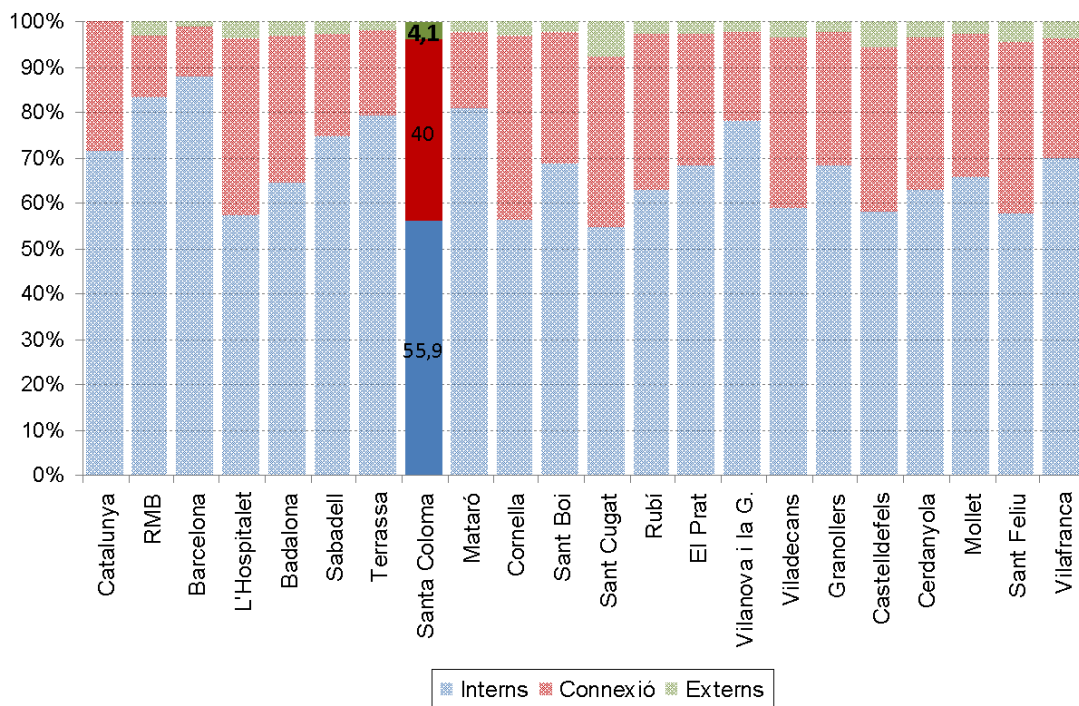
Font: Enquesta de Mobilitat Quotidiana de la RMB. 2006

32. Temps mig dels desplaçaments (minuts)

Font: Enquesta de Mobilitat Quotidiana de la RMB. 2006

33. Autocontenció municipal dels desplaçaments en dia feiner (%)

Font: Enquesta de Mobilitat Quotidiana de la RMB. 2006

Llistat d'equipaments

Tipus	Nom
1. Administratiu	Ajuntament
2. Administratiu	Cementiri nou
3. Administratiu	Policia Local
4. Àrea verda	Parc de Can Zam
5. Àrea verda	Parc de la Serralada de Marina
6. Àrea verda	Parc del Molinet
7. Àrea verda	Parc d'Europa
8. Associatiu	Casal municipal Guinardera
9. Associatiu	Casal municipal Llatí
10. Associatiu	Casal municipal Oliveres
11. Associatiu	Casal municipal Pirineus
12. Associatiu	Casal municipal Riu Nord
13. Associatiu	Casal municipal Safaretjos
14. Associatiu	Casal Riera Alta
15. Associatiu	Centre cívic Can Franquesa
16. Associatiu	Centre cívic Can Mariner
17. Associatiu	Centre cívic Fondo
18. Associatiu	Centre cívic Pins
19. Associatiu	Centre cívic Raval
20. Associatiu	Centre cívic Riu
21. Associatiu	Centre cívic Singuerlín
22. Centre educatiu	Centre Comercial Català
23. Centre educatiu	Escola Ausiàs March
24. Centre educatiu	Escola Banús
25. Centre educatiu	Escola Beethoven
26. Centre educatiu	Escola Ferran de Sagarra
27. Centre educatiu	Escola Fray Luís de León
28. Centre educatiu	Escola Jaume Salvatella
29. Centre educatiu	Escola Joan Salvat-Papasseit
30. Centre educatiu	Escola Les Palmeres
31. Centre educatiu	Escola Lluís Millet
32. Centre educatiu	Escola Mercè Rodoreda
33. Centre educatiu	Escola Miguel de Unamuno
34. Centre educatiu	Escola Palleresa
35. Centre educatiu	Escola Primavera
36. Centre educatiu	Escola Riera Alta
37. Centre educatiu	Escola Rosselló Pòrcel
38. Centre educatiu	Escola Sagrada Família
39. Centre educatiu	Escola Sant Just
40. Centre educatiu	Escola Santa Coloma
41. Centre educatiu	Escola Serra de Marina
42. Centre educatiu	Escola Tanit
43. Centre educatiu	Escola Torre Balldovina
44. Centre educatiu	Escola Wagner
45. Centre educatiu	Fuster
46. Centre educatiu	Institut Can Peixauet
47. Centre educatiu	Institut La Bastida
48. Centre educatiu	Institut Les Vinyes
49. Centre educatiu	Institut Numància
50. Centre educatiu	Institut Puig Castellar
51. Centre educatiu	Institut Ramon Berenguer IV
52. Centre educatiu	Institut Terra Roja

Tipus	Nom
53. Centre educatiu	Institut Torrent de les Bruixes
54. Centre educatiu	Josep Sol (NEE)
55. Centre educatiu	Manent Rambla
56. Centre educatiu	Recinte Torribera
57. Centre educatiu	Sagrat Cor
58. Centre educatiu	Seimar
59. Centre educatiu	Singuerlín
60. Centre educatiu	Verge de les Neus
61. Centre educatiu	Virgen del Carmen (infantil)
62. Centre educatiu	Virgen del Carmen (primària)
63. Comercial	Mercat de Sagarra
64. Comercial	Mercat del Fondo
65. Comercial	Mercat del Singuerlín
66. Cultural	Biblioteca Can Peixauet
67. Cultural	Biblioteca Central
68. Cultural	Biblioteca Singuerlín
69. Cultural	Centre Cultural Can Sisteré
70. Cultural	Escola Municipal de Música Can Roig i Torres
71. Cultural	Museu Torre Balldovina
72. Cultural	Teatre municipal Josep Maria de Sagarra
73. Esportiu	Camp municipal de futbol
74. Esportiu	CEM Rambla Fondo
75. Esportiu	Centre Esportiu del Raval
76. Esportiu	Complex esportiu Can Zam
77. Esportiu	Complex esportiu Torribera
78. Llar infants municipal existent	Els Pins
79. Llar infants municipal existent	La Cigonya
80. Llar infants municipal existent	La Maduixa
81. Llar infants municipal existent	L'Esquirol
82. Llar infants municipal previst	Francesc Moragas, 98
83. Llar infants municipal previst	Front Fluvial el Raval
84. Llar infants municipal previst	Les Oliveres
85. Llar infants municipal previst	Prat de la Riba/Amèrica
86. Llar infants municipal previst	Sant Just
87. Sanitari. Drogodependències	Dispensari d'Alcoholisme i Altres Toxicomanies de Santa Rosa
88. Sanitari. CAP	CAP.1 Can Mariner
89. Sanitari. CAP	CAP.2 Llatí
90. Sanitari. CAP	CAP.3 Singuerlín
91. Sanitari. CAP	CAP.4 Major
92. Sanitari. CAP	CAP.5 Raval-Santa Rosa
93. Sanitari. CAP	CAP.6 Fondo
94. Sanitari. Hospital	Hospital de l'Esperit Sant
95. Sanitari. Salut mental	Centre d'atenció primària en Salut Mental " Martí i Julià "
96. Sanitari. Salut mental	Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil
97. Sanitari. Salut mental	Centres assistencials Dr. Emili Mira i López
98. Sanitari. Salut mental	Hospital de dia per a adolescents Fundació Vidal i Barraquer